

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΜΑ' | ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 72.18.308 | 1/15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1992 | ΑΡΙΘ. 13

— ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ —

Εὐαγ. Δ. Θεοδώρου, Ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου καὶ τῆς συνοδείας αὐτοῦ. — Μητροπ. Πατρῶν Νικοδήμου, Μηνύματα Τριφιδίου. — Μητροπ. Γόρτυνος Θεοφίλου, Γιατί ἀστοχοῦν πολλοὶ γάμοι σήμερα. — Ἐπισκ. Ἀχελώου Εὐθυμίου, Τὰ φωτιστικὰ στοιχεῖα. — Ἰω. Φουντούλη, Ἀπαντήσεις σὲ ... ἀπορίες. — Ἀρχιμ. Ε. Ε. Ἐλευθεριάδη, Τὸ μυστήριον τῆς πίστεως καὶ σωτηρίας. — Ἀρχιμ. Χρ. Θ. Χρυσόπουλου, Ἐνορία - ὁ τρόπος ζωῆς. — Ἀρχιμ. Χρυσ. Π. Ἀβαγιάνου, Ἡ λατρεία τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὰς ἐπιστολάς τοῦ Παύλου. — Ἀνακοίνωση τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου. — Ε. Π. Λ., Τὸ Νομοσχέδιο γιὰ τὴν κατάργηση τῶν Κλάδων Σύνταξης - Ἀσθένειας τοῦ ΤΑΚΕ. — Ἀλεξ. Μ. Σταυρόπουλου, Ἐκκλησία καὶ ἑλληνικὴ κοινωνία. — π. Ἀντ. Ἀλεβιζόπουλου, Θέματα αἱρέσεων καὶ κοσμοθεωριῶν. — Κων. Μ. Κονταξόπουλου, Οἱ 56 ἅγιοι Γεώργιοι. — Γιάννη Μ. Σπετσιώτη, Ἐκκλησία καὶ ἄτομα μὲ εἰδικές ἀνάγκες. — Νικ. Κ. Δρατσέλλα, Ἡ Ἐ' Κατήχησις Κυρίλλου Ἱεροσολύμων. Ἐπίκειρα. — Εὐαγγέλου Π. Λέκκου, Εἰδήσεις — Γεγονότα — Ἐκδόσεις.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Ἀθήναι, Ἰακίου 1 — Τηλέφ.
72.10.734 • Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης
Μιχαήλ, Ἀριστοτέλους 179,
112 51 Ἀθήναι.

Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΕΙΑΣ ΑΥΤΟΥ

Τὴν 20ῇ Σεπτεμβρίου σὲ Ἀνατολή καὶ Δύσι ἐφορᾶται ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Εὐσταθίου καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του, δηλαδὴ τῆς συζύγου του Θεοπίστης καὶ τῶν υἱῶν τους Ἀγαπίου καὶ Θεοπίστου. Τὰ τέσσαρα αὐτὰ ὀνόματα εἶναι τὰ χριστιανικὰ ὀνόματα, πὺν ἀπέκτησαν οἱ πρῶν ἐιδωλολάτρες Πλακίδας, Τατιανὴ καὶ τὰ παιδιὰ τους, διὰν ὅλοι βαπτίσθηκαν καὶ ἔγιναν χριστιανοὶ στοὺς χρόνους τοῦ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ (τέλος α', ἀρχὴς β' αἰῶνος).

Ὁ Πλακίδας, πὺν ἦταν ρωμαῖος στρατηγός, καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του ἐλκύσθηκαν ἀπὸ τὸν Χριστό, ἀφοῦ ἐκεῖνος σ' ἓνα κνηγί εἶδε ἓνα ἐλάφι, πὺν ἀνάμεσα στὰ κέρατα εἶχε στανρό, καὶ ἄκουσε φωνή, πὺν τὸν καλοῦσε στὴν ὀρθή πίστι. Ὁ Τραϊανὸς τότε ἐξοργίσθηκε, ἔδωξε τὸν Εὐστάθιο ἀπὸ τὸν στρατό, τὸν ἐξόρισε καὶ τὸν χώρισε ἀπὸ τὰ ἄλλα —ἐπίσης ἐξόριστα— μέλη τῆς οἰκογενείας του. Ὅλοι τους τότε ἐπέστησαν τὰ πάνδεινα, καθὼς περιεπλανῶντο πεινασμένοι καὶ ἀναζητοῦσαν τοὺς ἀγαπημένους των.

Ὅταν στὴ συνέχεια ἡ Ρώμη κινδύνευε ἀπὸ βαρβαρικὲς ἐπιδρομές, ὁ Τραϊανὸς ἀνεκάλεσε στὴ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία τὸν γνωστὸ γιὰ τὴ γενναϊότητά του Εὐστάθιο καὶ τὸν βοήθησε νὰ βοηθῇ τὴ σύζυγό του καὶ τὰ παιδιὰ του. Ἀλλὰ, διὰν ἀπέθανεν ὁ Τραϊανὸς καὶ ἔγινε αὐτοκράτωρ ὁ Ἀδριανός, ὁ Εὐστάθιος καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του ὀδηγήθηκαν σὶν μαρτυρικὸ θάνατο, διότι ἀρνήθηκαν νὰ ὑπακούσουν σὶν Ἀδριανό, πὺν τοὺς ζητοῦσε νὰ θυσιάσουν στὰ εἰδῶλα. Πέθαναν, ἀφοῦ τοὺς ἔρριψαν μέσα σ' ἓνα πυρακτωμένο χάλκινο ταῦρο.

Ἡ ζωὴ τῶν τεσσάρων ἁγίων συγκίνησε τόσο πολλοὺς Χριστιανούς, ὥστε οἱ λεπιόμενεις τῆς βιογραφίας τους ἔγιναν θρόλος, πὺν διαδόθηκε γρήγορα σ' Ἀνατολή καὶ Δύσι καὶ δημιούργησε πολλὰς ὥραιες λαϊκὲς διηγήσεις, πὺν θὰ ἤμποροσαν νὰ ἀξιοποιηθοῦν ἀπὸ κάποιον ἐκ τῶν δοκίμων λογοτεχνῶν, πὺν ἀσχολοῦνται μὲ βιογραφίες. Στὴ Δύσι ὁ ἅγιος Εὐστάθιος θεωρεῖται —ὅπως καὶ ὁ ἅγιος Οὐδέριος— προστάτης τῶν κνηγῶν καὶ εἰκονίζεται μαζὶ μὲ ἐλάφι, πὺν προβάλλει τὸν στανρό. Στὶς ὀρθόδοξες εἰκόνες παρουσιάζεται συνήθως μὲ κοντάρι καὶ ἀσπίδα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΡΙΩΔΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΕΡΑΝ Ι. ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ

Β' ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΩΝ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν
κ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ Β' ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

5. Ο ΚΛΟΙΟΣ ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ

«Παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσιν» (Παροιμ. ε' 22).

Διὰ παρανομίας ὁμιλεῖ ὁ σοφὸς Σολομῶν. Καὶ ἐννοεῖ τὰς παραβάσεις τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ. Αὐτὰς ποὺ ὀνομάζονται ἁμαρτίαι. «Ἀμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία» (Α' Ίω. γ' 4).

Διὰ τὴν δείξῃ δὲ πόσον σοβαρὰν κατάστασιν δημιουργεῖ ἡ ἁμαρτία, ἀναφέρει τρεῖς ιδιότητες αὐτῆς.

α) «Ὅτι ἡ ἁμαρτία ἀποτελεῖ παγίδα διὰ τὸν ἄνθρωπον. «Παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσιν». Καὶ χρειάζεται μεγάλη προσοχή νὰ μὴ πέσῃ καὶ νὰ μὴ πιασθῇ κανεὶς στὴν παγίδα. Μάλιστα ὁ νέος ἄνθρωπος, ποὺ εἶναι ἄγνός καὶ ἄπειρος καὶ περισσότερο εὐάλωτος καὶ δὲν ξέρεי νὰ φυλαχθῇ. Ἡ κοινωνία εἶναι γεμάτη παγίδες. Συναναστροφαὶ — «φθεῖρουσιν ἥθη χρηστὰ» — κέντρα καὶ λéschai ὑποπτοὶ («μακάριος ἄνθρωπος οὗκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν...»), συνθήματα καὶ ὀργανώσεις παραπλανητικαὶ («εὐρίπιστον καὶ εὐόλισθον ἡ νεότης» Ίω. Χρυσόστομ.), καὶ διαφθορεῖα ποὺ παγιδεύουν εἰς τὰς ἡδονάς, εἰς τὴν ἀποτίναξιν παντὸς χαλινοῦ ἢ σεβασμοῦ, εἰς τὰ ναρκωτικὰ κ.ἄ. τεχνητοὺς «παραδείστους»! «Υἱέ, μὴ σε πλανήσωσιν ἀσεβεῖς ἄνδρες... Υἱέ μου, μὴ πορευθῇς ἐν ὁδοῖς αὐτῶν, ἐκκλινόν δὲ τὸν πόδα σου ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν» (Σοφ. Σολομ.).

Διότι ἡ ἁμαρτία ἔχει συνέχειαν καὶ ἐπιπλοκάς.

β) «Σειραὶς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν» ἐμπλέκεται συνήθως ὅποιος κάνει τὸ πρῶτον ὄηγμα, τὴν πρώτην ὑποχώρησιν. Ἐνὰ λάθος ἐπιφέρει δεύτερον, τρίτον κ.ο.κ. Καὶ ἡ μία ἁμαρτία ἀκολουθεῖται ἀπὸ ἄλλην παρεκτροπὴν καὶ ἄλλην καὶ ἄλλην. Ἀλυσίδα. Καὶ διακλαδώσεις πρὸς ἄλλας μορφὰς τῆς ἁμαρτίας. Ἀλλήλου, ἐξέλιξις, ὑποτροπή. Κατὰ θαμνὸν

καὶ ποιὸνθαίνει προΐουσα ἡ ἐξαχρείωσις. (Πρβλ. Ίουδαν...).

γ) Δὲν εἶναι εὐκόλος ἡ ἀπαγκίστρωσις. Ἡ ἁμαρτία ὑποδουλώνει. «Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δουλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας», εἶπεν ὁ Κύριος (Ίω. η' 34). Εἶναι ἡ χειροτέρα δουλεία... «Θέλω, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ ἀπαλλαγῶ», ἀκούομεν νὰ λέγουν πολλοί. «Βλέπω ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ ἀρχιμαλωτίζοντά με», παρατηρεῖ ὁ Ἀπ. Παῦλος (Ρωμ. ζ' 23) ἀντιστοίχως πρὸς τὸ τοῦ Σολομῶντος «σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται», καὶ ἐν πλήρει συντονισμῷ Π. καὶ Κ.Δ. Καὶ συμπεραίνει ὁ θεὸς Ἀπόστολος «Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος! τίς με ρύσεται...;» (αὐτ. 24). Διὰ τὴν καταλήξῃ οὕτως «Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Μόνον ὁ Χριστὸς θὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὸν κλοιὸν τῆς ἁμαρτίας. Ἀς τὸν πλησιάσωμεν διὰ τῶν θείων Μυστηρίων. «Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάθωμεν ἔλεον καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν» (Εβρ. δ' 16). Ἀμήν.

*

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Β' ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

6. Η ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ

«Ἐλάβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν ὧν ἐξελέξαντο» (Γεν. σ' 2).

Γνωστὴ ἡ ἱστορία τοῦ Κατακλυσμοῦ. Ἀλλ' εἶναι ἄρα γε γνωστὴ εἰς πολλοὺς καὶ ἡ αἰτία ποὺ τὸν προκάλεσε;

Βεβαίως ἡ πληθυνθεῖσα ἁμαρτία τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἡ βασικὴ αἰτία. Ἀναφέρεται ὁμοῦ καὶ εἰδικώτερος λόγος εἰς τὸ σημερινὸν ἀνάγνωσμα τῆς Γενέσεως. Κάτι ποὺ ἀπετέλει μεγάλῃν ἠθικὴν κατάπτωσιν διὰ τὴν ἀν-

θρωπίνην προσωπικότητα. Καὶ ἀδικίαν καὶ προσβολὴν διὰ τὴν οἰκογένειαν. Πολλοὶ ἐξώκειλαν ἡθικῶς καὶ ἤρπαζον διαίως τὰ κορίτσια τῶν οἰκογενειῶν. Αὐτὸ δὲ τὸ ἠνέχθη ὁ Θεός. Καὶ ἐξαπέλυσε κατακλυσμόν, διὰ νὰ «ἀπαλείψῃ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐποίησεν, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς» — «διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας»! Τί διδάσκει τὸ γεγονός αὐτό;

1. Ὅτι, ἰδιαίτερος τὰ κορίτσια, ἔχουν ἀνάγκην ἀπὸ ἡθικὴν κάλυψιν καὶ προστασίαν. Διότι ἀπειλεῖται ἡ ἡθικὴ των ὑπόστασις, περισσότερο, ὥς γνωστόν, ἀπὸ τὰ ἀγόρια. Ἀπ' αὐτῆς τοῦλάχιστον τῆς πλευρᾶς ἀποτελοῦν τὸ ἀσθενέστερον φύλον. Καὶ ὅσον καὶ ἂν κατωχυρωθοῦν τὰ ἴσα δικαίωματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, θὰ ὑπάρχῃ ἡ ἐκ φύσεως γυναικεία ἀδυναμία, ἐναντι τοῦ ἰσχυροτέρου, διὰ τὴν ὁποῖαν θὰ χρειάζεται εἰδικὴ προστασία.

Π ρ ῶ τ ο ν' α ὕ τ ο π ρ ο σ τ α σ ί α. Ὅπως ὅλα τὰ ὄντα διαθέτουν ἐκ φύσεως καὶ μέσα προφυλάξεως, ἔτσι καὶ εἰς τὴν γυναικείαν φύσιν ἐχάρισεν ὁ Θεὸς ὠρισμένα μέσα αὐτοαμύνης. Κυρίως τὴν σεμνότητα καὶ τὴν αἰδῶ. Λέγει σχετικῶς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ: «δοῦλομαι τὰς γυναῖκας μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς» (Α' Τιμ. β' 9). Ἐὰν λείψουν ἀπὸ τὴν γυναῖκα αὐτὰ τὰ δύο, ἔμεινεν ἡθικῶς ἀσπλος. Καὶ ἐκτεθειμένη εἰς μεγάλους ἡθικοὺς κινδύνους.

Ἡ γυναικεία φιλαρέσκεια, ἔμφυτος καὶ αὐτῇ, ἐπιζητεῖ κατ' ἄλλον τρόπον «κοσμεῖν ἑαυτάς», «ἐν πλέγμασιν ἢ χρυσῷ ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ» (αὐτόθι). Ἀλλὰ πάντοτε θὰ προέχῃ τὸ ἡθικόν κεφάλαιον ὥς ὁ ἀνώτερος στολισμὸς τῆς γυναῖκας. «Ὡν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος... ὁ ἔστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελὲς» (Α' Πέτρ. γ' 3). Αὐτὸς εἶναι ὁ σὺνδυσμασμός τῆς φιλαρεσκειᾶς (μᾶλλον φιλοκαλίας) καὶ τῆς σεμνότητος καὶ σωφροσύνης, ὡς βασικὸς ἡθικὸς ὅπλισμός τῶν γυναικῶν.

2. Ἀπαιτεῖται ὅμως καὶ ἔξωθεν προστασία. Αὐτὴν ἔχουν τὴν εὐθύνην νὰ τὴν προσφέρουν οἱ φύσει καὶ θέσει συμπαράσταται τῶν κοριτσιῶν — καὶ τῶν γυναικῶν ἐν γένει. Οἱ γονεῖς τ.ἐ. καὶ ἡ οἰκογένεια τὸ σχολεῖον καὶ ἡ μόρφωσις ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ χριστιανικὴ ἀγωγή. Συνισταμένη δὲ καὶ τῶν τριῶν αὐτῶν παραγόντων εἶναι ἡ ἐμπέδωσις ὑψηλῶν ἡθικῶν ἀρχῶν καὶ χριστιανικῆς ἀρετῆς — θὰ ἐλέγομεν καὶ ἐλληνοπρεποῦς, ἐνθυμούμενοι τὴν ἀρχαίαν Πηνελόπην καὶ τὰς νεωτέρας Σουλιώτισσας.

ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ ΕΥΣΕΒΕΙΣ

τοῦ ψυχωφελεστάτου καὶ θαυμαστοῦ βιβλίου
ὀνομαζομένου

ΠΕΡΙ ΜΙΜΗΣΕΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

μὲ στόχασας πνευματικὰς καὶ κοτάνυξιν
εἰς κάθε κεφάλαιον

Ἡ «Μίμησις» αὕτη τοῦ Χριστοῦ διαφέρει θα-
σικῶς ἀπὸ ὅλες τῖς μέχρι τώρα μεταφράσεις εἰς
τὴν ἑλληνικὴν. Εἶναι ἡ πληρεστέρα, ἀπὸ ὀρθο-
δόξου ἐπόψεως.

Ἀνατύπωσις καλαίσθητος κατὰ τὸ πρωτότυ-
πον ἐκδόσεως Ἑνετίας, ἔτους 1770. Μὲ ἔγκρι-
σιν καὶ εὐλογίαν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλη-
σίας μας.

Σελίδες 532, ἐξώφυλλον εἰς τετραχρωμίαν,
δρχ. 1.200 (πλέον ταχυδρομικῶς).

Κεντρικὴ διάθεσις: Ἀποστολικὴ
Διακονία, Ἰασίου 1, 115 21 Ἀθήνα, τηλ.
722.8008.

Σήμερα ἐπιδιώκεται ἡ λεγομένη γυναικεία χειρα-
φέτησις. Καὶ νοεῖται αὕτη ἀκραία! Δηλ. καὶ ἐκ τῆς
ἀνδρικῆς ἰσχύος ἀποδέσμευσις καὶ ἐκ τῶν ἡθικῶν ἀνα-
στολῶν ἀπαλλαγὴ!

Ἀσύνετα αἰτήματα. Ποῖον ὀπλισμὸν παρέχουν ταῦ-
τα;

Ψυχολογικώτατα λέγει ἡ Γραφή διὰ τὴν γυναῖκα
«καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου» (δηλ. κα-
ταφύγιον καὶ στήριγμα). Μέσα εἰς τὰ φυσικὰ πλαί-
σια, αἱ σχέσεις τῶν δύο φύλων δὲν εἶναι ἀνταγωνι-
στικαί· ἀλλὰ δημιουργοῦν ἀμοιβαίαν συμπλήρωσιν
(πρὸς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν δημιουργίαν τῆς
γυναίκος ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδάμ: «ποιήσωμεν αὐ-
τῇ βοηθὸν κατ' αὐτόν» — ἐκ τῆς ἰδίας τοῦ πλευρᾶς,
ὡς κομμάτι τοῦ ἑαυτοῦ του, ἐδόθηκε ἡ γυναῖκα εἰς τὸν
ἄνδρα, διὰ νὰ αἰσθάνωνται ἀλληλένδετοι καὶ συμβοη-
θοὶ ἀλλήλων, μὲ συνεκτικὸν δεσμὸν τὴν ἀγάπην).

3. Καὶ πρέπει νὰ ἐπισημάνωμεν ὅτι τὰ προμνημο-
νευθέντα ἔκτροπα εἰς θάρος τῶν γυναικῶν ἐσημειώθη-
σαν τὸ πρῶτον εἰς τὴν κυριολεκτικῶς «κατακλυσμαί-
αν» ἐποχὴν. Δυστυχῶς καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐποχαὶ διενδι-
κοῦν αὐτὸν τὸν χαρακτηρισμὸν (κατακλυσμαίαι) ὑπὸ
ἡθικὴν ἔννοιαν. Καὶ ἡ ἐποχὴ μας δὲν ὑστερεῖ εἰς τοι-
αύτας τάσεις. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ πάν-
τοτε ἡ «Κιβωτός». Ἡ εἰς Θεὸν καταφυγὴ καὶ ἡ ὑπὸ
τὴν ἡθικὴν Του κάλυψιν καὶ τὴν παντοδύναμον βοή-
θειάν Του ἀσφάλεια. Ἐξω τῆς Κιβωτοῦ ὑπάρχει ὁ κα-
τακλυσμός καὶ ὁ ὄλεθρος. Πλήρης δὲ ἀσφάλεια προσ-
φέρεται μόνον εἰς τοὺς ἐντὸς τῆς Κιβωτοῦ.

Κανεὶς ἄς μὴ μείνῃ ἔξω.

ΑΠΟ ΤΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. ΘΕΟΦΙΛΟΥ

12. ΓΙΑΤΙ ΑΣΤΟΧΟΥΝ ΠΟΛΛΟΙ ΓΑΜΟΙ ΣΗΜΕΡΑ

Μποροῦν νὰ ρωτήσουν μερικοὶ ποιὸς εἶναι ἀρμόδιος νὰ ἀπαντήσῃ σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα. «Γιατί ἀστοχοῦν πολλοὶ γάμοι σήμερα». Τὴ διαπίστωση ὁ καθένας μπορεῖ νὰ τὴν κάμῃ, φτάνει νὰ ἀσχοληθεῖ συστηματικά, καὶ μπορεῖ νὰ δώσει καὶ μιὰ ἀπάντηση. Διότι ὅπως οἱ λόγοι εἶναι πολλοί, καὶ ἀπαντήσεις πολλὲς μποροῦμε νὰ πάρωμε καὶ νὰ δώσωμε.

Μιὰ ἀπάντηση καλὴ μπορεῖ νὰ δώσουν ὅσοι μὲ κάποιον τρόπο ἔρχονται σ' ἐπαφὴ μὲ τὰ προβλήματα τοῦ γάμου, πού εἴτε μόνοι τους τὰ ψάχνουν, εἴτε κάποιιοι καταφεύγουν σ' αὐτοὺς καὶ ζητοῦν γνώμη καὶ καθοδήγηση. Αὐτοὶ ἐμφανίζουν τὸ ἱστορικὸ τους. Τοποθετῶ τὸν ἑαυτόν μου κι ἐγὼ σ' αὐτούς, δὲν θὰ ἔδινά ὅμως πλήρη καὶ σωστὴ τὴν εἰκόνα τοῦ προβλήματος, ἂν εἶχα ὑπόψη μου μόνο τὴν ὑπαιθρο, τὴν ἐπαρχία μου, μιὰ πτωχὴ καὶ ὀρεινὴ ἐπαρχία, πού τελευταῖα γίνονται ἐλάχιστοι γάμοι, ἀφοῦ ποιμαίνω Μητροπόλη πού εἶναι ἀπέραντο Γηροκομεῖο. Δὲν ζῶ ὅμως καθόλου σὰν ξένος καὶ μερικῶν κέντρων δικῶν μου.

Κι ἔχω ζήσει καὶ σὲ πόλῃ ἐπαρχιακῇ, σὰν ποιμένας δέκα χρόνια καὶ στὴν πρωτεύουσα ἄλλα δέκα, καὶ πρὸ πάντων πρέπει νὰ ἔχω μιὰ μικρὴ πείρα πενήντα τουλάχιστον ἐτῶν, ἀφοῦ ἔδω καὶ πενήντα περίπου χρόνια εἶμαι κληρικός. Καὶ οἱ κληρικοὶ πρέπει νὰ ἔχουν μιὰ γνώμη, ὅταν ζοῦνε στὸν κόσμον, κι ὅταν μάλιστα τυχαίνει νὰ ἔχουν σχέση μὲ ὅλες τὶς τάξεις καὶ τὶς ἡλικίες. Βέβαια μερικοὶ ἀμφισβητοῦν τὴν πείρα καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ κάμῃ κριτικὴ γιὰ τὸ γάμο, ἕνας ἄγαμος κληρικός.

«Ὅταν κάποτε κάποιος ἔκαμε αὐτὴ τὴν παρατήρηση γιὰ μένα ἀπὸ τὴν στήλῃ μιᾶς Ἐφημερίδος, ἂν ἦμουν ὁ ἀρμόδιος νὰ ἀσχολοῦμαι μὲ τὰ οἰκογενειακὰ θέματα καὶ προβλήματα ἀφοῦ δὲν εἶχα προσωπικὴ πείρα δική μου γιὰ τὸ γάμο, σὰν ἄγαμος, εἶχαν γράψῃ ἕνα σχόλιο στὴν «ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ». (Δὲν μὲ κατηγόρησαν ἀκριβῶς. Ἀπλῶς ἐξέφρασαν τὴν ἀπορία τους, παρ' ὅτι ἄγαμος εἶχα μπεῖ στὰ προβλήματα αὐτὰ τόσο μέσα).

Ὁ Λογοτέχνης πού διεφώνησε μὲ τὴν παρατήρησιν ἐκείνη τοῦ δημοσιογράφου, ἦταν ὁ κριτικὸς ἀείμνηστος Κατσίνης. Καὶ εἶχε γράψῃ. «Κι ἐμεῖς οἱ κριτικοί, ποιητὲς δὲν εἴμαστε οὔτε ζωγράφοι, κι ὅμως κάνομε κριτικὴ σὲ ποιητὲς καὶ ποιήματα καὶ ἄλλοι σὲ

ζωγράφους, γλύπτες καὶ σὲ ἔργα τους συγκεκριμένα». Κι ἐγὼ προσθέτω πὼς δὲν μπορεῖ κανεὶς ν' ἀμφισβητήσει τὴν σοφία, τὴν τέχνη καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ γράφῃ καὶ νὰ κάνει ὁμιλίες καὶ μελέτες γιὰ τοὺς νέους καὶ γιὰ τὰ παιδιὰ ὁ Μέγας ἱεράρχης ἐκ τῶν μεγίστων Βασίλειος ὁ Καισαρείας καὶ Καππαδοκίας, ἐνῶ δὲν ἦταν οὔτε καθηγητὴς σὲ κάποιο σχολεῖο, οὔτε πατέρας μὲ δικὰ του παιδιὰ.

Ἐχει λοιπὸν θέσῃ τὸ θέμα καὶ γιὰ τὴ δική μου γνώμη, μελέτη καὶ φωνή. Μπορεῖ καὶ περισσότερα ἀπὸ τὸν καθένα. Ἐγὼ δὲν ἔχω ἀπλῶς πείρα. Τὰ ζῶ κάθε μέρα τὰ προβλήματα. Εἶναι καὶ δικὰ μου, τὰ ἔχω φορτωθεῖ.

Πρῶτο λοιπὸν καὶ κύριο εἶναι γιὰ τοὺς πολλούς, γι' αὐτοὺς πού περνοῦν τὴν κρίση. Ὅτι δὲν εἶναι ἔτοιμοι γιὰ γάμο. Ἐχὼ γράψῃ γι' αὐτὸ ἕνα βιβλίο τριακοσίων σελίδων. Περιέχεται σ' αὐτὸ μιὰ ἐνδιαφέρουσα ἀλληλογραφία μάνας καὶ κόρης. Μιᾶς μάνας πού προσπαθεῖ μὲ ἀπαντητικὰ γράμματα γιὰ προβλήματα καὶ δυσκολίες πού συναντᾷ στὸ γάμο τῆς ἢ θυγατέρα τῆς νὰ συμπληρώσει, νὰ ἀναπληρώσει αὐτὸ πού δὲν εἶχε κάμῃ σὰν ὑπεύθυνη μάνα γιὰ τὴν κόρη τῆς, μέχρι τότε πού εἶχε ἔλθει σὲ γάμο. Πού φαίνεται τὸ «ἀνέτοιμο». Στὸ κάθε βῆμα. Καὶ ἐτοιμασμένος νὰ εἶναι θεωρητικὰ κάποιος, δυσκολία στὴ πράξιν θὰ συναντήσει. Θὰ χρειαστῇ ν' ἀλλάξῃ ἀκόμα καὶ τὸ περπάτημά του, γιὰ νὰ μὴν μερδευτοῦν στὸ περπάτημα μὲ τὸ σύντροφό τους, ὅταν μάλιστα ἕνας ἔχει μικρότερα πόδια ἀπὸ τὸν ἄλλο, καὶ ὁ πρῶτος νὰ καθυστερεῖ ἢ ὁ δεύτερος νὰ βιάζεται, καὶ τὶς ὥρες πού ξυπνάει, καὶ τὶς ὥρες πού κοιμᾶται. Ζοῦσε μόνῃ, μὲ πρόσωπα δικὰ τῆς, μὲ μάνα καὶ πατέρα κι ἀδελφία. Γινώριζε σχεδὸν τὰ πάντα γι' αὐτούς, γι' αὐτὸ καὶ διευκολυνόταν σὲ κάθε περίπτωσιν γιὰ τὴν σωστὴ συμπεριφορὰ ἀπέναντί τους.

Καὶ πρέπει λοιπὸν νὰ μάθουν κάθε ἄντρας καὶ κάθε γυναῖκα προτοῦ νὰ παντρευτοῦν ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον, γιὰ τὴ φύσιν του γιὰ τὴν ιδιότητά του. Ὅτι δὲν τὰ ξέρει δὲν πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ δυσκολευτεῖ, πρέπει ὅμως νὰ γνωρίζῃ πὼς εἶναι ἀπαραίτητο σὲ κάποια νέα κατάσταση νὰ προσαρμοστεῖ. Ὑπάρχει περιοχὴ νὰ ταιριάζουν σὲ ὅλα. Γιὰ νὰ συμπληρώσουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Αὐτὸ σημαίνει καὶ ἐρμηνεύεται πὼς σὲ κάτι ὑπολείπεται ὁ καθένας καὶ σὲ κάτι ὑπερτερεῖ. Πὼς ἔχουν οἱ ἄνδρες χαρίσματα πού δὲν ἔχουν οἱ γυναῖκες, ἀπὸ τὴ φύσιν του. Καὶ ἀντίθετα. Καὶ προπάν-

των να προσέξουν να μὴν μπερδέψουν αὐτὰ πού ζητοῦν καὶ πιστεύουν γιὰ τὴν ἰσότητα τῶν δύο φύλων.

Ἐχουν ὅλοι ἴσα δικαιώματα, ἴσες δυνάμεις καὶ δυνατότητες, δὲν ἔχουν ὅμως ἴδια χαρίσματα καὶ δυνατότητες ἀπὸ τὴ φύση τους. Αὐτὰ κάπου μερικοὶ τὰ μπερδεύουν καὶ δημιουργοῦν καὶ προβλήματα μὲ τὴν παρανόηση αὐτή.

Πολλὲς γυναῖκες στὴν προσπάθειά τους ν' ἀποδείξουν αὐτὸ πού ἐσφαλμένα πιστεύουν, ὅτι δὲν ὑστεροῦν σὲ τίποτα ἔναντι τοῦ ἄντρα τους, δημιουργοῦν κατάσταση, καὶ μέσα τους καὶ στὸν κύκλο τους, κάποτε μάλιστα καὶ νοσηρή. Ἐχει γίνεи μιὰ παρεξήγηση στὸ θέμα δικαιώματα. Κι αὐτὰ τὰ «φεμινιστικὰ κινήματα» κάποτε φέρνουν τὴν γυναῖκα [τὰ μέλη της], ἀντιμέτωπη μὲ τὸ σύντροφό της κι ἐχθρικά κάποτε. Χωρίζουν τὶς γυναῖκες ἀπὸ τοὺς ἄντρες τους, μπερδεύοντας τὰ «ἴδια» μὲ τὸ «ἴσα». Καὶ στὶς ἐνασχολήσεις τους ἀκόμα. Μπορεῖ νὰ ὑπάρχει παντοῦ συνεργασία, σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς μετέχοντας ὅμως ὁ καθένας μὲ τὶς δυνατότητές τους. Πολλοὶ ἄντρες ἢ γυναῖκες, (περισσότερο παρουσιάζεται τὸ φαινόμενο αὐτὸ στὶς γυναῖκες) νομίζουν ὅτι μποροῦν νὰ κάμουν τὰ πάντα, ὅσα κάνει ἓνας ἄντρας. Κι ἀγνοοῦν τὴν φύση τους, τὴν σωματικὴ ἀντοχή τους, τὴν ὅλη τους ψυχροσύνηση.

Καὶ οἱ ἄντρες ὑπερτονίζουν κάποτε τὶς δυνατότητές τους. Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἂν μιὰ γυναῖκα δὲν ἔχει μέσα της ξεκαθαρισμένο γιὰτὶ ἀκριβῶς εἶναι φτιαγμένη καὶ τί ἀκριβῶς μπορεῖ νὰ κάμει, θὰ συναντήσει δυσκολίες, λόγῳ τριβῆς μὲ τὸν ἄντρα της. Ὅμως κι ὅταν ἓνας ἄντρας δὲν συλλάβει τὴν ἀλήθεια γιὰ τὴν θέση τῆς γυναίκας στὸν γάμο, γιὰ τὴν προσφορά της στὸ σπίτι, ὅταν δὲν εἶναι ἐργαζομένη, πάλι θὰ συναντήσει σημεῖο τριβῆς. Ὅταν ὁ γάμος γίνεται ἀτοίμαστα καὶ μὲ προχειρότητα, καὶ ὅταν δὲν κατέχει βασικά πράγματα γιὰ τὴν ψυχροσύνηση τοῦ συντρόφου του, ἐμφανίζονται τότε συνήθως σύννεφα στὸν οὐρανό, στὴν ζωὴ τους, γίνονται παρεξήγησεις, συγκρούσεις, πού δύσκολα κανεῖς τὰ ξεπερνάει. Παίξει πολὺ μεγάλο ρόλο τὸ «πῶς τὸν παίρνει κανεῖς τὸν γάμο», μὲ τί πιστεύει πῶς μπορεῖ νὰ συμβάλει στὴν εὐτυχία τῆς οἰκογενείας τους.

Σ' ὅλα μποροῦνε νὰ συνεργαστοῦνε δύο καλοὶ, σωστοί, λογικοὶ καὶ σοβαροὶ σύζυγοι. Στὰ περισσότερα ὅμως ὁ καθένας μὲ διαφορετικὲς δυνάμεις. Νὰ δοῦμε ἓνα πρῶτο. Στὴν ἀνατροφή καὶ τὴν καθοδήγηση τῶν παιδιῶν. Χρειάζονται πλήρη συνεργασία μὲ δικὰ του χαρίσματα ὁ καθένας. Ὅπως στὴν ἐιδικὴ περιποίηση τοῦ μωροῦ, δὲν ἔχει οὔτε δυνατότητα, οὔτε ἀρμοδιότητα, οὔτε καὶ εἰδικότητα ὁ ἄντρας νὰ τὸ κάμει. Ἐτοί μπορεῖ ὁ ἄντρας νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὴν

ἐτοιμασία τοῦ παιδιοῦ πού πάει στὸ σχολεῖο, ὅταν εἶναι δάσκαλος. Ἡ καὶ νὰ ἀσχοληθεῖ ἢ μάνα ὅταν εἶναι δασκάλα. Πού ὅμως χρειάζεται ἀπὸ κοινοῦ ἐνασχόληση καὶ συνεργασία τῶν γονέων καὶ τῶν δύο γιὰ τὸ κτίσιμο τοῦ χαρακτῆρα τῶν παιδιῶν τους.

Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ πετύχει ἓνας γάμος ἢ τουλάχιστον νὰ ξεκινήσει σωστά, ὅταν ἡ κοπέλλα εἶναι μικρὴ στὴν ἡλικία, 16 ἢ 17 ἐτῶν, ἀσχημάτιστη ἀκόμα κι ἀνέτοιμη, χωρὶς γνώση ἀπὸ νοικοκυρῶσύνῃ. Γιατὶ ὅπως νὰ τὸ κάνουμε, καὶ νὰ μοιραστοῦν οἱ δουλειές, πού κι αὐτὸ χρειάζεται νὰ γίνεи κάποτε ὅταν εἶναι καὶ οἱ δύο ἐργαζόμενοι, ὁ ρόλος τῆς νοικοκυρᾶς δὲν πέφτει στὸν ἄντρα. Σημεῖο τριβῆς θὰ ὑπάρξῃ, ὅταν ἐνῶ καὶ οἱ δύο θεωροῦν ἀπαραίτητο νὰ ἐργάζονται, δὲν ἀναζητοῦν δουλειά, ἓνας γιὰ τὸ πρῶτὸ κι ἓνας γιὰ τὸ ἀπόγευμα, καὶ ἀρνεῖται ὁ ἄντρας ἐπίμονα νὰ κρατήσῃ τὰ παιδιά, ἀκόμα καὶ νὰ φτιάξῃ φαγητό, ὅταν ἡ γυναῖκα του εἶναι πρωινή. Καὶ ἀπογευματινὴ ἂν εἶναι, τὶς ἐργασίες τοῦ ἀπογεύματος τοῦ σπιτιοῦ, ποίός θὰ τὶς κάνει ἂν δὲν θελήσει ὁ σύζυγος πού παραμένει στὸ σπίτι μέχρι τὸ βράδυ;

Ὅλες οἱ δυσκολίες, ὅλα τὰ δύσκολα στὸ γάμο ὀφείλονται σὲ πολλοὺς παράγοντας. Καὶ ἡ κρίση καὶ ἡ σύγκρουση ἀκολουθεῖται συχνότατα ἀπὸ πρότερη παρουσία μιᾶς γυναίκας ἄλλης, ἢ κάποιου ἄλλου ἄντρα. Τὸ δέντρο ἀπὸ τότε ἀρχίζει καὶ στραβώνει πολλὲς φορές. Ἀρχίζουν καὶ κουράζουν τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλο ἀπὸ παραστάσεις καὶ φαινόμενα πού χθὲς δὲν κούραζαν. Μειώνεται ἡ σταματᾷ ἡ ἀγάπη. Γιατὶ αὐτὴ ρυθμίζει καὶ τὴν καλὴ θέληση γιὰ νὰ ἀνευρεθεῖ λύση καὶ βοήθεια καὶ συμβολὴ ἀνεύρεσης διεξόδου.

Ὅλα αὐτὰ παύουν νὰ εἶναι σημεῖα τριβῆς καὶ τριγμῶν τῶν γάμων, ὅταν οἱ σύντροφοι εἶναι καλοὶ καὶ συνειδητοὶ χριστιανοί. Βεβαίως σὲ πρόχειρους γάμους, σὲ ἀνέτοιμα ν' ἀνοίξουν ζευγάρια τὰ σπῖτια τὰ δικὰ τους, μὲ ἀγῶνες, μὲ παραχωρήσεις καὶ θυσιές, ἐμφανίζονται δύσκολα κι ἀξεπέραστα ἐμπόδια καὶ δυσάρεστα περιστατικά. Τῶν συνειδητῶν χριστιανῶν τὰ ἴδια φαινόμενα, ὅταν ἐμφανίζονται ξεπερνιῶνται. Κι ἐκεῖ πού φαίνονται βουνό, συνθέτουν ἀρμονία. Πού ὅπως ξέρομε δημιουργεῖται καὶ μὲ τὶς διαφορές, ὅπως καὶ ἡ μουσικὴ ἀρμονία μὲ ἐπεξεργαζόμενους τοὺς διάφορους τόνους, ἤχους, ἀποτελοῦν τὴν ἀρμονία αὐτὴ στὴν μουσικὴ. Φυγαδεύεται καὶ ἡ ἀρμονία καὶ ἡ γαλήνη ὅταν ἡ καλὴ θέληση καὶ ἡ σωστὴ συνεννόηση καὶ ἐπικοινωνία ἐνὸς ζευγαριοῦ ἐμποδίζεται ἀπὸ τὴν νέκρωση τῆς ἀγάπης μεταξὺ τους. Μὲ τὴν εἴσοδο στὴ ζωὴ τοῦ ἐνὸς ἢ καὶ τῶν δύο, κάποιας ἄλλης γυναίκας ἢ ἄντρα. Τότε ἔχομε τὴν τραγωδία. Σῴζεται κανεῖς μόνο μὲ τὴν ιδιότητα τὴν χριστιανική.

6. ΤΑ ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἀχελώου
κ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Τὸ ἀρχαιότερο καὶ χαρακτηριστικότερο ἡχητικὸ στοιχεῖο τοῦ ὀρθοδόξου ναοῦ εἶναι ἡ καμπάνα. Τόσο ὁ ἦχος τῆς καμπάνας ὅσο καὶ ἡ θέσις τῆς, τὸ ψηλὸ Καμπαναριό, εἶναι τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα ποὺ διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ μέχρι σήμερα σηματοδοτοῦν τὸν ἱερὸν χῶρον τοῦ χριστιανικοῦ ναοῦ.

Ὡστόσο ἡ καμπάνα ποὺ εἶναι τόσο στενὰ συνδεδεμένη μὲ τὴν εὐλάβεια τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ μας καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας μας, στὴ σύγχρονη ἐποχὴ παρουσιάζει ὀρισμένα προβλήματα. Τὰ προβλήματα αὐτὰ δημιουργοῦνται κυρίως στὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα καὶ σχετίζονται ἀφενὸς μὲ τὴν πολεοδομικὴ μορφή τῶν οἰκιστικῶν περιοχῶν καὶ ἀφετέρου μὲ τὸν ἠλεκτρονικὸ προγραμματισμὸ τῆς κωδωνοκρουσίας ποὺ ἄρχισε νὰ ἐφαρμόζεται τελευταῖα.

Ἡ καμπάνα, ὡς ἡχητικὴ πηγή, εἶναι κατασκευασμένη γιὰ νὰ μεταδίδει τὸν ἦχο σὲ μακρινὰς ἀποστάσεις. Ἡ ἡχητικὴ αὐτὴ λειτουργία τῆς καμπάνας προϋποθέτει βέβαια καὶ τὴν τοποθέτησίν της σὲ ὑψηλὰ ὀρεγμένα, τὰ Κωδωνοστάσια, ὥστε ὁ ἦχος τῆς νὰ μεταδίδεται ἀκώλυτα, ὅσο τὸ δυνατόν μακρύτερα. Αὐτὲς οἱ λειτουργικὲς καὶ κατασκευαστικὲς προδιαγραφές τῆς καμπάνας ταίριαζαν καὶ ταιριάζουν ἀπόλυτα στὴ χαμηλὴ δόμηση τῶν ἀγροτογεωργικῶν περιοχῶν, στίς ὁποῖες τὸ ὕψος τῶν οἰκοδομῶν δὲν ὑπερβαίνει τὸν ἕνα ἢ δύο ὁρόφους. Ἡ κωδωνοκρουσία στίς περιοχές αὐτὲς ἦταν καὶ εἶναι λειτουργία ἐλξης τῶν ἀνθρώπων. Ποιὸς δὲ νοσταλγεῖ σήμερα τὴ γλυκεῖαν καμπάνα τοῦ χωριοῦ...

Ὡστόσο, τὸ πολεοδομικὸ καὶ οἰκιστικὸ περιβάλλον τῶν μεγάλων ἀστικῶν κέντρων εἶναι σήμερα τελείως διαφορετικόν. Τὰ βασικὰ πολεοδομικὰ καὶ οἰκιστικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν συγχρόνων μεγάλων πόλεων εἶναι τὸ μεγάλον ὕψος καὶ ἡ πυκνὴ δόμηση τῶν οἰκοδομῶν. Στίς μεγάλες πόλεις, τὰ πολυόροφα κτίρια (στὰ ὁποῖα ἀναφερθῆκαμε καὶ σὲ προηγούμενον ἄρθρον τῆς σειρᾶς αὐτῆς), φτάνουν καὶ ξεπερνοῦν καὶ τὰ ψηλότερα καμπαναριά τῶν ναῶν τῶν ἀντίστοιχων ἀστικῶν ἐνοριῶν. Ἡ δόμηση, ἐξάλλου, εἶναι τόσο πυκνή, ὥστε μερικὲς πολυόροφες οἰκοδομές, πολυκατοικίες συνήθως, νὰ ἀπέχουν λίγα μόλις μέτρα ἀπὸ τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ!

Τὸ φαινόμενο αὐτὸ συντελεῖ ἀρνητικὰ στὴν ἡχητικὴ λειτουργικότητα τῆς καμπάνας. Διότι, οἱ ψηλότερες ἐπιφάνειες τῶν οἰκοδομῶν ἀφενὸς ἐμποδίζουν τὴν ἐλεύθερην μετάδοσιν τοῦ ἦχου τῆς καμπάνας καὶ ἀφετέρου στρεβλώνουν τὴν γλυκεῖαν χροιά του. Καθὼς ὁ ἦχος τῆς καμπάνας χτυπάει πάνω στίς κάθετες ἐπιφάνειες τῶν ὑψηλῶν κτιρίων, προκαλοῦνται ἀντηχήσεις, μὲ ἀποτέλεσμα ὁ γλυκὸς ἦχος τῆς καμπάνας νὰ γίνεταί ὀξύς καὶ τυμπανικός.

Ἡ κωδωνοκρουσία ἐπομένως καὶ ἰδίως σὲ πρωτῆνες ὥρες κοινῆς ἡσυχίας, προκαλεῖ δυσάρεστες ἀντιδράσεις μεταξὺ τῶν κατοίκων τῶν συγχρόνων μεγαλουπόλεων. Μὲ τὸν τρόπον αὐτό, ἡ καμπάνα, ἀπὸ στοιχεῖο ἐλξης, γίνεται στοιχεῖο ἀπώθησης τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων ἀπὸ τὸ ναὸ καὶ τὴ λατρεία.

Συνιστᾶται λοιπόν, ἡ κωδωνοκρουσία, ἰδίως στίς πρωτῆνες ὥρες, νὰ γίνεταί μὲ φειδώ. Οἱ πρωτῆνες κωδωνοκρουσίες ἔχουν βέβαια λειτουργικὴ σημασία, ὅπως λ.χ. τὴν ὥραν τῆς Δοξολογίας, ἔχουν ὅμως καὶ πληροφορικὸ χαρακτήρα, ἀποσκοποῦν δηλαδὴ στὴν εἰδοποίηση τῶν πιστῶν, γιὰ τὸ χρονικὸ σημεῖο, στὸ ὁποῖο βρίσκεται ἡ ἀντίστοιχη Ἀκολουθία. Προκειμένου ὅμως γιὰ τοὺς ναοὺς τῶν μεγάλων πόλεων, ὁ πληροφορικὸς χαρακτήρας τῆς κωδωνοκρουσίας ἀτονεῖ, λόγῳ τῆς περιορισμένης ἐμβέλειας τοῦ ἦχου τῆς καμπάνας, ὅπως εἶπαμε. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ αὐτό, τὸ πρόγραμμα τῆς ἡμέρας στίς σύγχρονες πόλεις, δὲ ρυθμίζει πιά τὸ ἕνα καὶ μοναδικὸ ρολοὶ τοῦ Καμπαναριοῦ, ὅπως συνέβαινε παλαιὰ στὰ χωριά καὶ τίς μικρὰς πόλεις. Σήμερα, ὁ καθένας ἔχει τὸ δικό του ρολοὶ καὶ σύμφωνα μὲ αὐτὸ ρυθμίζει τὸ πρόγραμμά του¹.

Μὲ τὸν ἠλεκτρονικὸ προγραμματισμὸ, ἐνῶ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ἀντιμετωπίζεται τὸ θέμα τῆς ἀρμονικῆς καὶ μελωδικῆς κωδωνοκρουσίας, ἀπὸ τὸ ἄλλο ὅμως δημιουργοῦνται προβλήματα, ὡς πρὸς τὴν χρονικὴ διάρκειά της. Οἱ κωδωνοκρουσίες ποὺ ρυθμίζονται μὲ ἠλεκτρονικὸ ὑπολογιστὴ εἶναι συνήθως μακρές. Γι' αὐτό, στὴ ρύθμιση τοῦ ὑπολογιστῆ χρειάζεται ἀκριβὴς

1. Περισσότερα γιὰ τὸ θέμα αὐτό, βλ. στὴ μελέτη μας, Τὸ σύγχρονον ἀστικὸν περιβάλλον, ὡς ποιμαντικὸν πρόβλημα, σελ. 128 καὶ 188.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

Τοῦ κ. **ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ**
Καθηγητοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης

488. Στὰ προκείμενα τοῦ Ἀποστολόλου τῶν Κυριακῶν ἀπὸ τῆς ΚΘ' Κυριακῆς μέχρι τῆς Ε' Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν παρουσιάζεται κάποια ἐμφανὴς ἀνωμαλία, ποὺ ἐπιτείνεται ἀπὸ τὶς ὑποσημειώσεις ποὺ ὑπάρχουν στὸν Ἀποστόλο. Ποιό προκείμενο τελικὰ θὰ λέγεται, τῆς Κυριακῆς ἢ τοῦ ἤχου; Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὰ Ἑωθινὰ καὶ γιὰ τὰ ἀλληλουάρια. Ποιό εἶναι τὸ ὁρθό; (Ἐρώτηση π. Δ. Μ.).

Στὴν ιδιαίτερα ἐπιμελημένη ἔκδοση τοῦ Ἀποστόλου ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι 1979, σελ. 275, ἀκριβῶς στὴν ΚΘ' Κυριακῇ, ἀπὸ τὴν ὁποία ἀρχίζει ἡ ἀνωμαλία, ἔχει τεθεῖ μιὰ πολὺ ἀκριβὴς ὑποσημείωση, ποὺ οὐσιαστικά

δίνει τὴν ἀπάντηση στὰ ἀνωτέρω πολὺ εὐλόγα ἐρωτήματα. Τὴν παραθέτουμε: «Ἐν τῷ Τυπικῷ τῆς μονῆς τοῦ Ἀγίου Σάββα καὶ ἐν τῷ κεφαλαίῳ 7η' (98) τῶν ἀπορουμενῶν τοῦ Τυπικοῦ καθορίζονται τὰ προκείμενα καὶ ἀλληλουάρια τῶν ὁκτῶ ἡχῶν, τὰ ἐν ταῖς Κυριακαῖς ψαλλόμενα. Ταῦτα εἰς τὰς ἐκδόσεις τοῦ Ἀποστόλου, παρετέθησαν πρὸς εὐκολίαν, πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἀποστολικὴν περικοπὴν ἀντιστοίχως. Πλὴν ἡ παρὰθεσις αὕτη εἶχεν ὥς συνέπειαν τὸ ἀτόπημα τοῦτο. Τόσον ἐν ταῖς δυοῖς πρὸ τῶν Χριστουγέννων Κυριακαῖς, ὅσον καὶ ἐν ταῖς μετὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Φώτων καὶ τοῦ Τριωδίου, οἱ ἤχοι δὲν εἶναι κατ' ἔτος οἱ αὐτοί, ἔνεκα τοῦ πρωΐμου ἢ ὀρθοῦ Πάσχα. Διὸ κατὰ τὰς Κυριακὰς αὐτὰς συμβαίνει νὰ λέγεται προκείμενον καὶ ἀλληλουάριον ἕτερον ἢ τὸ τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος. Πρὸς ἄρσιν τοῦ ἀτοπήματος τούτου, παρετέθησαν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Ἀποστόλου τὰ προκείμενα καὶ τὰ ἀλληλουάρια τῶν ὁκτῶ ἡχῶν. Οὕτως ὁ ἀναγνώστης ἀπὸ τῆς ΚΘ' Κυριακῆς καὶ ἐντεῦθεν, ὅτε δημιουργεῖται

καθορισμὸς τῆς χρονικῆς διάρκειας τῶν διαφόρων προγραμμάτων κωδωνοκρουσίας.

Προβλήματα δημιουργεῖ ἐπίσης ἡ χρῆση στὸ χῶρο τῶν ἡχοφῶνων καὶ μεγαφῶνων. Τὰ προβλήματα αὐτὰ αὐξάνουν ἀνάλογα μὲ τὸ μέγεθος τοῦ ναοῦ. Ὅσο μεγαλύτερος καὶ ὀγκωδέστερος εἶναι ὁ ναός, τόσο καὶ περισσότερα τὰ προβλήματα. Ἡ χρῆση τῶν στοιχείων αὐτῶν στὸ ναὸ πρέπει καταρχὴν νὰ διαφέρει ἀπὸ τὴ συνήθη χρῆση ποὺ γίνεται σὲ ἄλλους χώρους, θέατρα, κινηματογράφους, κοσμικὰ κέντρα διασκέδασης κ.λπ. Βασικὴ αἰσθητικὴ ἀρχὴ γιὰ τὴ χρῆση τῶν ἡχητικῶν αὐτῶν μέσων στὸ ναὸ πρέπει νὰ εἶναι ἡ χαμηλὴ ἐνταση. Ἡ ἔντασις τῶν μεγαφῶνων δὲν πρέπει νὰ καταστρέφει τὴν ἀτμόσφαιρα ποὺ δημιουργοῦν ὅλα τὰ ἄλλα αἰσθητικὰ στοιχεῖα τοῦ ναοῦ².

Ἰδιαίτερη προσοχὴ χρειάζεται ἡ χρῆση ἐξωτερικῶν μεγαφῶνων ποὺ μεταδίδουν τὶς Ἀκολουθίες ἐξω ἀπὸ τὸ χῶρο τοῦ ναοῦ. Ἡ χρῆση τῶν μεγαφῶνων αὐτῶν ἔχει λόγο μόνο ὅταν ὑπάρχουν πιστοὶ στὸν ἱερὸ Περίβολο τοῦ ναοῦ. Καὶ αὐτὸ ἀσφαλῶς συμβαίνει στίς μεγάλες ἑορτὲς τῶν Θεοφανείων, τῆς Μ.

Ἑβδομάδος καὶ τοῦ Πάσχα. Στίς συνήθεις ὁμως περιπτώσεις ποὺ οἱ πιστοὶ θρίσκονται ὅλοι μέσα στὸ ναὸ, ἡ λειτουργία τῶν ἐξωτερικῶν μεγαφῶνων καὶ ἀσκοπη εἶναι καὶ αἰσθητικὰ ἀπαράδεκτη.

Ἐνα θέμα ποὺ πρέπει ἐπίσης νὰ μελετηθεῖ ιδιαίτερα εἶναι καὶ ὁ τρόπος τοποθέτησης καὶ στήριξης τῶν μικροφῶνων πάνω στὴν Ἀγία Τράπεζα. Ἐνῶ, ἡ ὀρθόδοξη τάξις καὶ εὐλάβεια δὲν ἐπιτρέπουν νὰ ὑπάρχει τίποτε ἀπάνω στὴν Ἀγία Τράπεζα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο, ἐν τούτοις ἐμεῖς σήμερα δὲ διστάζομε νὰ τοποθετοῦμε δύο καὶ τρία μικρόφωνα, μὲ χονδροειδεῖς (βαρεῖς) δάσεις, πλάι στὸ ἱερὸ Ἀντιμήνσιο καὶ τὸ ἱερὸ Δισκοπότηρο! Κάτι πρέπει νὰ γίνε, ὥστε νὰ ἐκλείψει τὸ ἀντιαισθητικὸ καὶ ἀντιλειτουργικὸ αὐτὸ φαινόμενο.

2. Περισσότερα γιὰ τὴ χρῆση τῆς μεγαφωνικῆς ἐγκατάστασης στὸν ὀρθόδοξο ναὸ, βλ. στὴ σειρά τῶν ἄρθρων μας, Ἡ ποιμαντικὴ δεοντολογία τῆς ἱεροψαλτικῆς, ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ 1990 καὶ στὴ μελέτη μας, Ἡ ποιμαντικὴ διάσταση τῆς ὀρθόδοξης ναοδομίας, περιοδικὸν ΠΑΝΤΑΙΝΟΣ 1989, σελ. 173.

ή άταξία αυτή, δύναται νά άνευρίσκη εκεί εύκόλως τó προκείμενον και τó άλληλουάριον του ήχου τής έβδομάδος».

Πράγματι εκεί οφείλεται τó «άτόπημα» και έτσι θεραπεία ή «άταξία», που προκάλεσε ή άκριτη, από άγαθή άσφαλώς προαίρεση, επέμβαση κάποιου παλαιότερου έκδότου του 'Αποστόλου, που θέλοντας νά διευκολύνει τόν άναγνώστη επέφερε αυτή τήν άδόκιμη διευθέτηση. Αυτό όμως δέν δικαιολογεί τή διαώνιση του έκδοτικού εκείνου σφάλματος, μετά μάλιστα τήν επισήμανσή του. 'Αρκεί ή άποκατάσταση νά γίνει όρθά για νά μήν προκληθοϋν νέες άταξίες και άτοπήματα.

Κατ' άρχήν τó βιβλίον του 'Αποστόλου είναι βιβλίον του άναγνώστου. Δικαιολογείται σ' αυτό νά ύπάρχουν, εκτός βέβαια από τά άποστολικά άναγνώσματα και τά προκείμενα και τά άλληλουάρια, κατ' οικονομίαν τρόπον τινά και τά αντίφωνα και τά κοινωνικά, έφ' όσον αυτά ψάλλονται από τόν χορό και ό άναγνώστης είναι μέλος του χορού κατά κάποια έννοια. Τό νά προτάσσεται όμως στους άποστόλους τής Κυριακής ή ένδειξη του έωθινού είναι τελείως άδόκιμο. Και μέχρι μόνον τήν ΚΗ' Κυριακή, που ή διαδοχή των Κυριακών είναι όμαλή, άς ειπούμε ότι είναι άνεκτό. 'Από εκεί όμως και στο έξής ήταν έπόμενο ή δήλωση του έωθινού νά προκαλέσει τó πρώτο σφάλμα. 'Η σειρά των έωθινών βαδίζει κανονικά, οι άποστολικές όμως περικοπές δέν δεσμεύονται από αυτή μέχρι τής Ε' Κυριακής των Νηστειών, όπως δέν δεσμευόταν και προηγουμένως, άλλ' έν πάση περιπτώσει άνεξάρτητα συμβάδιζαν.

Δεύτερο. Τά προκείμενα και τά άλληλουάρια δέν έχουν καμμιά συνάρτηση με τις περικοπές. 'Ακολουθοϋν τή διαδοχή των όκτώ ήχων κατά τή γνωστή τους και διαρκώς ανακυκλουμένη σειρά. 'Εφ' όσον αυτά τίθενται, πολύ όρθά, στην άρχή, όχι μόνο παρέρκει ή επανάληψή τους σε κάθε Κυριακή, αλλά και γίνεται αίτία νέας περιπλοκής, όταν από τó Μηνολόγιο προβλέπεται άνάγνωση άποστόλου Κυριακής (και αυτό γίνεται άρκετά συχνά), με τά συνακολουθοϋντα λόγω άπειρίας λάθη του άναγνώστου. 'Ολοι άσφαλώς είμαστε μάρτυρες περιπτώσεων, που άντι του προκειμένου του μηνολογίου διαβάζεται τó προκείμενο τής Κυριακής. 'Από τήν ΚΘ' όμως Κυριακή επαναλαμβάνεται τó άτοπο των 'Εωθινών. 'Αλλη σειρά ακολουθοϋν οι ήχοι και άλλη οι άποστολικές περικοπές. Με τήν ίδια λογική θα έπρεπε νά επαναλαμβάνονται κάθε ήμέρα και τά προκείμενα και τά άλληλουάρια των καθημερινών (Δευτέρας, Τρίτης κ.λπ.), πράγμα που θα προ-

Πρωτοπρ. Γεωργίου Δ. Μεταλληνού,
'Αναπλ. Καθηγητού

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ (ύπέρ τής του κόσμου ζωής και σωτηρίας)

Ένα βιβλίον που δοθεί τόν άναγνώστη νά συνειδητοποιήσει τή διακονική, μαρτυρική και αγωνιστική πορεία τής 'Εκκλησίας, ιδιαίτερα στην εποχή μας, που ή πνευματική σύγχυση αδξάνει επικίνδυνα και ή 'Αλήθεια γίνεται όλο και πιο δυσδιάκριτη.

Γράφεται: 'Αποστολική Διακονία, 'Ιασίον 1,
115 21 'Αθήνα, τηλ. 722.8008.

Βιβλιοπωλείο: Δραγασανίου 2, Πλατ. Κλαυ-
θμώνος, τηλ. 322.8637.

καλοϋσε μιá άφόρητη μόν επανάληψη, αλλά δέν θα οδηγούσε τουλάχιστον στο άτοπο των προκειμένων των Κυριακών μετά τήν ΚΘ' Κυριακή.

Τό ίδιο άτοπο θα συνέβαινε και στα άλληλουάρια από τής ΚΘ' Κυριακής και έξής, άν ή πράξη, κακώς βέβαια, δέν τά έθετε σε άχρησία, παρά τήν ιδιαίτερη πρακτική και θεωρητική σκοπιμότητά τους.

Η ένδεχομένη, ή μάλλον επιβαλλομένη, άπάλειψη των προκειμένων και των άλληλουαρίων από τις περικοπές των Κυριακών σε μιá άποκατάσταση του όρθου περιεχομένου του βιβλίου των άποστολικών περικοπών άν δέν γίνει όρθά, είπαμε ότι μπορεί νά προκαλέσει νέα σφάλματα. Και τοϋτο γιατί όρισμένες Κυριακές έχουν δικά τους προκείμενα και άλληλουάρια, που άφορουν στο θέμα τής έορτής που σταθερά άγεται κατ' αυτές. Τότε τó προκείμενο και τó άλληλουάριο δέν έξαρτώνται από τόν ήχο τής έβδομάδος, αλλά από τó θέμα τής έορτής, βάσει του όποιου επιλέγεται και ή άποστολική περικοπή. 'Ετσι οι Κυριακές του Πάσχα, του 'Αντίπασχα, των άγίων 318 πατέρων, τής Πεντηκοστής, των άγίων Πάντων και των Βαίων, και από τó Μηνολόγιο οι δύο Κυριακές των άγίων Πατέρων ('Ιουλίου και 'Οκτωβρίου), ή Κυριακή πρό τής 'Υψώσεως και των άγίων Προπατόρων, οι Κυριακές πρό και μετά τήν Χριστού Γέννησιν και πρό και μετά τά Φώτα έχουν δικά τους προκείμενα και άλληλουάρια, που πρέπει νά αναγραφούν πρό και μετά τήν περικοπή άντιστοίχως.

(Συνεχίζεται)

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΙΑΣ

Τοῦ πανοσ. ἀρχιμ. κ. ΕΥΘ. ΕΛ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗ
Ἐφημερεύοντος Ἱεροκέρυκος

Ὁ λόγος τοῦ Εὐαγγελίου, ὡς Μυστήριον Θεοῦ «Ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν» (Α' Θεσ. 2,13). Τὸ ὅλον θέμα τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστόν, ὡς μόνον Θεὸν καὶ Σωτῆρα καὶ τῶν συναφῶν τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ἡμῶν καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῆς, πάντοτε μέν, ἐξαιρέτως δέ, ἐν τῇ καταναλωτικῇ καὶ ὕλιστικῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν, ἀποτελεῖ μυστήριον καὶ αἰνίγμα. Ὁ οὐρανοβάμων φιλόσοφος τῆς Χριστιανικῆς Κοσμοθεωρίας, Ἀπόστολος Παῦλος, τονίζει τοῦτο, γράφων, περὶ τοῦ, ἀγχομένου, μεταξὺ Γῆς καὶ Ὑπερτέραν, νοήμονος ἀνθρώπου «Τώρα βλέπομεν, σὰν εἰς μετάλλινον καθρέπτην, θامπὰ καὶ τόσον ἀτελῶς, ὥστε μᾶς μένουσιν πολλὰ αἰνίγματα, ποὺ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὰ ἐξηγήσωμεν...» (Α' Κορ. 13,12). Διακηρύττει δέ, ὅτι ἡ πίστις μας εἰς τὸν Χριστόν, ὡς εἰς Θεὸν φανερωθέντα, ἐν σαρκὶ καὶ εἰς τήν, δι' αὐτοῦ, σωτηρίαν μας, εἶναι τὸ «μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον» (Α' Τιμ. 3,16). Ὁ ἱ. Χρυσόστομος ὑπογραμμίζει, μὲ πινδαρικὸν ὕψος, τὰς ἀντιθέσεις, τὰ ὀξύμωρα καὶ τὰς ἀντιλογίας τοῦ αἰνίγματος καὶ τοῦ μυστηρίου τούτου!

Τὸ ὅτι ὁ ἄπειρος Θεὸς κατεδέχθη νὰ ἐνδυθῇ τὸν πεπερασμένον ἄνθρωπον, συμφιλῶναι τὰς μεγαλυτέρας λογικὰς ἀντιλογίας, εἰς μίαν ἀσύγχυτον ὁμόνοιαν, ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Γολγοθᾶ. Ὑψος ἀσύλληπτον καὶ βάθος ἱλιγγιώδες, πλοῦτος ἀνέκφραστος καὶ πτωχεία ἐσχάτη, δύναμις ἄπειρος καὶ ἀσθένεια συγκλονιστικῇ, δόξα ὑπερτάτη καὶ ἀτιμία βαθυτάτη, τὸ ἀπαθὲς Θεῖον πάσχον, ἐντὸς τοῦ παθητοῦ ἀνθρωπίνου, ὁ ἀσύλληπτος καὶ ἀπερίγραπτος, ψηλαφητὸς καὶ περιγραπτὸς, ἡ ἀθέατος Θεότης καὶ ἡ δρατὴ καὶ ψηλαφητὴ ἀνθρωπότης!.. Ἀθόρυβος ἡ, ἐπὶ Γῆς, ἔλευσίς Του; Ναί! Οὕτως ἔδει γενέσθαι, ὁ Βασιλεὺς, δηλαδή, τῆς δόξης, ἔδει, συγκαταβαίνων, ἀπὸ τῶν ἀπροσπελάστων ὑψωμάτων τοῦ Οὐρανοῦ, εἰς τὸν ὁμιφαλὸν τῆς χαμηλοτάτης Γῆς, νὰ παρουσιασθῇ, ὡς ὁ πενιχρότερος τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων!

Καὶ τοῦτο, κατὰ τὴν ἀσύλληπτον πάνσοφον στρατηγικὴν τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ, ἵνα ἐμπαιχθῇ καὶ ἐξαπατηθῇ ὁ, πλανῶν τὴν Οἰκουμένην, Διάβολος! Ἵνα νομίσῃ τὸν Ἐσταυρωμένον κοινὸν θνητὸν καὶ ἀντιμετωπίσῃ Αὐτὸν Θεὸν τέλειον, συντριβόντα τὸ κράτος τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ, τὸ κακόν, τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὸν

Θάνατον, ὅταν, ἐν τῷ Ἀδῇ, «ἔλαβε σῶμα καὶ Θεῶ περιέτυχεν, ἔλαβεν ὅπερ ἔβλεπε, καὶ πέπτωκεν, ὅθεν οὐκ ἔβλεπε» (PG 51,821 καὶ 52,765). Ὁ στενὸς ἐγκέφαλος τῆς περιορισμένης ἀνθρωπίνης λογικῆς θεωρεῖ τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου: «Ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἐνανθρωπήσαντα, ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ, Ἐσταυρωμένῳ καὶ Ἀναστάντι, Θεὸν Λόγον» ὡς μωρίαν. Ὁ ὕμνητής τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπολογητῆς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος, Ἀπόστολος Παῦλος, ἀποκαλύπτει, ὅτι αὐτὸ ἀκριβῶς, ὅπερ οἱ λογικοκράται ἄνθρωποι θεωροῦν μωρίαν, τὸ Εὐαγγελικὸν Κήρυγμα, εἶναι ἡ ὑπερτάτη σοφία τοῦ Θεοῦ, ἡ σώζουσα τὸν ἄνθρωπον. «Διότι, ἀφοῦ, διὰ μέσου τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία καταφαίνεται εἰς τὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ, δὲν ἐγνώρισαν οἱ ἄνθρωποι, μετὰ τὴν ἔμφυτον λογικὴν καὶ τὴν ἄλλην σοφίαν των, τὸν Θεόν, ἀπεφάσισεν, ἐν τῇ ἀγαθότητί Του, ὁ Θεός, νὰ σώσῃ ὅλους, ὅσοι θὰ πιστεύσουν, εἰς κάθε ἐποχὴν, εἰς τὸ Κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπερ φαίνεται μωρὸν καὶ ἀνόητον, εἰς τοὺς σοφοὺς τοῦ ἁμαρτωλοῦ κόσμου, ὑποδουλωμένους εἰς πάθη ἀτιμίας!..

Φαίνεται δὲ μωρὸν καὶ ἀνόητον, ἐπειδὴ καὶ οἱ, σταυρωταὶ τοῦ Χριστοῦ, Ἰουδαῖοι ἀπαιτοῦν ὑπερφυσικὸν σημεῖον, διὰ νὰ πιστεύσουν. Καὶ οἱ διαποτισμένοι μετὰ τὴν μυθολογίαν καὶ ἀρχαίαν φιλοσοφίαν Ἕλληνες ζητοῦν συλλογισμοὺς φιλοσοφικοὺς, ποὺ νὰ ἱκανοποιῦν τὰς ἐπιζητήσεις τοῦ περιέργου πνεύματός των. Ἡμεῖς, ποὺ ἔχομεν τὴν Χάριν νὰ εἴμεθα πιστοί, κατὰ συνείδησιν καὶ πεποίθησιν, Χριστιανοί, ὡς λύσιν ὅλων τῶν ἠθικοπνευματικῶν καὶ μεταφυσικῶν προβλημάτων, ἀναγνωρίζομεν καὶ διακηρύττομεν Αὐτὸν τὸν καθημαγμένον καὶ Ἐσταυρωμένον Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν (Α' Κορ. 1,21-23).

Ἡ Φιλοσοφία μας, ἡ Κοσμοθεωρία μας, ἡ Θρησκευτικὴ Πίστις καὶ Ἑλπίς μας, εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ Θεῷ Οἰκονομία. Τὸ ὅτι, δηλαδή, ὁ Μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἵνα φανερωθῇ ἡ ἄπειρος ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀγάπη Αὐτοῦ, πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἐσαρκώθη καὶ ἐνηνθρώπησεν, ἐν τῷ υἱῷ Μαρίας τῆς Παρθένου, Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ.

Ἡ ἀνθρωπίνη ἀσέβεια, ἀχαριστία καὶ ἀνταρσία

ΕΝΟΡΙΑ: Ο ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ

Τοῦ πανοσ. ἀρχιμ. κ. ΧΡΥΣ. Θ. ΧΡΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ζοῦμε σὲ ἡμέρες πού ὁργανώσεις καὶ κόμματα ὑπόσχονται ἕναν νέο τρόπο ζωῆς μὲ ἀριστη ποιότητα, διὰ ποικίλων μέσων. Βέβαια, σὸ διάβα μας πολλοὺς δρόμους βρίσκουμε, πολλοὶ ὅμως ὁδηγοῦν σὲ γκρεμό. Ὁ σωστός ἄνθρωπος προβληματίζεται ὥριμα ὅταν θέλει νὰ ἐμπιστευθεῖ τὴν ζωὴ του, καὶ μάλιστα τὴν πνευματική, σὲ ἄλλον ἄνθρωπο.

Μὲ τὴν σκέψη καὶ τὴν σιγουριά πὼς μόνο ἡ Ἐκκλησία παρέχει τὸ τέλειο τῆς ἀλήθειας, καταλαβαίνουμε ὅτι, μόνο ἐκεῖ ὑπάρχει ἡ διέξοδος πού ὁδηγεῖ σὸ φῶς. Ἐχοντας ὡς Δομήτορά Της τὸν Κύριο, πού εἶναι ἡ ἀγάπη¹, τὴν δίνει σ' ὅποιον τὴν ζητήσει, δίνει καὶ τὴν σωτηρία, ἀφοῦ ἐκτὸς Αὐτῆς ὑπάρχει ἀπώλεια².

Ἐνορία, θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε, εἶναι ἡ ὁργανωμένη κοινότητα πού ἔχει ὅρια καὶ κανονισμό ἀποτελοῦσα τμῆμα μίας Μητροπόλεως, ἔχουσα κανονικὴ ἐξάρτηση ἀπὸ τὸν προϊστάμενό της, τὸν Ἐπίσκοπο αὐτῆς. Πέρα ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὸ κυριότερο εἶναι πὼς βρισκόμαστε σὲ μία συμπολιτεία μὲ τοὺς Ἁγίους τοῦ Θεοῦ, εἴμαστε οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ὁ Ναὸς εἶναι «οἶκος Θεοῦ»³.

Ἐπιπλέον ἡ Ἐνορία, σήμερα κατέχει καὶ τὸν ρόλο τοῦ τοπικοῦ «Πνευματικοῦ Θεραπευτηρίου». Ὅλοι δηλαδὴ οἱ ἐνοριῖτες ὑποβάλλονται σὲ μία θεραπευτικὴ ἀγωγή διὰ τῶν ἱερῶν μυστηρίων. Ἀνάλογα μὲ τὴν λήψη καὶ τὴν χρῆση τῶν «φαρμάκων» αὐτῶν ὑπάρχει καὶ ἡ θεραπεία. Ἰατρὸς καὶ βοηθὸς μέγιστος εἶναι σίγουρα ὁ Χ ρ ι σ τ ὁ ς. Πρῶτο καὶ κύριο φάρμακο εἶναι ἡ Θεία Κοινωνία, ἀριστος τρόπος νὰ λάβου-

με «σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον»⁴.

Στὶς ταραγμένες ἐποχὲς πού ζοῦμε, τίς γεμάτες ἀπὸ ἄγχος καὶ κενὲς ἀπὸ ἡρεμίας οἱ Ἐνοριῖς διαδραματίζουν καὶ ἕναν ἄλλο ρόλο τοῦ «Καθολικοῦ». Ὅπως οἱ μοναχοὶ βγαίνουν ἀπὸ τὰ κελιά τους, στὰ μοναστήρια, ἀπὸ τὴν ἀτομικὴ τους προσευχὴ καὶ συνάγονται στὸν κεντρικὸ Ναὸ τῆς Μονῆς γιὰ κοινὴ θεία λειτουργία καὶ προσευχή, μὲ τὸν ἴδιο τρόπο γίνεται ἡ ἐξοδὸς μας ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα καὶ ἐπίγεια γιὰ νὰ γίνῃ ἡ σύναξή μας στὸν Ναὸ τῆς Ἐνορίας μας γιὰ συμπροσευχὴ καὶ συμμετοχὴ στὸ Ποτήριό τῆς ζωῆς. Ἐξοδος σωτήριος σὲ τακτὲς ἡμέρες καὶ ὥρες, κατὰ τὸ Ὁρθόδοξο Ἐορτολόγιο. Τὸ κάνουμε αὐτὸ γιὰτὶ ἐμμεσα γνωρίζουμε πὼς τὰ «αἰτήματα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι διαποτισμένα ἀπὸ μία ἀγαπῶσα λατρεία, φωτισμένα ἀπὸ τὴν πίστη στὸν θρίαμβο τοῦ Χριστοῦ»⁵. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ κάθε προσπάθεια ἐξεύρεσης ἄλλου τρόπου προσευχῆς καὶ συμνευματισμοῦ ἀγγίζει τὰ ὅρια τοῦ προτεσταντικοῦ κόσμου καὶ τῆς πλανημένης νοοτροπίας του.

Σὰν ἀμπέλι πού εἶναι ἡ Ἐνορία ἔχει μόνο μισθόδοτὴ τὸν Χριστό, ὡς ἀμπελογρὸς —χάριτι Αὐτοῦ— ἐργάζεται ὁ Ἐπίσκοπος μὲ τὸ «τίμιον πρεσβυτέριο» καὶ τὴν «ἐν Χριστῷ διακονία». Κάθε ἄλλο ἔργο εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ, γίνεται προσωποπαγὲς καὶ τὸ πῶς σίγουρο εἶναι ἄχρηστο καὶ ἄ-Χριστο. Διασπάσεις καὶ φατριασμοὶ δίνουν ἀφορμὴ νὰ εἰσβάλουν «λύκοι βαρεῖς»⁶ καὶ οἱ ἔχθροί Της νὰ βροῦν τὸ πεδίο δράσης ἐλεύθερο. Ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία, διὰ τῶν Ἐνοριῶν Της,

4. Ἐκ τῆς θείας Λειτουργίας.

5. Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Καθρεπτιδῆ, «Ἡ ἀναγκαιότητα τῆς Ὁρθόδοξου Λατρείας στὴν ζωὴ τῶν πιστῶν», «Ἐφημέριος», τεύχος 5, 1.3.1983.

6. Ματθ. ζ' 15.

1. Πρὸλ. Α' Ἰωάν. 8' 16.

2. Ἰωάννης Χρυσόστομος, P.G. 52, 397.

3. Α' Τιμ. γ' 15.

ἔκλεισε τὰς πύλας τῆς μακαριότητος εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ κατεκρήμινεν αὐτόν, εἰς τοῦ Ἀδου τὰ βάραθρα. Ἐκεῖ κατείχοντο οἱ Πρωτόπλαστοι, οἱ Προπάτορες, οἱ Πατριάρχαι, οἱ Προφῆται καὶ πάντες οἱ Δίκαιοι, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Διαβόλου. Ὁ καταβάς καὶ σαρκωθεὶς Μεσσίας, διὰ τῆς Σταυρικῆς Αὐτοῦ Θυσίας, καθήρεσε τὸν Κοσμοκράτορα Διάβολον, ἐκένωσε τὸν Ἀδην, ἠλευθέρωσε, τοὺς, ἀπ' αἰῶνος, ἐκεῖ κρατουμένους, μετὰ τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, δεσμίους. Ἠνέωξε δέ, εἰς τόν, ἐν Χριστῷ, ἄνθρωπον, τὸν Πα-

ράδεισον, ὅπου πρῶτος εἰσῆλθεν ὁ πιστεύσας καὶ μετανόησας εὐγνώμων Ληστής. Πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου Χριστοῦ, δὲν ὑπῆρχε σωτηρία, δὲν ὑπῆρχε μακαριότης, δὲν ὑπῆρχε Παράδεισος.

Ἰδοὺ ἡ, διὰ τοῦ τετραπεράτου ζωοποιοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, σελαγίζουσα πεμπτουσία τοῦ Εὐαγγελίου, ἀναλλοίωτος, ἐπὶ εἰκοσιν ἡδὴ αἰῶνας, διὰ τοὺς ὑλιστὰς καὶ ἀθέους μ ω ρ ί α' δι' ἡμᾶς δὲ τοὺς πιστοὺς «Θεοῦ δύναμις καὶ Θεοῦ σοφία» (Α' Κορ. 1,24).

δίνει την λύτρωση (γεγονός αναμφισβήτητο) τότε κάθε παράλληλο έργο της δίνει την μορφή πώς είναι ανάξια να ποιμάνει σωστά και να καλύψει τις πνευματικές ανάγκες του λαού, που σίγουρα της ανήκει.

Ο πιστός ένορίτης ζει με τους γείτονές του, συμπάσχει και συγγαίρει μαζί τους⁷. Τουτό το αίσθημα της συναδελφωσύνης παρέχει ή Ένορία στα μέλη της. Με αυτόν τον τρόπο από κοινωνία άμαρτωλών —που σίγουρα είμαστε άμαρτωλοι⁸— γινόμαστε άθροισμα έλπιδοφόρων χριστιανών που ποθούν την λύτρωση, μέσα από βιωτή γεμάτη αγώνες πνευματικούς.

Ζωογόνο είναι επίσης και ή άρετή της ύπακοής που εύστοχα καλλιεργεί ή Ένορία. Μία ιερή ύπακοή σε κάθε τι που ιεραρχικώ τώ τρόπω τοποθετήθηκε εντός της. (Πιστοί - συνεργάτες του Ναού - Διάκονοι - Πρεσβύτεροι - Επίσκοποι - Πατέρες και Κανόνες της Έκκλησίας). Πρέπει να γίνεται αυτό, γιατί άφοϋ είναι «κοινωνία του Θεού με τους ανθρώπους και των ανθρώπων μεταξύ τους, έχει ανάγκη του στοιχείου της τάξεως, μιας ορισμένης τάξεως και δομής»⁹. Ίσχύουν βέβαια όλα αυτά, άρκει να υπακούουμε σε αξίες και όχι σε πρόσωπα.

Η Ένορία επίσης, ως ζωντανό κύτταρο της Έκκλησίας που είναι, καλύπτει ένα ευρύ φάσμα ποιμαντικής διακονίας. Αθόρυβα και όσο μπορούν αγωνίζονται οι Ποιμένες της για να δώσουν πνευματικότητα από αυτήν που διαθέτουν και οι ίδιοι. Σε αντίθετη περίπτωση «άμφότεροι εις βόθηνον πεσούνται»¹⁰.

Ας σημειωθεί και τούτο: Οι ιερείς δεν μπορούν σίγουρα να εργαστούν στον πνευματικό τομέα μόνοι τους. Οι βιωτικές μέριμνες είναι παρὰ πολλές. Άμεσοι συνεργάτες τους είναι το Έκκλησιαστικό Συμβούλιο, οι εργαζόμενοι στον Ναό και οι έθελοντικά συνδοιοκóροι στον πνευματικό διαφωτισμό του λαού και στην συνάντηση με τα προβλήματά του (Κατηχητές - Θεολόγοι - Επιστήμονες). Σημαντική βοηθός στο ιερατικό έργο είναι και ή πρεσβυτέρα¹¹, ή σύζυγος του κληρικού. Αυτής της βοήθειας τα όρια πρέπει να γίνουν γνωστά και κατανοητά. Όλοι βοηθούν, δεν αντικαθιστούν ούτε και συνδιοικούν με τον Ίερέα. Εκείνος είναι ο βασικός ρυθμιστής της όλης ένοριακής διακονίας, όσοι και αν είναι οι τομείς της. Άλλωστε, εκείνος είναι και ο υπόλογος έναντι του Μητροπολίτου του.

7. Βλ. Α' Κορ. 6' 26.

8. Α' Ιωάν. 8, Ρωμ. γ' 2.

9. «Τήμαιος», «Όσιος Νικάνωρ», τεύχος 40, Απρίλιος 1990.

10. Ματθ. ιε' 14.

11. Βλ. και: π. Νικολάου Στασινοπούλου, «Ένοριακή ζωή της Έκκλησίας», «Έφημέριος», τεύχος 17-18, Σεπτέμβριος 1985.

Αυτή είναι ή Ένορία, ή άκτινοβολούσα πραγματικά αγιότητα. Είναι ή ένορία που προσφέρει τον σωστό τρόπο της ζωής μας, μέσα από την έμπειρία της θείας λατρείας, της συναδέλφωσης, της ύπακοής και της κανονικής έξάρτησης από τον Επίσκοπο. Πέρα από την έξυπνότητα των πνευματικών αναγκών ορισμένων ατόμων ή ένορία καλείται στις ήμέρες να μορφώσει ένα «έθνος άγιον»¹².

Σίγουρα ή Έκκλησία δεν υπόκειται σε χρονικές μεταβολές. Τα χρόνια που περνούν —και είναι δεκάδες, εκατοντάδες— δεν της αφήνουν σημάδια γήρατος. Χαρακτηριστικά, Πατέρας και Διδάσκαλός της μάς δηλώνει πώς «τίποτε δεν είναι ίσο με την Έκκλησία, ούτε τείχη, ούτε και όπλα, τα μέν οι έχθροι τὰ ρίχνουν, τὰ δὲ ο χρόνος τὰ παλαιώνει»¹³. Το μυστικό για το αιώνιο του χαρακτήρα της είναι το έξις: Είναι Ίδρυμα Θεοσύστατο. Στην Παλαιά Διαθήκη προφητεύθηκε¹⁴ και στην Καινή Διαθήκη αποδείχθηκε¹⁵. Αυτής της πάντοτε νέας και επίκαιρης Έκκλησίας το έργο ως πλησιάσουμε και των καρπών της λήπτες ως γίνουμε.

12. Α' Πέτρ. 6' 9.

13. Ιωάννης Χρυσόστομος, Ρ.Γ. 52, 397.

14. Βλ. Ήσ. νδ' 11-17.

15. Βλ. Ματθ. ιστ' 18.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Στη σειρά, Θεωρία και Πράξη:

- * Αρχιμ. Ίεροθέου Βλάχου, ΜΙΚΡΑ ΕΙΣΟΔΟΣ στην ορθόδοξη πνευματικότητα. Σελ. 160. Δρχ. 550.
- * Αρχιμ. Γερβασίου Ί. Ραπτοπούλου, Η ΠΑΝΟΠΛΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ. Σελ. 80. Δρχ. 350.
- * Γεωργίου Π. Σωτηρίου, ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΟΝ (Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη). Σελ. 152. Δρχ. 550.

Στη σειρά, Φυλλάδια έπικαιρότητας:

- * Μητροπ. Σισανίου Άντωνίου, ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ. Σελ. 32. Δρχ. 75.
- * Μητροπ. Άλεξανδρουπόλεως Άνθίμου, ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΥΣΕΒΕΙΑ (έκκλησιασμός - έξομολόγηση - θεία Κοινωνία). Σελ. 48. Δρχ. 75.
- * Καθηγ. Άθαν. Ι. Δελικωστόπουλου, Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ (άνάλυση του «Πάτερ ήμών»). Σελ. 48. Δρχ. 75.
- * Του ίδιου, Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ (Άνάλυση του «Πιστεύω»). Σελ. 32. Δρχ. 75.

Και μία ακόμα ενδιαφέρουσα και έπικαιρη έκδοση:

- * π. Γ. Δ. Μεταλληνού, ΟΥΝΙΑ, πρόσωπο και προσώπεό. Σελ. 88. Δρχ. 350.

Η ΛΑΤΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ ΤΟΥ ΑΠ. ΠΑΥΛΟΥ*

Τοῦ πανοσ. ἀρχιμ. κ. ΧΡΥΣ. Π. ΑΒΑΓΙΑΝΟΥ
Ἱεροκέρυκος

6. Τάξις τοῦ Μυστηρίου.

Κατ' ἀρχάς τὸ ὑπερφυέστατο Μυστήριο τῆς πίστεώς μας ὀνομάζεται σὲ τὶς Ἐπιστολὰς τοῦ Ἀπ. Παύλου «Κυριακὸν δεῖπνον» (Α' Κορ. 11,20), μία φορὰ δὲ «κοινωνία» (10,16) μετὰ τὴν ἔννοια πὺν εἶχε ἡ Θ. Εὐχαριστία στὴν ἀρχαία Ἐκκλησία: κοινωνία εἰς τὰ «ἅγια» καὶ κοινωνία τῶν «ἀγίων»²⁹. Ἐπίσης ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ οἱ ὅροι «Τράπεζα Κυρίου», «Ποτήριον Κυρίου» (Α' Κορ. 10,21) καὶ «θυσιαστήριον» (Ἑβρ. 13,10), χωρὶς νὰ ὑποδηλώνῃ τοῦτο εἰδικὴ τράπεζα καὶ εἰδικότερο ποτήριον, μετὰ τὴ σημερινὴ ἔννοια, ἀποκλειστικὰ προωρισμένα γιὰ τὴν τέλεση τοῦ Μυστηρίου.

Τὸ Μυστήριο τῆς Θ. Εὐχαριστίας, πὺν ὀνομάζεται καὶ «Κυριακὸν δεῖπνον», ὕστερα ἀπ' ὅσα μᾶς πληροφορεῖ ὁ Ἀπόστολος σχετικὰ μετὰ τὶς ἀτάξεις καὶ ἀπρέπειες πὺν συνέβαιναν κατὰ τὴν τελεσιουργία του, φαίνεται πὺς ἦταν συνδεδεμένο τὶς πρῶτες δεκαετίες τῆς πρώτης χριστιανικῆς ἑκατονταετίας μετὰ δεῖπνον, κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου³⁰.

Τώρα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν τάξιν τοῦ Μυστηρίου, κατ' ἀρχάς ἔδιναν τὸν ἀσπασμὸ τῆς εἰρήνης μετὰξὺ τῶν οἱ πιστοί, σύμφωνα καὶ μετὰ τὴν προτροπὴν τοῦ Θεοῦ Διδασκάλου τῶν «ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ», ἡ ὁποία προτροπὴ ἀπαντᾷ ὁμοιόμορφη καὶ στερεότυπη σὲ τέσσαρις ἐπιστολὰς του: Ρωμ. 16,16. Α' Κορ. 16,20. Β' Κορ. 13,12 καὶ Α' Θεσ. 5,26 καὶ τὸ σπουδαιότερον φέρεται αὐτολεξεῖ σὲ μερικὰς ἀρχαῖες λειτουργίαις.

Κεντρικὴ θέσιν στὴν ὅλην τελετουργίαν κατεῖχαν οἱ λόγοι τῆς συστάσεως τοῦ Μυστηρίου, οἱ ὁποῖοι ἐλέγχθησαν ἀπὸ τὸν Κύριον τὴν ὥρα τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου. Μαζὶ μετὰ τὰ ἱερὰ αὐτὰ λόγια συνέδεαν εὐχαριστίαις καὶ δεήσεις, ὅπως συμπεραίνουμε ἀπὸ τὸ Α' Κορινθ. 10,16: «τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν».

Κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Μυστηρίου τῆς Θ. Εὐ-

χαριστίας προΐσταντο οἱ Ἀγ. Ἀπόστολοι ἢ ἐὰν ἔλειπαν, κάποιον ἀπὸ τῶν χαρισματῶν καὶ ἀργότερα προΐστατο καὶ προσέφερε τὰ τίμια Δῶρα ὁ Ἐπίσκοπος περιστοιχούμενος ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν διακόνων³¹. Ἐννοεῖται ὅτι στὸ Μυστήριο συμμετεῖχε καὶ ὁ λαὸς ἀποκρινόμενος στὴν Εὐχαριστία τῶν ἡγουμένων του μετὰ τὸ Ἀμήν (Α' Κορ. 14,16)³².

Ἐπίσης πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἀπὸ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς Ἀποστολικοὺς χρόνους δόθηκε συμβολικὴ (ἐκκλησιολογικὴ) σημασία στὴν Κλάση τοῦ Ἄρτου «εἷς ἄρτος ἐν σῶμα οἱ πολλοὶ ἔσμεν» οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχομεν (Α' Κορ. 10,17). Ὅπως δὲ παρατηρεῖ νεώτερος ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς «τόσον ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία» ὅσον καὶ «ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ» ἐκφράζονται ἱστορικῶς (ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ) διὰ τῆς Θ. Εὐχαριστίας³³.

Μετὰ τὴν κλάσιν τοῦ Ἄρτου ἀκολουθοῦσε ἡ Θ. Κοινωνία καὶ τοῦ Ἄρτου καὶ τοῦ Οἴνου. Τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ τὸ Α' Κορ. 10,21, ὅπου διαμαρτύρεται ὁ Ἀπ. Παῦλος γράφωντας ὅτι «οὐ δύνασθε ποτήριον Κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων», καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ Α' Κορ. 11,27-29, ὅπου τονίζει ὁ ἴδιος ὁ Ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ, ὅτι «ὃ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως κρῖμα ἐαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει».

Κάποιος ξένος θεολόγος, εἰδήμων στὴν θείαν Λατρεία τῶν πρώτων χριστιανῶν, ὁ LIETZMANN, μᾶς περιγράφει ὡς ἐξῆς, μετὰ τὴ φαντασία του, τὴ λατρεία τῆς πρώτης Ἐκκλησίας τῆς Κορίνθου: «Ἔμμεθα, γράφει, ἐν μέσῳ τῶν ἐν Κορίνθῳ συνηγμένων μαθητῶν. Ἀφ' οὗ ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τὶς τοῦ Ἀποστόλου εἰς τὸ τέλος ἀπεύθυνεται ἡ προτροπὴ: «ἀδελφοί, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε». Καὶ εὐθὺς ἀντηχοῦν οἱ ἱεροπρεπεῖς λόγοι: «Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήματι. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες» (Β' Κορ. 13,12). Καὶ οἱ Κορίνθιοι τότε δίδουν ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον τὸν ἀσπασμὸν τῆς ἀγάπης. Κατόπιν ἐπισφραγίζει τὸν ἀσπασμὸν τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς: «Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 246 τοῦ ὑπ' ἀρ. 12 τεύχους.

29. Ἱ. Ζηζιούλα, Μνημ. ἐργ., σσ. 19, 56.

30. Β. Στεφανίδου, Ἐκκλησιολογία, Ἱστορία, Ἀθήναι 1959, σ. 101.

31. Ἱ. Ζηζιούλα, Μνημ. ἐργ., σ. 55.

32. Ἐνθ' ἀν., σ. 53.

33. Ἐνθ' ἀν., σ. 96.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΙΕΡΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΚΛΗΡΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 4 ΤΗΛ. 3248.877
ΑΘΗΝΑΙ Τ. Κ. 105 59

Αθήναι 16.7.1992

Ο Ίερός Σύνδεσμος Κληρικών Ελλάδος (Ι.Σ. Κ. Ε.) ανακοινώνει στους εὐσεβεῖς χριστιανούς τὰ ἑξῆς:

1) Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸν τελευταῖο καιρὸ κάποιες ἑταιρεῖες ὑποδημάτων κυκλοφόρησαν στὴν ἀγορὰ ὑποδήματα, στὰ πέλματα τῶν ὁποίων ὑπάρχει ἀνάγλυφο τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ, ὁπότε οἱ χριστιανοὶ ποὺ ἀγοράζουν αὐτὰ τὰ ὑποδήματα ἀναγκάζονται νὰ καταπατοῦν τὸν Σταυρὸ θεληματικὰ ἢ ἀθέλητα.

2) Μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ ἀπαράδεκτο γεγονός ἐ Ι.Σ.Κ.Ε. προσέφυγε στὸ Δικαστήριον τῶν ασφαλιστικῶν μέτρων, τὸ ὁποῖον ἐξέδωσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 8012/11-5-1992 ἀπόφαση, μὲ τὴν ὁποία ἀπαγόρευε τὴν ἐμπορία τέτοιων ὑποδημάτων ἕως ὅτου ἐκδοθῇ ἀπόφαση στὸ Πολυμελὲς Πρωτοδικεῖο τὸ ὁποῖο ὀρίστηκε γιὰ τὶς 30.9.1992.

3) Ἀτυχῶς οἱ ἔμποροι ὑποδημάτων παραβιάζον-

τες τὸ ἥθος τοῦ ἐμπορίου καὶ περιφρονοῦντες τὴν ἀξίαν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, χωρὶς νὰ περιμένουν τὴν ἀπόφαση τοῦ ἀνωτέρω ὀριστικοῦ Δικαστηρίου προσέφυγαν καὶ ἐπέτυχαν τὴν 100/13-7-92 ἀπόφαση ἄλλου Πολυμελοῦς Πρωτοδικείου ἐκδικάζοντος ασφαλιστικὰ μέτρα τὸ ὁποῖο δυστυχῶς ἀκύρωσε τὴν προηγουμένην ὑπὲρ τοῦ Σταυροῦ ἀπόφαση καὶ ἄφησε ἐλευθέρους τοὺς ἐμπόρους νὰ διαθέτουν ὑποδήματα μὲ Σταυρούς.

4) Ἐμεῖς οἱ ἱερεῖς, παρὰ τὴν πικρίαν, ποὺ ἐλάβαμε ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐκβαση, δηλώνουμε δημοσίως ὅτι δὲν θὰ παύσουμε νὰ ὑπερασπιζόμαστε τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου μας, γι' αὐτὸ καὶ θὰ προσβάλλουμε μὲ ὅλα τὰ νόμιμα μέσα τὴν ἀνωτέρω ἀπόφαση, ἀλλὰ καὶ θὰ συνεχίσουμε τὸν ἀγώνα μέχρι πλήρους δικαίωσης τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεώς μας.

5) Γι' αὐτὸ καλοῦμε τὸν ὀρθόδοξο Ἑλληνικὸ Λαὸ νὰ βρῖσκεται σὲ συνεχή ἐγρήγορηση καὶ ἐὰν ἐκ λάθους μερικοὶ ἀγόρασαν τέτοια ὑποδήματα ν' ἀποκόψουν ἓνα μικρὸ τεμάχιο ἀπὸ μία πλευρὰ ἐκάστου Σταυροῦ ὥστε νὰ παύσει νὰ φαίνεται πλέον τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ καὶ νὰ βεβηλώνεται τὸ ἱερὸ Σύμβολο (73 Κανὼν ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου).

Ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου Κληρικῶν Ελλάδος

καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάντων ἡμῶν». «Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου» ἀπαντᾷ ὁ λαός. Ἡ ἐπιστολὴ ἐτελείωσε καὶ εὐθὺς ἀρχίζει τὸ Κυριακὸν δεῖπνον»³⁴.

Π ε ρ ῖ Γ ά μ ο υ .

Μέσα στὶς Ἐπιστολὰς τοῦ Ἀπ. Παύλου τονίζεται ὁ καθαγιασμός τοῦ γάμου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ ἀνυψώνεται σὲ ζωντανὸ σύμβολο τοῦ μυστηρίου τῆς μυστικῆς ἄρρητης ἑνώσεως τοῦ Χριστοῦ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν του ὡς Νύμφης του.

«Τὸ μυστήριον τοῦτο, ἀποφαίνεται ὁ θεὸς Ἀπόστολος, μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν» (Ἐφεσ. 5,32).

Ἐδῶ βέβαια ἡ λέξις «μυστήριον» δηλώνει τὴ μυστηριώδη καὶ δυσερμηνεύτη ἑννοία, ποὺ ἐγκρύπτουν οἱ θεῖοι λόγοι «ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα

μίαν». «Οὐδαμοῦ ὁ Παῦλος χρησιμοποιεῖ τὴν λέξιν ὑπὸ τὴν μετέπειτα ἐκκλησιαστικὴν ἑννοίαν αὐτῆς τῆς μυστηριακῆς τελετῆς»³⁵.

Ἐδῶ ἀκόμη, στὶς θεόπνευστες ἐπιστολὰς τοῦ Ἀπ. Παύλου, βρῖσκουμε τὴ διδασκαλίαν, ὅτι στὸ χριστιανικὸ γάμο ὑπάρχει ὁ ἁγιασμός σὲ τέτοιο βαθμὸ, ὥστε «ἡγιασται ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικὶ καὶ ἡγιασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί», καθὼς καὶ τὰ παιδιὰ, ποὺ γεννιοῦνται ἀπὸ τέτοιους μικτοὺς γάμους «ἁγία ἐστίν» (Α' Κορ. 7,14).

Μὲ μεγάλη, λοιπόν, πνευματικὴ ἀξία περιεβλήθη ὁ γάμος μέσα στὸ Χριστιανισμὸ ἀπὸ αὐτὴ τὴν Ἀποστολικὴν ἐποχὴ. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ θεόπνευστη προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου ἦταν νὰ παραμείνῃ «τίμιος ὁ γάμος καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος» (Ἐβρ. 13,4). Σχετικὰ ὅμως μὲ τελετὴ τοῦ Γάμου δὲν μᾶς γνωρίζουν τίποτε σχετικὰ οἱ Ἐπιστολὰς τοῦ Ἀπ. Παύλου.

(Συνεχίζεται)

34. Π. Τρεμπέλα, Ἀρχαὶ καὶ χαρακτήρ..., σ. 128.

35. Π. Τρεμπέλα, Ἑπίμνημα εἰς τὰς Ἐπιστ. τῆς Κ. Διαθήκης, τ. Β', Ἀθήναι: 1956², σ. 151.

ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΤΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΤΟΥ Τ. Α. Κ. Ε.

Τὴν 29η Αὐγούστου δόθηκε στὴ δημοσιότητα τὸ Νομοσχέδιο γιὰ τὴν κοινωνικὴ ἀσφάλιση. Στὸ ἄρθρο 21 προβλέπονται τὰ ἐπόμενα:

Ἄ ρ θ ρ ο 21

Κατάρτιση τῶν Κλάδων Σύνταξης καὶ Ἀσθένειας τοῦ ΤΑΚΕ καὶ ὑπαγωγή τῶν ἀσφαλισμένων τους στὸ Δημόσιο.

1. Οἱ Κλάδοι Σύνταξης καὶ Ἀσθένειας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος (ΤΑΚΕ) καταργοῦνται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1993 καὶ οἱ συντάξεις τῶν ἀσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τους, τῶν μελῶν τῶν οἰκογενειῶν τους καθὼς καὶ ὅσων ἀποκτοῦν τὴν ιδιότητα τῶν προσώπων ποὺ ἀσφαλίζονται στοὺς κλάδους αὐτοὺς μετὰ τὴν 1η Ἰανουαρίου 1993 βαρύνουν τὸ Δημόσιο καὶ καταβάλλονται ἀπὸ αὐτό.

2. Οἱ ἀσφαλισμένοι καὶ συνταξιούχοι στοὺς καταργούμενους κλάδους σύνταξης καὶ ἀσθένειας τοῦ ΤΑΚΕ κατὰ τὴν 31η Δεκεμβρίου 1992 θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ διέπονται ἀπὸ τὴ νομοθεσία ποὺ ἰσχύει γι' αὐτοὺς καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τους.

Οἱ ἀσφαλισμένοι τῆς παραγράφου αὐτῆς ἐξακολουθοῦν νὰ καταβάλλουν τὴν προβλεπόμενη ἀπὸ τὸ ἄρθρο 4 τοῦ ν. δ. 228/1973 (ΦΕΚ Α 284) εἰσφορά, ἢ ὅποια περιέρχεται στὸ Δημόσιο καὶ αὐξάνεται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1995 καὶ μετὰ στὸ ποσοστὸ ποὺ προβλέπεται γιὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

Ὅσοι ὅμως ἀσφαλίστηκαν ἢ θὰ ἀσφαλιστοῦν στὸ ΤΑΚΕ ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1990 μέχρι τὴν 31η Δεκεμβρίου 1992 θὰ καταβάλλουν τὴν εἰσφορά ποὺ προβλέπεται ἀπὸ τὸ ἄρθρο 59 τοῦ Κώδικα Πολιτικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Συντάξεων γιὰ τοὺς λοιποὺς συνταξιοδοτούμενους ἀπὸ τὸ Δημόσιο καὶ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν ποὺ ὀρίζονται στὸ ἴδιο ἄρθρο. Ἡ εἰσφορά ποὺ καταβάλλει τὸ Δημόσιο στὸ ΤΑΚΕ καταργεῖται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1993.

3. Γιὰ τὰ πρόσωπα ποὺ ἀποκτοῦν τὴν ιδιότητα αὐτῶν ποὺ ἀσφαλίζονται στὸ ΤΑΚΕ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1993 καὶ μετὰ, ἐφαρμόζονται ἀνάλογα οἱ διατάξεις ποὺ ἰσχύουν γιὰ τοὺς πολιτικοὺς ὑπαλλήλους ποὺ προσλαμβάνονται στὸ Δημόσιο ἀπὸ τὴν ἴδια ἡμερομηνία, καθὼς καὶ γιὰ τὶς οἰκογενεῖς τους, με ἐξαίρεση τὸ ὄριο ἡλικίας τῶν κληρικῶν, τὸ ὁποῖο ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι τὸ ἐβδομηκοστὸ (70δ) ἔτος.

4. Τὸ ποσὸ τῆς σύνταξης ὅσων ἔχουν ἤδη συντα-

ξιοδοτηθεῖ ἢ θὰ συνταξιοδοτηθοῦν μέχρι τὴν 31η Δεκεμβρίου 1992 καθὼς καὶ τῶν μελῶν τῶν οἰκογενειῶν τους ἀναπροσαρμόζεται στὸ ποσὸ τῆς σύνταξης ποὺ καταβάλλεται στοὺς πολιτικοὺς συνταξιούχους καὶ τὶς οἰκογενεῖς τους μὲ τοὺς ὁποίους ἔχουν τὸ ἴδιο μισθολογικὸ κλιμάκιο καὶ ἐπίδομα χρόνου ὑπηρεσίας, καθὼς καὶ τὰ ἴδια ἔτη ὑπηρεσίας, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν διατάξεων τῶν ν. 1505/1984 (ΦΕΚ Α 194) καὶ 1694/1987 (ΦΕΚ Α 35), λαμβανομένων ὑπόψη καὶ τῶν αὐξήσεων ποὺ ἔχουν χορηγηθεῖ μέχρι τὴν 31η Δεκεμβρίου 1992.

Ἡ ἀναπροσαρμογὴ γίνεται οἰκοθεν ἀπὸ τὴν ἀρμόδια διεύθυνση τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου τοῦ Κράτους βάσει τῶν στοιχείων τῶν συνταξιοδοτικῶν φακέλων τῶν συνταξιούχων.

Ἡ διαφορὰ τοῦ ποσοῦ σύνταξης ποὺ προκύπτει ἀπὸ τὴν ἀναπροσαρμογὴ καὶ αὐτοῦ ποὺ καταβάλλεται ἀπὸ τὸ ΤΑΚΕ τὴν 31η Δεκεμβρίου 1992 χορηγεῖται σταδιακὰ σὲ τρεῖς ἐτήσιες δόσεις ὡς ἐξῆς

Τὸ 30ο)ο τῆς διαφορᾶς ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1993, τὸ ἄλλο 30ο)ο ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1994 καὶ τὸ ὑπόλοιπο 40ο)ο ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1995.

Τὸ ἐπίδομα παραπληγικῶν καὶ τετραπληγικῶν ποὺ προβλέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 42 τοῦ ν. 1140/1981 (ΦΕΚ Α 68) καὶ καταβάλλεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992 ἀπὸ τὸ ΤΑΚΕ, ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1993 καὶ ἐφεξῆς θὰ βαρύνει τὸν προϋπολογισμό τοῦ ὑπουργείου Ὑγείας - Πρόνοιας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ θὰ καταβάλλεται ἀπὸ αὐτὸ ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 1284/1982 (ΦΕΚ Α 114).

Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1993 καὶ μετὰ οἱ διατάξεις ποὺ ἰσχύουν κάθε φορὰ γιὰ τὴν αὐξηση τῶν πολιτικῶν συντάξεων ἐφαρμόζονται καὶ γιὰ τὶς συντάξεις τῶν ἀναφερομένων στὴν παρ. 1 προσώπων. Κατώτατα ὄρια συντάξεων ἢ βοηθημάτων τυχόν ἀνώτερα αὐτῶν ποὺ ἰσχύουν στὸ Δημόσιο παραμένουν στὸ ποσὸ ποὺ ἔχουν διαμορφωθεῖ τὴν 31η Δεκεμβρίου 1992 χωρὶς νὰ αὐξάνονται μέχρι τὴν ἐξομοίωσή τους μὲ αὐτὸ τοῦ Δημοσίου. Ἄν εἶναι κατώτερα αὐτῶν ποὺ ἰσχύουν στὸ Δημόσιο, ἐξομοιώνονται μὲ αὐτὰ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1993.

Τὰ ἐπιδόματα οἰκογενειακῶν βαρῶν ποὺ καταβάλλονται στοὺς πολιτικοὺς συνταξιούχους καταβάλλονται καὶ στοὺς συνταξιούχους τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ στὸ ἴδιο ποσὸ, μὲ τὶς ἴδιες προϋποθέσεις.

6. Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1993 καὶ μετὰ, οἱ ἀσφαλισμένοι στοὺς καταργούμενους κλάδους σύνταξης καὶ

ασθένειας υπάγονται στην υγειονομική περίθαλψη του Δημοσίου, εφαρμοζόμενων αναλόγως των διατάξεων που ισχύουν για την υγειονομική περίθαλψη των πολιτικών υπαλλήλων και συνταξιούχων του Δημοσίου. Η είσοδος από 20) ο που καταβάλλεται στον καταργούμενο κλάδο εξακολουθεί να καταβάλλεται και περιέρχεται στο Δημόσιο, στο έξι δε θα ακολουθεί το ποσοστό που καταβάλλεται από τους λοιπούς πολιτικούς υπαλλήλους και συνταξιούχους του Δημοσίου.

7. Το TAKE μετονομάζεται από 1ης Ιανουαρίου 1993 σε «Ταμείο Πρόνοιας Ορθόδοξου Εφημεριακού Κλήρου Ελλάδος», διέπεται δε από τη νομοθεσία που αφορά τον Κλάδο Αρωγής του μετονομαζόμενου Ταμείου. Σκοπός του Ταμείου αυτού είναι η χορήγηση εφάπαξ βοηθήματος στους ασφαλισμένους του.

8. Το πλεονάζον προσωπικό του TAKE μεταφέρεται από 11 Ιανουαρίου 1993 στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους ή σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας - Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και σε αντίστοιχες κενές οργανικές θέσεις. Η υπηρεσία του προσωπικού αυτού θεωρείται για κάθε συνέπεια ότι διανύθηκε στην νέα του θέση.

Το κατά την προηγούμενη παράγραφο μεταφερόμενο προσωπικό επιλέγει αν θα εξακολουθεί να υπάγεται στο ίδιο καθεστώς επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας που είχε ή θα υπαχθεί στα αντίστοιχα ταμεία της νέας του θέσης και μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την μεταφορά του.

9. Το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού που προέρχεται από τους καταργούμενους κλάδους σύνταξης και ασθένειας του TAKE, οι πόροι που προβλέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού υπέρ των ανωτέρω κλάδων καθώς και η κινητή και ακίνητη περιουσία τους, πλην των ιερών παρεκκλησίων και εξωκκλησίων μετά της κινητής και ακινήτου περιουσίας τους τα οποία υπάγονται στην κυριότητα ή διοίκηση της διαχείρισης του TAKE, περιέρχονται από 1ης Ιανουαρίου 1993 στο Δημόσιο ως καθολικό διάδοχό του. Για τη μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας στο Δημόσιο δεν οφείλονται τέλη ή δικαιώματα υπέρ τρίτων, ή δε μεταγραφή τους στα βιβλία των οικείων υποθηκοφυλακείων ενεργείται άτελως με πράξη του Υπουργού των Οικονομικών.

Εκρεμείς δίκες που προέκυψαν από τη λειτουργία των καταργούμενων κλάδων συνεχίζονται από και κατά του Δημοσίου χωρίς διακοπή.

10. Με αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας - Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται, όπου απαιτείται, η διαδικασία πληρωμής των καταβαλλομένων από το Δημόσιο συντάξεων του προσωπικού της παραγράφου 1, το κλείσιμο της οικονομικής διαχείρισης των καταργούμενων κλάδων του TAKE και κάθε άλλη λεπτομέρεια που έχει σχέση με την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων.

Μέχρι να εκδοθούν οι προβλεπόμενες από το προηγούμενο εδάφιο υπουργικές αποφάσεις, εφόσον απαιτηθεί, οι παραπάνω συντάξεις θα καταβάλλονται από το TAKE και η σχετική δαπάνη θα αποδίδεται από το Δημόσιο με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας - Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

11. Ός προς τα λοιπά συνταξιοδοτικά θέματα που δεν ρυθμίζονται με το άρθρο αυτό, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, του α. ν. 599/1968 (ΦΕΚ Α 258), του ν. δ. 326/1969 (ΦΕΚ Α 219) καθώς και οι λοιπές διατάξεις του νόμου αυτού, προκειμένου για όσους προσλαμβάνονται μετά την 1η Ιανουαρίου 1993.

Ειδικά οι περιορισμοί των διατάξεων των παραγράφων 8 έως 13 του άρθρου 58 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων εφαρμόζονται και για τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού εφόσον έχουν ασφαλιστεί στο TAKE μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 1992 και συνταξιοδοτούνται από 1ης Ιανουαρίου 1993 και μετά, καθώς και για τις οικογένειές τους.

Οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου του TAKE οι σχετικές με την λειτουργία των καταργούμενων κλάδων ασκούνται από 1ης Ιανουαρίου 1993 από τον Υπουργό των Οικονομικών προκειμένου για τις συντάξεις και από τον Υπουργό Υγείας - Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προκειμένου για την ασθένεια.

12. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας - Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζεται η σύνθεση και ενεργείται η συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Πρόνοιας Ορθόδοξου Εφημεριακού Κλήρου Ελλάδος. Μέχρι το διορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου το Ταμείο διοικείται από το υπάρχον Διοικητικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με πληροφορίες μας, η κατάργηση των Κλάδων Σύνταξης και Ασθένειας και η υπαγωγή των ασφαλισμένων του TAKE στο Δημόσιο, ήταν αίτημα της Διοικήσεως του TAKE και του Ίερού Συνδέσμου Κληρικών Ελλάδος.

Ε. Π. Α.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Στη σειρά «Φυλλάδια επικαιρότητας»
κυκλοφορούν και τα τεύχη:

★ ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ Ι. ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΩΣ όπως βιώνεται στην Ορθόδοξη Εκκλησία (του Βασ. Μουστάκη, †).

★ ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΠΕΝΘΟΣ.

★ ΤΟ ΑΛΛΗΤΟ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ (κριτήριο και βάση ένότητας), του Καθηγ. Παν. Ι. Μπούμη.

Ἑκκλησία καὶ ἑλληνικὴ κοινωνία

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ἀναπλ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

«Κλάψε χώρα ἀγαπημένη!»

Αὐτὴ ἡ κραυγὴ μοῦ ἦλθε στὰ χεῖλη σὰν τίτλος τοῦ σημερινοῦ μου ἄρθρου, στὸ ὁποῖο ἤθελα νὰ περιγράψω τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα συμβάντα καὶ συμβαίνοντα στὸν τόπο μας. Μόνη ἐλπίδα οἱ δύο μέχρι τώρα Ὀλυμπιακὲς νίκες ποὺ κι αὐτὲς σηματοδοτοῦν τὴ ζωὴ μας. Σὲ ποιά ἄλλα ἀγωνίσματα θὰ μπορούσαμε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες νὰ διακριθοῦμε παρεκτός σ' αὐτὰ ποὺ προπονούμεστε καθημερινά; Μιὰ ζωὴ σηκώνουμε θάρη καὶ ἐπαχθὴ μάλιστα καὶ μιὰ ζωὴ πηδᾶμε ἐμπόδια. Στὴν ἄρση βαρῶν λοιπὸν καὶ στὸ δρόμο μετ' ἐμποδίων οἱ διακρίσεις μας! Ἀλλωστε, ὅπως ἤδη ἔχει ἐπισημανθεῖ, ὁ δρόμος τῆς Ἑλλάδος θὰ εἶναι «μετ' ἐμποδίων» στὸ προσεχὲς μέλλον.

Ἐμπόδια ἐξωτερικὰ ἀλλὰ κυρίως ἐμπόδια ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ θρῖσκονται καὶ θὰ θρῖσκονται συνεχῶς στὰ πόδια μας. Ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε, τὸ ἐθνικὸ μας ἄθλημα —καὶ εἶναι κρίμα ποὺ δὲν περιλαμβάνεται στὰ Ὀλυμπιακὰ ἀγωνίσματα— εἶναι ἡ τρικλοποδιὰ!

Δὲν θέλω νὰ συνταχθῶ μὲ ὅλους αὐτοὺς ποὺ κατηγοροῦν τὸν τόπο μας, τοὺς συμπατριῶτες μας. Πραγματικὰ πληθαίνουν τὰ δημοσιεύματα ποὺ ἐπισημαί-

νουν τὰ κακῶς κείμενα. Σὲ λίγο, μετὰ τὰ κακῶς κείμενα, θὰ κινδυνεύει νὰ «κεῖται ἐνθάδε» ἡ ἀγαπημένη μας χώρα καὶ οὐδεὶς θὰ θρῖσκεται νὰ μπεῖ στὸν κόπο «νὰ τρέξει γιὰ τὴν Ἑλλάδα» ἢ ἔστω γιὰ νὰ τὴν κλάψει.

Δὲν ἀρκεῖ μόνο μία Ὀλυμπιονίκης νὰ πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ μπεῖ «νὰ τρέξει γιὰ τὴν Ἑλλάδα», ὅπως αὐτὸ συνέβη στὴν Βαρκελώνη. Χρειαζόμαστε νὰ μποῦμε στὸ στίβο ὅλοι οἱ Ἕλληνες καὶ ὅλες οἱ Ἑλληνίδες. Ὅλοι ἐμεῖς, ποὺ αἰσθανόμαστε περήφανοι γιὰ τίς πρόσφατες νίκες, ἀλλὰ φοβερὰ ἀπογοητευμένοι γιὰ ὅλα αὐτὰ ποὺ συμβαίνουν χωρὶς ἐμᾶς γιὰ μᾶς. Ὅλοι ἐμεῖς, ποὺ τὰ ἔχουμε κυριολεκτικὰ χαμένα καὶ ἀναζητοῦμε κριτήρια γιὰ νὰ διακρίνουμε καὶ νὰ κρίνουμε, μέτρα καὶ σταθμὰ γιὰ νὰ μετρήσουμε καὶ νὰ ζυγίσουμε λόγια καὶ ἔργα ὥστε ν' ἀποφασίσουμε ἀνὰ τὰ πάροιναι τοῖς μετρητοῖς ὅσα λέγονται καὶ ὅσα γίνονται.

Ποιὸν ἢ ποιούς νὰ πρωτοπιστέψεις; Τὰ περιθώρια ἀνοχῆς σου ἐξαντλοῦνται. Ἀπὸ ποῦ νὰ πάρεις κατεύθυνση;

Ἡ στιγμή τῆς Ἑκκλησίας

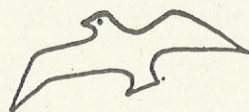
Φαίνεται ὅτι ἔφθασε ἡ μεγάλη στιγμή γιὰ τὴν Ἑκκλησίαν ν' ἀντιμετωπίσει τίς παρούσες περιστάσεις καὶ νὰ φωτίσει μὲ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ τίς συνειδήσεις ποὺ ἀγωνιοῦν γιὰ τὰ προβλήματα τοῦ τόπου. Οἱ φωνὲς ποὺ τὴν ἐπικαλοῦνται, πέρα ἀπὸ ἐνδεχόμενες σκοπιμότητες, εἶναι μία πρόσκληση γιὰ νὰ λάβει θέση καὶ νὰ κατευθύνει μὲ τὸ λόγο Τῆς τὴν ἐξυγίανση καταστάσεων καὶ τὴν ἐξισορρόπηση ἐπικίνδυνων φορτίσεων καὶ

Πρόσφατα ἐκυκλοφόρησε δίχρωμο τὸ

ΕΓΚΟΛΗΘΙΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

σὲ 12η ἐκδοση, μὲ νέα στοιχειοθεσία, μεγαλύτερα καὶ πολὺ ἐδανάγνωστα γράμματα καὶ χρυσόδετο.

Ἀπὸ τίς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

φορτίων. Ἡ Ὁρθοδοξία ἄλλωστε διακρίθηκε πάντοτε στήν τέχνη τοῦ σχοινοβατεῖν καί αὐτή τήν πολύτιμη πνευματική της ἐμπειρία μπορεῖ νά τήν καταθέσει στή σύγχρονη ἐλληνική κοινωνία πού παλεύει μέ ἄλλου εἴδους «καταθέσεις».

Δέν εἶναι τυχαῖο πού ξαφνικά διάφορες ομάδες νεο-ελλήνων ἀπευθύνονται στόν προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά σοβαρά κοινωνικο - οικονομικά προβλήματα καί τόν παρακαλοῦν νά παρέμβει. Εἴτε ἔμποροι λέγονται αὐτοί πού ζήτησαν τήν βοήθειά του στό ζήτημα πού προέκυψε τῆς καταργήσεως τῆς Κυριακῆς ἀργίας, εἴτε ἐργαζόμενοι στίς συγκοινωνίες στό θέμα τῆς καταργήσεως τῆς Ε.Α.Σ. Οὔτε πάλι εἶναι τυχαῖο, ὅτι ὁ ἴδιος ἔκανε ἔκκληση στόν ἐλληνικό λαό νά σταματήσει τοὺς ἐμπρησμούς τῶν δασῶν!

Ὅλα αὐτά δείχνουν ἴσως μιὰ ἀλλαγὴ νοοτροπίας. Μέχρι πρόσφατα δέν ἦταν καί τόσο ἐπιθυμητὴ μιὰ τέτοια παρέμβαση. Αὐτὸ πάλι δέν σημαίνει ὅτι οἱ ἀπευθυνόμενοι στήν Ἐκκλησία εἶναι καί πρόθυμοι ν' ἀκούσουν τήν «ἄλλη φωνή» στίς κοινωνικὲς «συχνότητες». Γιά τήν Ἐκκλησία ὅμως παρουσιάζεται μιὰ μοναδική εὐκαιρία, κατόπιν ἐπίμονης προσευχῆς γιά φώτιση, συνετῆς σκέψεως καί προσεκτικῆς μελέτης τῶν πραγμάτων νά ὀρθοτομήσει λόγον ἀληθείας γιά τὰ τεκταινόμενα στίς μέρες μας γεγονότα.

Τρόπος ἀντιμετωπίσεως

Ὅφειλε νά ἐπιστρατεύσει ὅλες τῆς τῆς δυνάμεις. Ν' ἀκούσει προσεκτικὰ ὅλες τῆς ὁμιλίες καί ὅλες τῆς συζητήσεις πού γίνονται γιά θέματα πού ἀφοροῦν στό παρὸν καί στό μέλλον, στήν ἐργασία καί στήν ἀνεργία, στὰ μέτρα καί στίς ἀνατιμήσεις, στίς ἐντάξεις καί στίς δεσμεύσεις πού προκύπτουν ἀπὸ αὐτές. Νά ἀπαιτήσει ὅπωςδὴποτε νά ἔχει μιὰ σωστὴ ἐνημέρωση.

Νά κάνει ἀκόμη πὼς «ἀγνοεῖ» ὅσα γίνονται, γιά νά πάρει πληροφορίες ἀπὸ πρῶτο χέρι, ἀπὸ ὅλους τοὺς

ἐνδιαφερομένους. Ἀκόμα καί μέ κίνδυνο νά τήν κατηγορήσουν ὅπως ὁ Κλεόπας τὸν ἀναστάντα Κύριον, ὅτι «οὐ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ καί οὐκ ἔγνων τὰ γινόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις» (Λουκ. κδ' 18). Καί σ' αὐτὴ τήν περίπτωσιν δὲν χρειάζεται νά κάνει πὼς τὰ ξέρει, ἀλλὰ μέ πραότητα νά ἀποκριθεῖ ὅπως ὁ Κύριος στὸν ἐπόμενο στίχο: «ποῖα;» (19). Καί νά τοὺς ἀφήσει μέ τίς ὥρες νά τῆς διηγούνται καί στὸ τέλος νά ἐκφέρει τὸν λόγο ἐκεῖνο πού θὰ μπορέσει πιθανόν, ἂν γίνῃ ἀποδεκτός, νά βγάλει τοὺς ἀνθρώπους καί τίς ἀντιμαχόμενες ομάδες τοὺς ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδο, ἀπὸ τὰ ἀδιέξοδα.

Θὰ ἔπρεπε ἴσως κάποτε ἡ εὐαγγελικὴ διήγησις γιά τήν πορεία πρὸς τοὺς Ἑμμαούς (Λουκ. κδ' 13-35) νά διαβαστεῖ κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ πρίσμα κατανοήσεως γεγονότων πού μᾶς περιβάλλουν καί τῆς ἐρμηνείας τους. Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ συγκεκριμένο γεγονός πού διηγεῖται, μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ μ ε θ ο δ ο ς δ ι α λ ὅ γ ο υ πὺ πὺ πρὸςτείνει.

Στίς παρούσες περιστάσεις μιὰ τέτοια ἀκρόασις τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας μπορεῖ νά ἀποθεῖ σωτήρια γιά ὅλες τῆς παρατάξεις πού ἀντιμάχονται ἢ μιὰ τήν ἄλλη, κι ἐνῶ πασχίζουν γιά λύσεις, τελικὰ διαλύουν τὰ πάντα μέ κίνδυνο νά διαλυθεῖ καί ἡ Χώρα μας. Μιὰ τέτοια ἀκρόασις καί ἐνδεχόμενη παρέμβασις θὰ εἶναι ἓνα ἀκόμη δείγμα τῆς μακραιωνῆς κοινωνικῆς διακονίας τῆς Ἐκκλησίας μας. Κάτι πού μπορεῖ ν' ἀποτελέσει καί στόχο Τῆς μέ τῇ φετινῇ ἐναρξῇ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους.

Μιχαὴλ Γαλανοῦ(†)

«ΒΙΟΙ ΑΓΙΩΝ»

Κυκλοφοροῦν καί οἱ δώδεκα τόμοι ἀπὸ τὸ μνημειώδες ἔργο τοῦ μεγάλου συγγραφέως. Ἀληθινὸ θησαύρισμα γιά κάθε βιβλιοθήκη. Ἑκδοσις τρίτη, Ἀποστολικῆς Διακονίας.

ΘΕΜΑΤΑ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΘΕΩΡΙΩΝ*

Τοῦ π. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ
Δρ. Θεολ., Δρ. Φίλος., Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

2. Πορίσματα Ὁμᾶδων Ἐργασίας.

Γιὰ τὴ συστηματικώτερη ἐπεξεργασία τοῦ γενικοῦ θέματος «Ἐξωευρωπαϊκὲς φουνταμενταλιστικὲς τάσεις» καὶ τῶν εἰσηγήσεων τῆς Συνδιασκέψεως, τὸ πρόγραμμα προέβλεπε τὴ λειτουργία τριῶν εἰδικῶν ὁμάδων, στίς ὁποῖες κατανεμήθηκαν τὰ 80 μέλη τῆς Συνδιασκέψεως.

Ἡ πρώτη ὁμάδα, με συντονιστὴ τὸν καθηγητὴ κ. Νίκο Βαμβουκάκη (μέλος τῆς Ὁμάδος Ἐργασίας), συνεζήτησε τὸ θέμα «Σύγχρονες φουνταμενταλιστικὲς τάσεις». Ἡ δευτέρα ὁμάδα, με συντονιστὴ τὸν π. Ἰωάννη Σκιαδαρέση (Ἱ. Μ. Νεαπόλεως) συνεζήτησε τὸ θέμα «Πεντηκοστιανοὶ - Χαραismaticοὶ - Νεοπεντηκοστιανοί». Ἡ τρίτη ὁμάδα, με συντονιστὴ τὸν π. Δημήτριο Κωστόπουλο (Ἱ. Μ. Ἀργολίδος), ἀνέλαβε νὰ συζητήσῃ τὸ θέμα «Σκηνικὸ τῶν αἵρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας».

Οἱ τρεῖς ὁμάδες, σὲ 4 ὥριαίες συναντήσεις τοὺς συνεζήτησαν διεξοδικὰ ὅλες τὶς πλευρὰς τοῦ θέματος καὶ συνέταξαν εἰδικὲς ἐκθέσεις, οἱ ὁποῖες συνεζήτηθησαν στὴν ὁλομέλεια τῆς Συνδιασκέψεως καὶ ἔγιναν μερικὲς βασικὲς διορθώσεις, με δάση τὶς σχετικὲς προτάσεις. Ἀποφασίστηκε νὰ περιληφθοῦν στὰ ἀκόλουθα κείμενα:

Σύγχρονες φουνταμενταλιστικὲς τάσεις (Α' Ὁμάδα).

Ὁ φουνταμενταλισμὸς (θεμελιωτισμὸς) εἶναι ἓνα πνευματικὸ κίνημα ἀμερικανικῆς προελεύσεως ποὺ προσφέρει τὸ ἰδεολογικὸ ὑπόβαθρο σὲ πολλὰς θρησκευτικὲς ὁμάδες, μεταξὺ αὐτῶν καὶ οἱ πεντηκοστιανὲς κινήσεις.

Κατὰ τὴν κίνησιν αὐτή, ἡ ἀποδοχὴ κάποιων θεμελιωδῶν ἀρχῶν ἐξασφαλίζει τὴν ἄμεση σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, τόσο πνευματικὴ ὥς καὶ ὕλική, ἐδῶ καὶ τώρα. Αὐτὴ ἡ ἰδεολογία, πρέπει νὰ διαδοθῇ σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, προκειμένου νὰ προετοιμασθῇ ἡ χιλιετὴς βασιλεία τοῦ Χριστοῦ στὴ γῆ, πέρα ἀπὸ δογμα-

τικὲς διαφορὰς καὶ λατρευτικοὺς τύπους ποὺ χωρίζουν τὶς Ἐκκλησίες.

Ὅμως στὴν πράξιν, ἡ κάθε ὁμάδα ποὺ ἐμπνέεται ἀπὸ φουνταμενταλιστικὲς ἀρχὲς θεωρεῖ ὅτι συγκροτεῖ τὴν ἐσχατολογικὴ Ἐκκλησία, ἀποδεικνύοντας ἔτσι ὅτι τὰ κοινὰ θεμελιώδη στοιχεῖα ἀντὶ νὰ ἐνώσουν διαιροῦν ἀκόμη περισσότερο.

Τὸ προβαλλόμενο βασικὸ κίνητρο τῶν σύγχρονων φουνταμενταλιστικῶν τάσεων εἶναι νὰ κάνουν τὸ Χριστιανισμὸ ζωντανὸ καὶ ἐνεργό, δηλαδὴ νὰ ἔχει ἅμεσα ἀποτελέσματα στὴ ζωὴ μας, ὕλικά καὶ πνευματικά, ποὺ νὰ ἐπαληθεύουν τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ μέσα μας καὶ ἀνάμεσά μας.

Ἐτσι ὁ ὕλικὸς πλοῦτος θεωρεῖται ἀπόδειξις τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ· τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, γλωσσολαλία, προφητεῖες, θεραπείες κ.λπ. ἀποδεικνύουν ὑποτίθεται τὴν ὀρθότητα τῆς κατευθύνσεως αὐτῆς. Καθένας ποὺ ἔχει νὰ παρουσιάσῃ τέτοιες ἐκδηλώσεις θεωρεῖται τέκνο Θεοῦ καὶ ὅποιος ὄχι, τέκνο τοῦ Διαβόλου.

Ἡ τάση αὕτη στίς ΗΠΑ ἐπεμβαίνει ἅμεσα καὶ στὴν πολιτικὴν ζωὴ ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, διαβολοποιώντας ἔτσι τοὺς ἀντιπάλους τῆς.

Αὐτὲς οἱ ἀντιλήψεις προτείνουν οὐσιαστικὰ τὴν ἀντικατάσταση ὅλων τῶν συνιστωσῶν τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, πίστεως καὶ λατρείας ἀπὸ ἄλλες συνιστώσες, νέας ἐμπνεύσεως. Κηρύσσεται ἡ «ἄμεση ἐπικοινωνία» με τὸν Θεό, δηλαδὴ ἡ θεοπνευστία καὶ τὸ ἀλλάθητο τοῦ ἀρχηγοῦ ἢ τῆς ἀνώτερης ἱεραρχίας κάθε φουνταμενταλιστικῆς ὁμάδας, ὁδηγώντας ἔτσι στὴν ἀπολυτοποίηση τῆς ὁμάδας.

Ἡ σωτηρία ἐξασφαλίζεται στὰ πλαίσια τῆς ὁμάδας με τὴν ὑποκειμενικὴ στιγμιαία μεταστροφή καὶ ἀντικειμενικὰ με τὴν ἀπόλυτη ὑποταγὴ στὴν ὁμάδα καὶ στὸν ἀρχηγό της. Ἐτσι ἡ Ἐκκλησία ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὴν ὁμάδα καὶ ὁ Χριστὸς γίνεται τὸ πρόσχημα γιὰ τὴν ἀπόλυτη ἐξουσία τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τὴν ὁλοκληρωτικὴ ἐξάρτησιν τῶν ὁπαδῶν. Ἡ λογικὴ λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας ἀντικαθίσταται ἀπὸ ἐκδηλώσεις μαζικῆς ἐνθουσιαστικῆς μανίας ποὺ παραπέμπουν σὲ πρωτόγονες παγανιστικὲς τελετουργίες.

Ἡ θεία χάρις καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ἀπὸ

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 248 τοῦ ὑπ' ἀρ. 12 τεύχους.

τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου στὴ σωτηρία — καὶ ἔτσι ὁ Θεὸς μετατρέπεται σὲ ὑποχέρι τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ποὺ παρέχει κατὰ χάριν τὴν ἀγίότητα τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος καταξιώνει τὴν ἑπαρσὴ του μὲ τὴν ὑποτιθέμενη θεία εὐλογία. Ἔτσι βέβαια ἀναιρεῖται ὁλόκληρο τὸ εὐαγγέλιο: «τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου τούτου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά». Ἡ ἀγάπη ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὴ διάθεση γιὰ συντριβὴ τῶν «μὴ σεσωσμένων».

Εἶναι προφανές ὅτι ἡ σύγχυση τέτοιων ἀντιλήψεων μὲ τὴν πολιτικὴ μπορεῖ νὰ ἀποδῇ ἄκρως ἐπικίνδυνη ὅταν ἀντιπαλότητες κομματικές, ἐθνικὲς ἢ ἰδεολογικὲς ἐνδύονται μανδύα πνευματικῆς ἀντιπαραθέσεως...

Ὁ φουνταμενταλισμὸς λοιπὸν δὲν εἶναι ἀπλῶς αἵρεση, ἀλλὰ καθολικὴ ἀναίρεση τοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύματος, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πραγματικῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, ποὺ ἐπιπλέον περικλείει ὁρατοὺς κινδύνους γιὰ τὴν πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ὁμαλότητα, ἀν λάβομε ὑπόψη τὴ δύναμη τῶν ἡλεκτρονικῶν ἐκκλησιῶν στὶς ΗΠΑ ποὺ ἄρχισαν ἤδη νὰ μεταφυτεύονται καὶ στὴ χώρα μας μὲ τὴ δημιουργία τοῦ τηλεοπτικοῦ καναλιοῦ 62. Ἐνα πολιτικὸ κόμμα ποὺ ἐπικαλεῖται ὅτι ἔχει μὲ τὸ μέρος του τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐνῶ τὰ ἄλλα κόμματα ἀνήκουν στὸ διάβολο, βάλλει κατ' εὐθείαν ἐναντίον κάθε δημοκρατικῆς τάξεως. Γι' αὐτὸ προτείνουμε:

Νὰ μὴν ἐνθαρρύνει ἡ Πολιτεία τὴ δημιουργία τέτοιων καναλιῶν.

Νὰ προληφθεῖ ἡ πιθανὴ χρηματοδότηση κάποιου ἐλληνικοῦ κόμματος ἢ ἡ δημιουργία ἐνὸς νέου κόμματος ἀπὸ τέτοιες ὁμάδες.

Νὰ γίνεταί διαρκὴς ἐνημέρωση ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν (ἱρχήγοι κομμάτων - βουλευτὲς - Ὑπουργεῖα Παιδείας καὶ Δημοσίας Τάξεως - Τοπικὴ αὐτοδιοίκηση) γιὰ τὴ δράση τῶν ὁμάδων αὐτῶν, κάνοντας χρῆση καὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Εὐρωκοινοβουλίου γιὰ τίς καταστροφικὲς λατρεῖες.

Νὰ διοργανωθοῦν ἐνημερωτικὲς ἱερατικὲς συνάξεις στὶς Ἱερὲς Μητροπόλεις σχετικὰ μὲ τὴ διδασκαλία καὶ τὴ δράση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας, μὲ βασικὸ ὁδηγὸ τὰ βιβλία τοῦ π. Ἀντωνίου Ἀλεξίσοπούλου, ἰδιαίτερα τὰ τρία τελευταῖα («Ἀποκρυφισμὸς - Γκουρουῖσμός - Νέα Ἐποχὴ», «Ἐγχειρίδιο αἱρέσεων καὶ παραχριστιανικῶν ὁμάδων» καὶ «Αὐτογνωσία, Αὐτοεξέλιξη, Σωτηρία»), τὰ πορίσματα τῆς Γ' Συνδιασκέψεως καὶ μὲ τὴν καθοδήγηση τῶν Ἐντεταλμένων.

Νὰ μελετηθεῖ ἡ δημιουργία καὶ ἡ λειτουργία ἐι-

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Μητροπολίτου Πατρῶν

ΝΙΚΟΛΑΗΜΟΥ ΒΑΛΛΗΝΔΡΑ

ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ
ΤΟΜΟΣ Α'

Ἀκάθιστος Ὑμνος· Ἡ Ὡδὴ τῆς Θεοτόκου·
Θεομητορικὸν Ἑορτολόγιον (Γενέσιον, Εἰσόδια, Εὐαγγελισμός, Κοίμησις, Ἀπόδοσις, Σήναξις, Ὑπαπαντή, Ζωοδ. Πηγὴ, Ἀγία Σκέπη, Τιμία Ἑσθὴς, Ἀγία Ζώνη, Ἑορταὶ θαυμάτων καὶ Εἰκόνων Τῆς).

Ἐνας ἀνεκτίμητος «πανδέκτης», πραγματικὸ θησαυρίσμα κηρυγμάτων ἐποικοδομητικοῦ περιεχομένου, ποὺ ἀνταποκρίνεται στὶς λειτουργικὲς καὶ ἑορτολογικὲς ἀπαιτήσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Σελίδες 516, δεχ. 1.200.

Γράψατε: Ἀποστολικὴ Διακονία, Γασίου 1 — 115 21 Ἀθήνα (τηλ. 722.8008).

Βιβλιοπωλεῖο: Δραγατσανίου 2, Πλατ. Κλαυθμώνος, τηλ. 322.8637.

δικοῦ σεμιναρίου Ὁρθοδόξου Θεολογίας καὶ ἀντιαιρετικῆς ποιμαντικῆς (ἴσως δι' ἀλληλογραφίας) καὶ εἰδικοῦ Ἰνστιτούτου Ἑρεύνης γιὰ θέματα αἱρέσεων καὶ παραθρησκείας, ὥστε οἱ ἐντεταλμένοι καὶ ἄλλοι βασικοὶ συνεργάτες τῆς Ἐκκλησίας νὰ λάβουν τὴν ἀναγκαίαν βασικὴ ἐκπαίδευση, ὥστε νὰ γίνουν οἱ ἀπαραίτητοι «πολλαπλασιαστὲς» στὶς περιφέρειές τους.

Νὰ συστηματοποιηθεῖ ἡ μέριμνα γιὰ τὴν ἐνημέρωση τοῦ ποιμνίου στὰ πλαίσια τῆς ἐνορίας, ὅπου πρέπει νὰ ἐπιχειρεῖται συστηματικὰ ἡ ὁριοθέτηση τοῦ περιεχομένου τῶν βασικῶν ἐννοιῶν τῆς πίστεώς μας, γιατί οἱ αἱρέσεις καὶ παραθρησκευτικὲς ὁμάδες χρησιμοποιοῦν τοὺς ἴδιους ὅρους μὲ διαφορετικὸ περιεχόμενο.

Μιὰ πιὸ ζωντανὴ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας σὲ τομεῖς ποὺ ἀπασχολοῦν ἰδιαίτερα τὴν κοινωνία μας, ὅπως ἡ Παιδεία, τὰ νερκωτικά, ἡ κοινωνικὴ ἀπομόνωση, εἶναι ἀπαραίτητη. Τοῦτο ἐπειδὴ οἱ ὁμάδες αὐτὲς ἀναπτύσσουν ἐντονη δραστηριότητα σ' αὐτοὺς τοὺς τομεῖς, μὲ ἀπώτερο σκοπὸ τὴν ἐνταξὴ καὶ τὴν ἐξάρτηση ἀτόμων ποὺ προέρχονται ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς χώρους.

(Συνεχίζεται)

ΟΙ ΠΕΝΗΝΤΑ ΕΞΙ ΑΓΙΟΙ ΓΕΩΡΓΙΟΙ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ *

Τοῦ Δρ. ΚΩΝ. Μ. ΚΟΝΤΑΞΟΠΟΥΛΟΥ

Ἱατροῦ Καρδιολόγου

Ὁ Ἅγιος Γεώργιος, ὁ Νεομάρτυρας, ὁ ἐκ Ραψάνης ποὺ μαρτύρησε τὸ ἔτος 1818 στὸν Τύρναβο τῆς Θεσσαλίας.

Γεννήθηκε στὴν Ραψάνη, μιὰ κομόπολη κοντὰ στὸν Ὀλυμπο τῆς Θεσσαλίας. Εἶχε γονεῖς εὐσεβεῖς τὸν Χατζῆ-Δάσκαρη καὶ τὴν Σμαράγδα. Τὸν ἀνέθρεψαν μὲ τὰ χριστιανικὰ νάματα. Στὴν πατρίδα του ἐκπαιδεύτηκε πολὺ καλά, γιατί ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὑπῆρχε μιὰ σπουδαία Σχολή. Ἔτσι σὲ ἡλικία 20 ἐτῶν ἦταν ἕνας ἐκλεκτὸς διδάσκαλος, μὲ πλούσιες γνώσεις.

Ἀρχισε λοιπὸν νὰ διδάσκει στὰ παιδιὰ ποὺ διψοῦσαν γιὰ γνώσεις, μὲ ζῆλο καὶ προθυμία. Ἀνάμεσα στοὺς μαθητές του, ἦταν καὶ ἕνα παιδί Τούρκων, ἀπὸ τὴν κομόπολη Δερελί, τοὺς σημερινοὺς Γόννους, ποὺ μὲ ἐνθουσιασμό παρακολουθοῦσε τὰ μαθήματα τοῦ νεαροῦ του δασκάλου. Τόσο πολὺ τὸ μικρὸ τουρκόπουλο ἐντυπωσιάστηκε ἀπὸ τὶς ἀρετὲς καὶ τὸν καλὸ χαρακτήρα τοῦ διδασκάλου του Γεωργίου, ὥστε ἐπόθησε νὰ ἐγκαταλείψει τὴν δική του μωαμεθανικὴ θρησκεία καὶ νὰ ἀσπασθεῖ τὸν χριστιανισμό. Αὐτὴ τὴν ἀνώτερη θρησκεία ποὺ πίστευε ὁ ἐκλεκτὸς του διδάσκαλος. Αὐτόν του τὸν εὐγενῆ πόθο, ἐξεμυστηρεῦθη στοὺς γονεῖς του. Ὅμως αὐτοὶ μόλις πληροφορήθηκαν τὴν ἐπιθυμία τοῦ γιοῦ τους, ἐγίναν πῦρ καὶ μανία, ἐναντίον τοῦ νεαροῦ διδασκάλου Γεωργίου καὶ κατάγγειλαν αὐτὸν στοὺς Τούρκους ὅτι προσπαθεῖ νὰ προσηλυτίσει τὸ παιδί τους, στὴν χριστιανικὴ θρησκεία.

Ἔτσι οἱ Τούρκοι συνέλαβαν τὸν Γεώργιο καὶ δέσμιο τὸν πῆγαν στὸν Τύρναβο, ὅπου ἐκεῖ εἶχε τὴν ἔδρα του ὁ Βελῆ Πασᾶς, γιὸς τοῦ περιβόητου Ἀλῆ Πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων. Ὁ μακάριος Γεώργιος, χωρὶς νὰ φοβηθεῖ μεγαλόφωνα ὁμολόγησε τὴν πίστη του στὸν Χριστό. Αὐτὸ περισσότερο ἐρέθισε τοὺς δυσσεβεῖς, ποὺ ἄρχισαν νὰ τὸν ὑποβάλλουν σὲ ποικιλόμορφα φρικτὰ βασανιστήρια. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ ἦταν καὶ ἡ προσπάθεια νὰ τὸν κάψουν ζωντανὸ ἀφοῦ πρῶτα ἄλειψαν τὸ σῶμα του μὲ εὐφλεκτες οὐσίες. Θαυματοουργικὰ ὅμως, δὲν ἔπαθε τίποτα. Τότε πλέον ἀποφάσισαν νὰ τὸν θανατώσουν μὲ ἀποκεφαλισμό στὶς 5 Μαρτίου τοῦ 1818. Τὸ τίμιο λείψανο τοῦ νεαροῦ εἰκοσαετοῦς Ἀγίου, ἐγίνε πηγὴ θαυμάτων καὶ ἱαμάτων, εὐρίσκεται δέ, καὶ στὴν σημερινὴ ἐποχὴ, στὴν Ραψάνη.

Ἅγιος Γεώργιος, ὁ Νεομάρτυρας ἐξ Ἀτταλείας ποὺ μαρτύρησε στὴν Κρήνη (Τσεσμέ) τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τὸ 1823.

Οἱ γονεῖς του ἦταν εὐσεβεῖς χριστιανοὶ καὶ πλούσιοι ἄνθρωποι. Στὴν παιδική του ἡλικία, τοῦ συνέβη ἕνα φοβερὸ ἀτύχημα. Τὸν ἔκλεψε ὁ Τούρκος Διοικητῆς τῆς περιφέρειας (Ἀγᾶς) ποὺ λεγόταν Προῦσαλης. Τὸν πῆρε στὸ σπίτι του, τὸν ἔκανε μωαμεθανὸ καὶ τὸν ὀνόμασε Μεχμέτ. Ἀργότερα τὸν πάντρεψε μὲ τὴν κόρη του. Οἱ γονεῖς του ἦταν πολὺ δυστυχισμένοι μ' αὐτὸ τὸ γεγονὸς καὶ δὲν ἤξεραν μὲ ποῖο τρόπο νὰ ἀντιδράσουν.

Τελικὰ βρῆκαν τὴν λύση. Στὸ σπίτι τοῦ Ἀγᾶ, δούλευε κάποια εὐσεβὴς χριστιανή, ποὺ τὴν ἔλεγαν Μαρία. Εἶπαν λοιπὸν στὴν Μαρία νὰ μιλήσει κρυφὰ στὸν γιό τους, νὰ τοῦ πεί γιὰ τὴν χριστιανικὴ καταγωγή του καὶ ἂν μπορέσει νὰ φύγει ἀπ' αὐτὸ τὸ ὀλέθριο σπίτι.

Καὶ πράγματι, τὰ λόγια τῆς Μαρίας ἔπιασαν τόπο. Ὁ Γεώργιος ἀμέσως συνῆλθε καὶ μὲ τὴν πρόφαση ὅτι θὰ πάει τάχα νὰ προσκυνήσει στὴν Μέκκα ἔφυγε γιὰ πάντα μὲ τὴν Μαρία ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ πεθεροῦ του.

Ἐπῆγε στοὺς Ἁγίους Τόπους ὅπου μετανόησε πικρὰ γιὰ τὴν ἐξόμωσή του καὶ ἔγινε πάλι καλὸς χριστιανός. Ἐκεῖ ἔμεινε γιὰ δύο χρόνια μαζί μὲ τὴν εὐσεβὴ Μαρία, ποὺ ἔγινε ἡ θετὴ μητέρα του.

Μετὰ ἐγκαταστάθηκε στὴν Κρήνη (Τσεσμέ) ὅπου στὴν ἀρχὴ ἔγινε καφεπώλης, καὶ κατόπιν ἱπποκόμος στὸ Διοικητήριο τῆς πόλης.

Ἐπίσης νυμφεύθηκε καὶ μιὰ νέα χριστιανὴ τὴν Ἑλένη Μαυρογιάννη. Ἐν τῷ μεταξύ, ἐξεργάγη ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση καὶ κατέφθασε στὸν Τσεσμέ ὁ πρῶν πεθερὸς τοῦ Γεωργίου, ὁ Ἀγᾶς Προῦσαλης μαζί μὲ στρατὸ γιὰ νὰ πᾶνε ἀπέναντι στὴν Χίο, νὰ καταπαύσουν τὸν ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων. Δὲν ἄργησε ὁ Ἀγᾶς νὰ ἀναγνωρίσει τὸν Γεώργιο, καὶ νὰ τὸν καλέσει γιὰ ἀνάκριση. Γιατὶ δηλαδὴ ἐξαφανίστηκε ἀπὸ τὸ σπίτι τους. Γιατὶ ἐγκατέλειψε τὴν κόρη του καὶ πρῶν σύζυγό του, ἡ ὁποία μάλιστα εἶχε ἀποκτήσει καὶ γιό.

Ὁ Γεώργιος τοῦ ἀπάντησε ὅτι εἶναι χριστιανὸς καὶ ὄχι Μεχμέτ, ὅπως τὸν ἀποκάλεσε ὁ Ἀγᾶς καὶ πῶς σὰν χριστιανός, δὲν εἶχε πλέον θέσση στὸ σπίτι του.

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 252 τοῦ ὑπ' ἀρ. 12 τεύχους.

Ὁ Ἅγῶς, ἀναψε ἀπὸ τὸν θυμὸ του, καὶ πρόσταξε νὰ τὸν ρίξουν στὴν φυλακὴ. Ἐκεῖ οἱ Τοῦρκοι τὸν ὑπέβαλαν σὲ πολλὰ βασανιστήρια. Τέλος δέ, βγῆκε ἡ ἀπόφασις νὰ τὸν θανατώσουν μὲ ἀπαγχονισμό. Ἡ ἐκτέλεσις ἐγένετο στίς 25 Ἰουνίου 1823. Τὸ ἅγιον λείψανόν του ἐγένετο πηγὴ θαυμάτων. Μεταφέρθηκε ἀπὸ τὸν ναυτικὸν Ἡλία Σκλαβοῦνο στὴν Ρωσσίαν, πού τὸν παρέδωκε στοὺς ἐκεῖ Ὀρθόδοξους ὅπου τὸ ἐκήδευσαν μὲ τίς πρέπουσας τιμὰς. Ἡ ἐκκλησία τιμᾷ τὴν μνήμη του στίς 25 Ἰουνίου, ἡμέρα τοῦ μαρτυρίου του.

Ὁ Ἅγιος Γεώργιος, ὁ Νεομάρτυρας, ἓνας ἐκ τῶν τεσσάρων Μαρτύρων, πού μαρτύρησε στὸ Ρέθυμνο τῆς Κρήτης τὸ ἔτος 1824. Ὁ Ἅγιος αὐτὸς Γεώργιος, ἦταν ἀπὸ τὸ χωριὸ Μέλαμπες τῆς ἐπαρχίας Ἀγίου Βασιλείου Ρεθύμνου Κρήτης, γιὸς τοῦ Κωνσταντίνου Ρετζέπη. Μὲ τοὺς ἄλλους 3 Νεομάρτυρες ἦταν συγγενεῖς καὶ πατριῶτες. Συγκεκριμένα ὁ Μανουὴλ καὶ ὁ Ἀγγελῆς ἦταν γνήσια ἀδελφία καὶ γιοὶ τοῦ Ἰωάννου Ρετζέπη. Ὁ Νικόλαος ἦταν ὁ μικρότερος ἀπ' ὅλους στὴν ἡλικία καὶ ἦταν κι αὐτὸς Ρετζέπη. Αὐτοὶ καὶ οἱ γονεῖς τους ἦταν εὐσεβεῖς χριστιανοί, ἀλλὰ λόγῳ τοῦ φόβου τῶν Τοῦρκων ἦσαν κρυπτοχριστιανοί.

Ζοῦσαν λοιπὸν στὸ χωριὸ Μέλαμπες, ἦταν γεωργοὶ στὸ ἐπάγγελμα, ἐγγαμοὶ μὲ γυναῖκες καὶ παιδιά.

Μετὰ τὴν ἀδικοχαμένη ἐπανάστασι τῶν Κρητικῶν ἐναντίον τῶν Τοῦρκων, διέταξε ὁ Μεχμέτ Πασᾶς, Διοικητὴς τοῦ Ρεθύμνου νὰ συλλάβουν τοὺς 4 μάρτυρες καὶ νὰ τοὺς μεταφέρουν δέσμιους ἀπὸ τὸ χωριὸ τους στὸ Ρέθυμνο γιὰ νὰ τοὺς ἀνακρίνουν.

Ὅταν οἱ Ἅγιοι παρουσιάστηκαν μπροστὰ στὸν πασᾶ τοὺς ἐρώτησε ποιά θρησκεία σέβονται, καὶ αὐτοὶ ἀπάντησαν μὲ θάρρος ὅτι εἶναι χριστιανοί. Τότε αὐτὸς τοὺς παρακίνησε νὰ ἀρνηθοῦν τὴν θρησκείαν τους καὶ νὰ γίνουν μωαμεθανοὶ ὅπως ἐξωτερικὰ παρουσιάζονταν πρὶν τὴν ἐπανάστασι, ἐπειδὴ ἦταν κρυπτοχριστιανοί. Τοὺς ὑποσχέθηκε δὲ δῶρα καὶ μεγάλα ἀξιώματα. Αὐτοὶ ὅμως ὅλα τὰ ἀπέκρουσαν, ὁμολογώντας πάλι πὼς εἶναι χριστιανοί. Τότε ὁ πασᾶς τοὺς ἔστειλε δεμένους στὴν φυλακὴ.

Καὶ δευτέρῃ φορὰ τοὺς ἐκάλεσε ὁ πασᾶς μπροστὰ του καὶ τοὺς συμβούλευσε νὰ γίνουν μωαμεθανοί. Ἀλλὰ αὐτοὶ ἔμειναν σταθεροὶ στίς θρησκευτικὰς τους πεποιθήσεις καὶ δὲν ἄλλαξαν γνώμη. Τότε ἀποφάσισε νὰ τοὺς θανατώσει μὲ ἀποκεφαλισμό. Τοὺς ὁδήγησαν λοιπὸν στὴν Μεγάλῃ Πόρτᾳ, στὸ Ρέθυμνο, πού ἐκεῖναι τὴν ἐποχὴ ἦταν τόπος ἐκτελέσεων καὶ τοὺς ἀποκεφάλισαν στίς 28 Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1824. Τὰ τίμια λείψανά τους, ἐγέναν πηγὴ θαυμάτων καὶ πολλῶν ἰαμάτων.

Ὁ Ἅγιος Γεώργιος, ὁ Νεομάρτυρας καὶ ὁ Ἅγιος Γεώργιος ὁ Νεομάρτυρας, μαζὶ μὲ τοὺς Ἅγίους Μανουὴλ, Μιχαὴλ καὶ Θεόδωρο, πού κατάγονταν ἀπὸ τὴν Σαμοθράκη, καὶ μαρτύρησαν στὴν Μάκρῃ τοῦ Ἑβρου κατὰ τὸ ἔτος 1835, ἡμέρα Δευτέρα τοῦ Ὑωμᾶ, καὶ ἐορτάζουν στίς 6 Ἀπριλίου καὶ στίς 2 Ἰουλίου καὶ κυρίως τὴν Κυριακὴν τοῦ Ὑωμᾶ στὴν Σαμοθράκη.

Ὁ Ἅγιος Γεώργιος, ὁ Νεομάρτυρας ἐξ Ἰωαννίνων, ὁ Φουστανελλᾶς, πού ἐμαρτύρησε τὸ 1838, γεννήθηκε τὸ ἔτος 1808, στὸ χωριὸ Τσοῦρχλη τῆς ἐπαρχίας Γρεβενῶν, ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς καὶ φτωχοὺς πού ἦταν γεωργοί.

Ὁ πατέρας του ἐλέγετο Κωνσταντῖνος, καὶ ἡ μητέρα του Βασιλική. Δυστυχῶς ὅταν ἦταν 8 ἐτῶν, πέθαναν οἱ γονεῖς του καὶ ἔμεινε μὲ τ' ἀδελφία του, πού κι αὐτοὶ ἦταν φτωχοὶ γεωργοί. Ὅταν ἐγένετο 20 ἐτῶν, κατατάχθηκε σὲ σῶμα ἀνταρτῶν, καὶ μετὰ προσελήφθη ὡς ἱπποκόμος στὰ Γιάννενα στὴν ὑπηρεσία τοῦ Ἀλβανοῦ ἀξιωματικοῦ Χατζῆ Ἀβδουλλᾶ.

Ὅλοι εἶχαν τὴν γνώμη πὼς εἶναι μωαμεθανός, ὅταν ὅμως ἔκανε τὸ γάμο του, τὸ 1837 μὲ μία χριστιανὴ κοπέλλα τὴν Ἑλένη καὶ ἀργότερα αὐτὴ γέννησε ἀγόρι τὸ ὁποῖο βάπτισαν στίς 7 Ἰανουαρίου καὶ τὸ ἐβγαλαν Ἰωάννη ἀποδείχθηκε ὅτι ἦταν χριστιανός.

Τότε ὀρισμένοι ἐχθροὶ τοῦ Τοῦρκοι τὸν κατήγγειλαν σὰν χριστιανό, αὐτὸς βέβαια δὲν τὸ ἀρνήθηκε αὐτὸ καὶ ἔτσι κατηγορήθηκε στίς τουρκικὰς ἀρχὰς γιὰ τὴν χριστιανικὴν του ιδιότητα.

Ὅμως τότε ἡ ἐπιρροὴ τοῦ ἀξιωματικοῦ κυρίου του, τὸν ἔσωσε ἀπὸ τίς συνέπειες τοῦ νόμου καὶ αὐτὸς ἔφυγε στὴν Προῦσα. Ἀργότερα ἐπανῆλθε ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πῆγε στίς Φιλιάτες καὶ μετὰ ξαναῆλθε στὰ Ἰωάννενα. Τώρα οἱ ἐχθροὶ τοῦ τὸν ξανακατηγόρησαν πὼς εἶναι χριστιανός καὶ ἔτσι τὸν συνέλαβαν στὴν ἀγορὰ τῶν Ἰωαννίνων στίς 12 Ἰανουαρίου τοῦ 1838, καὶ τὸν ἔριξαν στὴν φυλακὴ.

Μέσα στὴν φυλακὴ τὸν ὑποβάλλανε σὲ ποικίλομορφα βασανιστήρια, τὰ ὁποῖα ὑπέφερε ὅλα μὲ ὑπομονή, πρὸς χάριν τῆς χριστιανικῆς μας πίστεως. Τελευταίον ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες τὸν πῆγαν στὸν Καδὴ τῶν Ἰωαννίνων, ὁ ὁποῖος τοῦ πρότεινε νὰ γίνῃ μωαμεθανός καὶ θὰ ἔχει μεγάλες τιμὰς καὶ δόξες, γιὰτὶ ἂν θελήσει νὰ παραμείνῃ χριστιανός τότε θὰ θανατωθεῖ δι' ἀπαγχονισμού. Ἀλλὰ ὁ ἡρωϊκὸς Νεομάρτυρας προτίμησε νὰ πεθάνῃ χριστιανός.

Κατόπιν τὸν πῆγαν στὸν Βεζύρη, ὁ ὁποῖος καὶ πάλι τοῦ πρότεινε νὰ γίνῃ μωαμεθανός γιὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν του. Αὐτὸς ὅμως ἀρνήθηκε καὶ πάλι ν' ἀλλά-

ξει την πίστη του, όποτε ό Βεζύρης έξέδωκε την απόφαση της θανατικής του καταδίκης.

Τήν Δευτέρα τó πρώτi, στίς 17 Ίανουαρίου τού 1838, ό Άγιος Γεώργιος, τó υπέροχο αυτό παλληκάρι τών 30 χρόνων, έμαρτύρησε στα Ίωάννινα, με άπαγχονισμό. Τό άγιο λείψανό του, έγινε πηγή θανμάτων και ιαμάτων. Έτάφη έξω από τόν Ναό της Μητροπόλεως Ίωαννίνων.

Ό Άγιος Γεώργιος, ό Διόκλης, ό Νεομάρτυρας πού μαρτύρησε στην Κρήτη τó 1867.

Καταγόταν από τó χωριό Άλικιανός της επαρχίας Κυδωνίας τού Νομού Χανίων. Ήταν γιός τού ιερέα Νικολάου Διόκλη και της Αικατερίνης. Τόν συνέλαβαν μαζί με άλλους επαναστάτες κατά την επανάσταση πού έγινε στην Κρήτη τó 1866. Οί Τούρκοι τόν παρακινούσαν ν' άπαρνηθεί την θρησκεία του και νά γίνει μωαμεθανός, άν ήθελε νά σώσει την ζωή του. Παρ' όλες τις άπειλές έμεινε άκλόνητος στην ευσέβεια και την χριστιανική του πίστη και έτσι έμαρτύρησε δι' άποκεφαλισμού σέ ηλικία 21 μόλις έτών. Η μνήμη του εορτάζεται στίς 7 Φεβρουαρίου.

Ό Άγιος Γεώργιος ό Νεομάρτυρας πού μαρτύρησε ήρωικά τó 1800. Η ιερή μνήμη του τιμάται στίς 21 Μαρτίου.

(Βλέπε βιβλίο π. Βασιλείου Κ. Διαμάντη «Θέλεις νά μάθης πότε εορτάζεις;» σελίς 40 - Άθήναι 1991).

Ό Άγιος Γεώργιος, ό Νεομάρτυρας εκ Βουλγαρίας πού μαρτύρησε τó έτος 1437, στην Άδριανούπολη.

Ό Άγιος αυτός Γεώργιος, ό Νεομάρτυρας, είναι έντελώς άγνωστος, διότι δέν αναφέρεται ούτε στους συναξαριστές, ούτε στα άγιολόγια. Όμως, ό Χρ. Πατρινέλης, τόν αναφέρει στην «Όρθόδοξο Παρουσία» τó 1964. Άλλά και ό συγγραφέας τού Μαρτυρίου τού Άγίου αυτού Γεωργίου, είναι άγνωστος, είναι όμως πολú αυθεντικός και τó κείμενό του αυτό, σώθηκε σέ μοναδικό αντίγραφο, σέ έλληνικό κώδικα τού 16ου αιώνα της Μαρκιανής βιβλιοθήκης στην Βενετία.

Ό Άγιος ήταν ένας άνδρας 30 έτών, πού καταγόταν από την Σόφια της Βουλγαρίας και στρατιωτικός στο επάγγελμα. Μιά ήμέρα, τόν Μάρτιο τού 1437, ήταν στην Άδριανούπολη και βρέθηκε στην κεντρική αγορά, όπου κυκλοφορούσαν πλήθη φανατισμένων Τούρκων. Πήγε λοιπόν στο κατάστημα ενός τοξοποίου για νά διορθώσει τó τόξο του. Ό τοξο-

ποιός ήταν Τούρκος και σέ μιá στιγμή είπε βλασφημίες κατά τού Ίησού Χριστού. Ό Νεομάρτυρας Γεώργιος, πού ήταν πιστός χριστιανός, άντέδρασε άμέσως. Με πολú θάρρος, όμολόγησε πίστη στον Χριστό, και είπε ότι αυτός είναι ό μόνος άληθινός Θεός, ένwμίλησε περιφρονητικά για τó Μωάμεθ.

Όμως, όταν άκουσαν αυτά, ό τοξοποιός και οί άλλοι Τούρκοι πού εύρέθηκαν εκεί κοντά, όρμησαν έναντίον του και άρχισαν νά τόν κακοποιούν. Κατόπιν τόν έδεσαν με χειροπέδες, και τόν πήγαν σέ κάποιον τοπικό άρχοντα Τούρκο, για νά τόν ανακρίνει. Ό Γεώργιος, με τó ίδιο θάρρος, όμολόγησε την πίστη του στον Χριστό και άδιαφόρησε για τις ύποσχέσεις τού άρχοντα για δωρεές και τιμές, άν όμολογούσε πίστη στον Μωάμεθ. Έτσι άποφασίστηκε νά εγκλεισθεί στην φυλακή. Κατά την διαδρομή μέχρι την φυλακή πάλι υπέστη πολλές κακοποιήσεις από τó πλήθος πού άκολουθούσε.

Την άλλη μέρα κάποιον ιεροδιδάσκαλοι Τούρκοι, πήγαν στο μεγαλύτερο άρχοντα της Άδριανούπολης, τόν Βεζύρη και τόν παρακάλεσαν νά τιμωρήσει σκληρά αυτόν τόν νέο πού τόλμησε νά βλασφημίσει τόν Μωάμεθ. Αυτός τότε είπε νά φέρουν τόν Μάρτυρα ένwπιόν του νά τόν ανακρίνει. Έτσι και έγινε. Ό Γεώργιος επανέλαβε την σταθερή του όμολογία στον Χριστό και μπροστά στον Βεζύρη, ένw ένα πλήθος από Τούρκους παρακολουθούσε την ανάκριση. Τέλος όταν είδε αυτός ότι δέν άλλαζε γνώμη ό Μάρτυρας, είπε πρós αυτούς πού τόν έφεραν ότι ή τιμωρία πού πρέπει νά τού επιβληθεί είναι όρισμένες μαστιγώσεις.

Ό όχλος όμως, φώναζε νά τιμωρηθεί με θάνατο επάνω στην πυρά. Μπροστά στην μανία τού πλήθους, ό Βεζύρης ύποχώρησε και τούς είπε: «πάρτε τον και κρίνετέ τον κατά τόν νόμο σας». Αυτοί δέ, πήραν τόν ήρωικό Γεώργιο και τόν όδήγησαν ένwπιον της άναμμένης πυράς.

Πρίν όμως τόν ρίξουν στην πυρά τού πρότειναν και πάλι για τελευταία φορά οί τούρκοι ν' αλλάξει την πίστη του και νά γίνει μωαμεθανός, κι έτσι θά γλύτωνε την ζωή του, και θά έλάμβανε ακόμα πολλά δώρα και τιμές. Αυτός όμως, άρνήθηκε και πάλι κατηγορηματικά, όποτε τότε τόν έσπρωξαν μέσα στην φωτιά και έτσι έλαβε μαρτυρικό θάνατο. Τό συνταρακτικό αυτό γεγονός, συνέβη την 26η Μαρτίου τού έτους 1437. Έτυχε δέ, νά είναι και μέσα στην μεγάλη έβδομάδα, συγκεκριμένα, Μεγάλη Τρίτη.

Έκείνη την νύκτα στον τόπο τού μαρτυρίου τού Άγίου αυτού Γεωργίου, είδαν πολλοί, αλλά και ό άγνωστος συγγραφέας πού μās εξιστορεί τó μαρτύ-

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ *

(Έπαγγελματική κατάρτιση, κοινωνική ένσωμάτωση)

Του κ. ΓΙΑΝΝΗ Μ. ΣΠΕΤΣΙΩΤΗ

Δ/ντοῦ τοῦ 4ου Εἰδικοῦ Σχολείου

ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ο ὅ σ ῖ α καὶ π ε ρ ι ε χ ὁ μ ε ν ο.

Ὁ προβληματισμός πού δημιουργήθηκε γύρω ἀπὸ τὴν ἐξειδικευμένη βοήθεια πού πρέπει νὰ δοθεῖ στὸ ἄτομο μὲ εἰδικές ἀνάγκες, εἶναι κυρίως εκπαιδευτικός καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενο μελέτης τοῦ ἐπιστημονικοῦ κλάδου τῆς Εἰδικῆς Ἀγωγῆς.

Ἀπαρτίζεται αὐτό, ἀπὸ ἓνα εἰδικὰ σχεδιασμένο εκπαιδευτικὸ σύστημα προσαρμοσμένο στὶς εἰδικές ἀνάγκες τῶν παιδιῶν, ἔχοντας ὡς σκοπὸ τὴ βοήθεια ὥστε νὰ γίνουν, στὰ ὅρια πού ἐπιτρέπει ἡ μορφή καὶ ὁ βαθμὸς τοῦ προβλήματός τους, ἄτομα ἀνεξάρτητα καὶ εὐτυχισμένα.

Πρὸς τοῦτο, χρησιμοποιοῦνται εἰδικὰ μέσα: ὄργανα, τεχνικές μέθοδοι διδασκαλίας, εκπαιδευμένο προσωπικό.

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 219 τοῦ ὑπ' ἀρ. 11 τεύχους.

ριό του, μιὰ στήλη φωτὸς ἀπὸ ὑψηλὰ στὸν οὐρανό, μέχρι κάτω στὴ γῆ.

Στὸ περιοδικὸ «Μαρτυρία» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου, τεύχος 146 - Μάιος 1991, στὸ ἄρθρο Κοῦρτες «Πτωχοὶ Ἅγιοι», ἀναφέρεται ἓνας ἐντελὼς ἐπίσης ἄγνωστος Νεομάρτυρας Γεώργιος, ἀπὸ τὸ Μελισσουργιὸ Κισσάμου, ὁ ὁποῖος μαζί μὲ τὴν οἰκογένειά του μαρτύρησε πρὸς χάρι τῆς χριστιανικῆς μας πίστεως τὸ ἔτος 1677 στὰ Χανιά.

Πρόκειται γιὰ μιὰ οἰκογένεια κρυπτοχριστιανῶν πού συνελήφθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους διότι ἀποκαλύφθηκε ὅτι ἐκτελοῦσαν κρυφὰ τὰ χριστιανικά τους καθήκοντα. Αὐτοὶ ὁμολόγησαν μὲ θάρρος ὅτι εἶναι χριστιανοὶ καὶ θανατώθηκαν μὲ ἀποκεφαλισμό. Ὁ πατέρας ὀνομάζονταν Ἐμμανουήλ, ὁ γιὸς Γεώργιος, ἡ μητέρα Ἀνεξίνα καὶ ἡ θυγατέρα Μαρία. Τὸ ἥρωϊκὸ παράδειγμα τοῦ Μεγαλομάρτυρα καὶ Τροπαιοφόρου Ἁγίου Γεωργίου, ἀκολούθησαν καὶ ὅλοι οἱ ἀναφερόμενοι Μάρτυρες καὶ Νεομάρτυρες συνονόματοί του, καὶ προσέφεραν τὸ πιὸ πολύτιμο πράγμα γι' αὐτούς, τὴν ἴδια τὴν ζωὴ τους θυσία πρὸς χάρι τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ.

Τώρα ὅλοι μαζί αὐτοὶ οἱ Ἅγιοι Γεώργιοι, συναγállονται καὶ χαίρουν στοὺς οὐρανοὺς, κοντὰ στὸ θρόνο τοῦ Πανάγαθου Θεοῦ.

ωπικό, εἰδικοί χώροι ὅταν αὐτὸ ἐπιβάλλεται, καὶ ζητεῖται ἡ συνδρομὴ τῶν ἄλλων εἰδικῶν ἐπιστημῶν.

Ν ο η τ ι κ ῆ κα θ υ σ τ ἔ ρ η σ η.

Ὁ βαθμὸς τοῦ προβλήματος πού ἀναφέραμε ἐπηρεάζει ἀποφασιστικὰ σχεδὸν ὅλες τίς φορές, τὴ γενικὴ πνευματικὴ λειτουργία τοῦ παιδιοῦ, ὑποθαμβίζοντας τὴν, συνυπάρχει μὲ ἐλλείψεις στὴν προσαρμοστικὴ συμπεριφορὰ καὶ ἐμφανίζεται κατὰ τὴν περίοδο τῆς ἀνάπτυξης.

Τὸ ποσοστὸ τῆς ὑποθάμμισης καὶ ἡ διατάραξη τῆς ικανότητος προσαρμογῆς δίνεται μὲ τὸ Δείκτη Νημοσύνης (Δ.Ν.) πού εἶναι τὸ πηλίκο τῆς διαίρεσης τῆς νοητικῆς πρὸς τὴ χρονολογικὴ ἡλικία.

Τ α ξ ι ν ὀ μ η σ η τ ῶ ν γ. κ. ἁ τ ὀ μ ω ν.

Γιὰ εκπαιδευτικούς σκοποὺς καὶ μὲ βάση τὸ Δ.Ν.

Ἀλλὰ καὶ οἱ Ὁρθόδοξες Σλαβικὲς ἐκκλησίες ἔχουν νὰ μᾶς παρουσιάσουν Ἁγίους πού ἔχουν τὸ ὄνομα Γεώργιος. Ἐτοί στίς 28 Μαρτίου ἐορτάζεται ἡ ἱερὴ μνήμη τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Ἐπισκόπου, ὁ ὁποῖος μαζί μὲ τοὺς Πρεσβυτέρους Πάροδο καὶ Πέτρο μαρτύρησαν στὴν Βουλγαρία τὸν 9' αἰῶνα.

Στίς 4 Φεβρουαρίου ἐορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Μεγάλου Βασιλέα τοῦ Βλαδιμίρ. Στίς 14 Ἰουνίου ἐορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Πρίγκιπος τοῦ Νόβγκοροντ (1180), ὁ ὁποῖος πρὸ τοῦ Βαπτίσματος ὀνομαζόταν Μοσισλάβ. Στίς 23 Ἀπριλίου ἡμέρα πού ὡς γνωστὸν ἐορτάζουμε τὸν Μεγαλομάρτυρα καὶ Τροπαιοφόρο Ἅγιο Γεώργιο καὶ τὸν Νεομάρτυρα Ἅγιο Γεώργιο τὸν Κύπριο, ἐορτάζεται συγχρόνως καὶ ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Σενκούρσκ Ρωσίας πού ὑπῆρξε διὰ Χριστὸν Σαλός.

Τέλος ἐπειδὴ τὸ ὄνομα Γεώργιος εἶναι πολὺ συχνό, μεταξὺ τῶν ἑκατομμυρίων Μαρτύρων τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀσφαλῶς θὰ ὑπάρχουν καὶ ἀρκετοὶ ἄλλοι Ἅγιοι Γεώργιοι, πού μᾶς εἶναι τώρα ἐντελὼς ἄγνωστοι, ὅπως τὸ παράδειγμα τοῦ Νεομάρτυρα ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολη καὶ τοῦ Νεομάρτυρα ἀπὸ τὴν Κίσαμο καὶ ἴσως ἀργότερα μὲ τὴν φιλότιμη προσπάθεια εὐσεβῶν ἐρευνητῶν, ἀποκαλυφθοῦν καὶ αὐτοὶ μελλοντικά.

(Τέλος)

κατατάσσονται τὰ ν.κ. άτομα σὲ τρεῖς κατηγορίες:

Ἐκπαιδευσιμα	Δ. Ν.	50 - 70
Ἀσκήσιμα	Δ. Ν.	25 - 50
Ἐξαρτώμενα	Δ. Ν.	0 - 25

Ὁ διαχωρισμός στὶς παραπάνω τρεῖς κατηγορίες δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ θάλει ἐτικέττα στὰ εἰδικὰ παιδιά, ἀλλὰ νὰ διευκολύνει τοὺς εἰδικούς στὴ μεταξὺ τους ἐπικοινωνία καὶ νὰ βοηθήσει τὸ παιδί στὴν παροχὴ ὅλων τῶν ἀναγκαιῶν καὶ καταλλήλων εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν. Ἀλλωστε, σήμερα, ἡ πνευματικὴ καθυστέρηση θεωρεῖται ὡς μία κατάσταση, ποὺ δὲν εἶναι σταθερή. Ἐνα ἄτομο μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ καθυστερημένο σὲ μία περίοδο τῆς ζωῆς του καὶ μετὰ νὰ διαφοροποιηθεῖ. Ἀλλὰ καὶ ὁ Δ.Ν. ποὺ ἀποτελεῖ βασικὸ στοιχεῖο τῆς παραπάνω ταξινομήσεως, ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ κριτήρια τῆς πνευματικῆς καθυστέρησης καὶ ὄχι τὴν οὐσία της.

Θὰ ἐπιχειρήσουμε σύντομη ἀνάλυση μόνο αὐτῆς τῆς κατηγορίας τῶν ν.κ. ἀτόμων, γιατί καὶ οἱ σκέψεις μας περὶ τῆς συμβολῆς τῆς Ἐκκλησίας στὴν ἐπαγγελματικὴ κατάρτιση καὶ ἀποκατάσταση τῶν ἀτόμων μὲ εἰδικές ἀνάγκες καὶ τὴν κοινωνικὴ τους ἐνταξὴ ἀφορῶν τὰ ἐκπαιδευσιμα ν.κ. άτομα.

Β α σ ι κ ἄ χ α ρ α κ τ η ρ ι σ τ ι κ ἄ :

Τὰ ἐκπαιδευσιμα ν.κ. παιδιά ὡς πρὸς τὴ νοητικὴ τους ἀνάπτυξη ἐμφανίζουν μειωμένη ἀντίληψη, ἀδύνατη μνήμη καὶ ἀστάθεια προσοχῆς, περιορισμένη δημιουργικὴ φαντασία, ἔχνη κριτικῆς ικανότητος καὶ συλλογισμοῦ, σχεδὸν μηδενικὴ ἀφηρημένη σκέψη, πτωχὸ λεξιλόγιο καὶ βραδύτητα στὴ σχολικὴ μάθηση. Ὡς πρὸς τὴ συναισθηματικὴ τους κατάσταση, παρουσιάζονται ἀνήσυχτα, εὐερέθιστα, μὲ ὑψηλὸ ἐπίπεδο ἀγχους καὶ μειωμένο αὐτοσυναίσθημα. Ὅρισμένα παρουσιάζουν δυσκολίες στὴν κοινωνικὴ προσαρμογὴ καὶ συμπτώματα προβληματικῆς συμπεριφορᾶς. Ἐνας μικρὸς ἀριθμὸς ἐκπαιδευσιμῶν ἀτόμων ἔχει, ὄχι σὲ μεγάλο βαθμὸ, δυσκολίες στὴν ὄραση, τὴν ἀκοή καὶ τὴν κίνηση, ἐνῶ ἡ σωματικὴ τους κατάσταση εἶναι γενικὰ καλή.

Κ ο ι ν ω ν ι κ ο - ο ι κ ο ν ο μ ι κ ὸ ἐ π ί π ε δ ο π ρ ο ἔ λ ε υ σ η ς .

Ἐρευνα ποὺ ἔγινε τὸ 1980 σὲ σύνολο 200 μαθητῶν μὲ ἐλαφρὰ ν.κ. (ἐκπαιδευσιμα) στὸ λεκανοπέδιο Ἀττικῆς, ἀπέδειξε ὅτι αὐτὴ ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴ μόρφωση τῶν γονέων.

Ἐτσι, ἀν ἐξαίρεθοῦν τὰ άτομα ποὺ ἡ ν.κ. ὀφείλεται σὲ ὀργανικὴ αἰτία, σὲ ποσοστὸ 4:1, ὀφείλεται αὐτὴ στὸ χαμηλὸ κοινωνικο-οικονομικὸ ἐπίπεδο. Ὁ ὑποσιτισμός, ἡ κακὴ ποιότητα τῶν τροφῶν, ἡ ἀνωμαλία

στὰ γεύματα, τὸ περιορισμένο καὶ ἀνθυγιεινὸ σπιτί, ἡ ἔλλειψη στοιχειωδῶν ἀνέσεων, ὁ παραγμένος ὕπνος, εἶναι δυσμενεῖς παράγοντες τῆς πνευματικῆς ἀνάπτυξης.

Ὁ ἀ ρ ι θ μ ὸ ς τ ο υ ς .

Ἀκριβὴ στοιχεῖα γιὰ τὸν ἀριθμὸ τῶν ἐκπαιδευσιμῶν ν.κ. παιδιῶν στὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχουμε. Δεχόμαστε ὅμως, σύμφωνα μὲ τίς μετρήσεις ποὺ ἔγιναν σὲ Εὐρωπαϊκὲς χώρες, ὅτι στὸ μαθητικὸ μας πληθυσμὸ τοῦ 1.800.000 παιδιῶν περιέχεται ἕνα 10ο) ο περίπου 180.000 παιδιά μὲ εἰδικές ἀνάγκες καὶ τὸ 80ο) ο αὐτῶν θεωροῦνται ἐκπαιδευσιμα.

Ἡ φ ο ῖ τ η σ ῆ τ ο υ ς .

Ἐνας μικρὸς ἀριθμὸς τῶν ἐκπαιδευσιμῶν ν.κ. παιδιῶν φοιτᾷ στὰ εἰδικὰ σχολεῖα. Ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς σὲ ποσοστὸ 90ο) ο εἶναι ἐνταγμένοι στὸ μαθητικὸ δυναμικὸ τῶν κανονικῶν σχολείων, φοιτώντας σὲ εἰδικές τάξεις, ὅπου ὑπάρχουν, ποὺ τοὺς παρέχεται ἡ ὀργανωμένη φροντίδα τῆς Εἰδ. Ἀγωγῆς. Εἶναι κύριος στόχος τῆς Ε.Α. νὰ παραμένουν τὰ παιδιά αὐτὰ ἐνσωματωμένα στὸ μαθητικὸ πληθυσμὸ τῶν κανονικῶν σχολείων, μὲ τὴν παροχὴ τῆς ἀνάλογης ἐκπαιδευτικῆς ὑποστήριξης.

Ἐ π ί π ε δ ο γ ν ὡ σ ε ω ν .

Στὶς ἐκπαιδευτικὲς αὐτὲς μονάδες Ε.Α. ἀπὸ εἰδικὰ μετεκπαιδευομένους ἐκπαιδευτικούς, ἰδιαίτερα εὐαίσθητοποιημένους καὶ ἀπὸ ἐπιστημονικὸ προσωπικὸ ποὺ τὸ ἀποτελοῦν ψυχολόγοι, λογοθεραπευτές, ἐργασιοθεραπευτές, κοιν. λειτουργοί, ἐπιμελητές, προσφέρεται στοὺς μαθητὲς κάθε δυνατὴ βοήθεια στὶς μαθησιακὲς δυσκολίες καὶ στὶς ἄλλες δυσχέρειες ποὺ ἀντιμετωπίζουν. Ἐτσι, οἱ ἐκπαιδευσιμοὶ μποροῦν νὰ ἀποκτήσουν στοιχειώδεις σχολικὲς γνώσεις καὶ δεξιότητες. Μποροῦν νὰ ἀφομοιώσουν ὕλη, ποὺ ἀντιστοιχεῖ στὴν Δ' τάξη τοῦ κανονικοῦ Δημοτικοῦ σχολείου καὶ στὶς καλύτερες περιπτώσεις καὶ γιὰ ὀρισμένα μαθήματα ὕλη τῆς Ε' τάξης τοῦ κανονικοῦ σχολείου.

Ἡ ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ἡ ἐ π α γ γ ε λ μ α τ ι κ ῆ β α θ μ ί δ α .

Αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴ συνέχεια τῆς Ε.Α. καὶ τὸ δεύτερο σκαλοπάτι ἐκπαίδευσης τῶν ἀποφοιτῶν τῶν εἰδικῶν σχολείων καὶ τῶν ἄλλων μαθητῶν ποὺ φοίτησαν σὲ εἰδικὲς τάξεις καὶ ἔλαβαν εἰδικὴ ὑποστηρικτικὴ βοήθεια. Στὶς εἰδικὲς ἐπαγγελματικὲς σχολὲς θὰ ἐπι-

διωχθεί ή αντιμετώπιση του προβλήματος της επαγγελματικής κατάρτισης και της κοινωνικής αποκατάστασης που είναι και ο τελικός σκοπός της Ε.Α.

Η έ λ λ η ν ι κ ή π ρ α γ μ α τ ι κ ό τ η τ α .

Όπως μās πληροφορεί τó Δελτίο Ε.Α. τού ΥΠΕΠΘ (Σεπτέμβριος 1988), «Η επαγγελματική εκπαίδευση τών εφήβων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και τó πέρασμά τους άπ' τó σχολείο στην ενεργό ζωή δέν έχει οργανωθεί ακόμη σε ικανοποιητικό επίπεδο. Υπάρχει έλλειψη ύλικοτεχνικής υποδομής, εξειδικευμένου προσωπικού, προγραμμάτων...».

Ε ι δ ι κ έ ς έ π α γ γ ε λ μ α τ ι κ έ ς σ χ ο λ έ ς .

Σήμερα λειτουργούν μία μόνο δημόσια ειδική επαγγελματική σχολή στην Καλλιθέα και δύο ιδιωτικές που ανήκουν σε Ίδρύματα. Αυτές οι τρεις σχολές είναι άρμοδιότητας τού ΥΠΕΠΘ. Επίσης, υπάρχουν ορισμένα Ίδρύματα που συνεργάζονται με τόν Όργανισμό Άπασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, τó γνωστό Ο.Α.Ε.Δ. στο όποιο στέλνονται ανάπηρα άτομα ήλικίας 15 έτών και πάνω για προεπαγγελματική κατάρτιση.

Υπάρχουν, ακόμη, και οι Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές Ειδικής Αγωγής (Τ.Ε.Σ.Ε.Α.) στην Αθήνα για άτομα κυρίως με κινητικά προβλήματα και μεσογειακή αναιμία. Στις σχολές αυτές δικαίωμα έγγραφής έχουν όσα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι κάτοχοι άπολυτηρίου Γυμνασίου.

Μετά δηλαδή από 20 χρόνια Ε.Α., δέν έχουμε κατορθώσει νά οργανώσουμε και αυτό έχει μεγάλη σημασία, τήν επαγγελματική βαθμίδα της Ε.Α., χωρίς φυσικά νά παραδλέπουμε τις δυσκολίες, τή στιγμή μάλιστα που ένα μέρος τών εξόδων για τήν οργάνωση και λειτουργία τών σχολών αυτών επιχορηγείται από τó Εύρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ε.Ο.Κ.

Ε ρ ώ τ η μ α :

«Τί γίνονται λοιπόν όλα αυτά τά άτομα που έλαβαν Ε.Α. ;».

Τά παιδιά που έλαβαν Ε.Α. και άποφοίτησαν από αντίστοιχες εκπαιδευτικές μονάδες, έχουν χρονολογική ήλικία 12 - 15 έτών, πολλές φορές και 16 και πνευματική ήλικία 10 - 12 έτών. Αυτά, ή θά φοιτήσουν στο Γυμνάσιο, ή θά γραφτούν στις επαγγελματικές σχολές και ιδρύματα που δέχονται κατά κανόνα άσκήσιμα παιδιά, ή δέν πάνε πουθενά. Στο Γυμνάσιο κυρίως γράφονται τά εκπαιδεύσιμα ν.κ. άτομα που δέχθηκαν Ε.Α. στις ειδικές τάξεις τών κανονικών σχολείων.

Έκει, χωρίς ύποστηρικτικά προγράμματα και ανάλογη προστασία, άπορρίπτονται.

Οι εκπαιδευτικοί της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, οι περισσότεροι χωρίς καμία ενημέρωση για τά άτομα με ειδικές ανάγκες τά βλέπουν μόνο σαν πολύ κακούς μαθητές και τά άπορρίπτουν.

Αυτά εγκαταλείπουν τó σχολείο, γυρίζουν στο σπίτι και ορισμένα στη συνέχεια βρίσκουν κάποια εργασία. Τά παιδιά που άποφοίτησαν από τήν ανώτερη βαθμίδα τών ειδικών σχολείων στρέφονται στις ειδικές επαγγελματικές σχολές. Έκει, πολύ λίγα συνεχίζουν, ένω τά περισσότερα εγκαταλείπουν εξ αίτίας της άναμοιογένειας τού μαθητικού δυναμικού τών σχολών από άποψη νοημοσύνης, συμπεριφοράς και προσρμογής.

Προοριστικό ρόλο σ' αυτό παίζει και ή νοστροπία τών γονέων, που ό καθένας θεωρεί ότι τó παιδί του βρίσκεται σε καλύτερο επίπεδο από τó άλλο. Τά περισσότερα παιδιά που θά φύγουν και από τις σχολές αυτές μένουν στα σπίτια τους. Έμεις δέν παραδλέπουμε τó γεγονός ότι στις σχολές αυτές και στα Ίδρύματα που συνεργάζονται με τόν Ο.Α.Ε.Δ. φοιτούν άσκήσιμα ν.κ. άτομα και ως εκ τούτου είναι αδύνατον νά φοιτήσουν μαζί και εκπαιδεύσιμα άτομα.

Τέλος, αυτά που δέν συνέχισαν πουθενά, ούτε στο Γυμνάσιο, ούτε στις επαγγελματικές σχολές ή βρίσκουν κάποια εργασία κυρίως κοντά στους γονείς τους, ή έχουν τήν ίδια τύχη με τά προηγούμενα.

Συμπερασματικά λοιπόν μπορούμε νά πούμε πώς ένας σημαντικός αριθμός τών εκπαιδευσίμων ν.κ. ατόμων στην εφηβική ήλικία κλείνεται στα σπίτια τους, άφου δέν ύπάρχει ή δυνατότητα και ή ευκαιρία κάπου νά συνεχίσουν και τά περισσότερα άτομα γυρίζουν άνεξέλεγκτα στους δρόμους. Από δώ και πέρα αρχίζουν νά δημιουργούνται τά τεράσια προβλήματα, άτομικά, οικογενειακά, κοινωνικά, που καθημερινά όλοι τά βλέπουμε και τά διαβάζουμε.

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Προτού καθιερωθεί ή έννιάχρονη ύποχρεωτική εκπαίδευση λειτουργούσαν οι κατώτερες Τεχνικές και Επαγγελματικές σχολές, ήμερήσιες και νυχτερινές. Σ' αυτές φοιτούσαν κατά κύριο λόγο παιδιά με άπολυτήριο τού Δημοτικού σχολείου που δέν μπορούσαν νά παρακολουθήσουν τά μαθησιακά διδακτικά προγράμματα τού τότε Γυμνασίου και δέν πήγαιναν καθόλου

σ' αυτό ή προσπαθοῦσαν καί δέν πετύχαιναν στίς εἰσαγωγικές ἐξετάσεις ή ἀπορρίπτονταν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς φοίτησής τους σ' αὐτό.

Ὅσοι πήγαιναν σέ νυχτερινές τέτοιες σχολές τὸ πρῶτ' ἐργάζονταν σέ ἀνάλογες ἐργασίες μὲ τὴν εἰδικότητα τοῦ τμήματος ποὺ φοιτοῦσαν. Οἱ σχολές ἔμειν αὐτὲς μὲ τὴν 9χρονη ὑποχρεωτική φοίτηση τῶν παιδιῶν στὰ Γυμνάσια καταργήθηκαν.

Ἔτσι, ἓνα τεράστιο ἐκπαιδευτικὸ κενὸ ἔχει δημιουργηθεῖ καί γιὰ τοὺς «ἀνῶριμους» ἀπόφοιτους μαθητὲς τῶν κανονικῶν Δημοτικῶν σχολείων ἀλλὰ καί γι' αὐτοὺς ποὺ ἀποφοιτοῦν ἀπὸ τίς σχολικὲς μονάδες εἰδικῆς ἀγωγῆς, τὰ γνωστὰ Σ.Μ.Ε.Α.

Ἐχομε τὴν πεποίθηση, ὅτι ἡ λογική, ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸ, ἐπανίδρυση τῶν σχολῶν αὐτῶν σὲ νέες δάσεις καί σύγχρονη ὀργάνωση μπορεῖ νὰ δώσει ἱκανοποιητικὴ λύση στὸ κενὸ ποὺ ἔχει παρουσιαστεῖ. Προτείνουμε τὴν ἀνάληψη πρωτοβουλίας καί τὴν ἴδρυση ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν κατώτερης εἰδικῆς ἐπαγγελματικῆς σχολῆς στὴν ὁποία θὰ φοιτοῦν ἄτομα μὲ ἐλαφρὰ νοητικὴ καθυστέρηση.

Στὴν ἀρχὴ μποροῦν νὰ δημιουργηθοῦν δύο τέτοιες σχολές, μία στὴν Ἀθήνα καί μία στὴ Θεσσαλονίκη.

Οἱ σχολές αὐτὲς θὰ δύνουν τὰ πρῶτα χρόνια φοίτησης γενικὴ προεπαγγελματικὴ κατάρτιση, ἡ ὁποία θὰ ἐξελισσεταί σὲ ἐπαγγελματικὴ καί θὰ εἰδικεύεται στὴ συνέχεια σὲ ἐπαγγέλματα ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ καί τὰ ὁποία μποροῦν νὰ ἐκτελοῦν τὰ ἄτομα μὲ ἐλαφρὰ ν.κ., εἴτε μόνον τοὺς, εἴτε ἐργαζόμενα ὡς βοηθοὶ τέτοιων τεχνιτῶν.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Ἐ γ γ ρ α φ ές :

Θὰ μποροῦν σ' αὐτὲς νὰ γράφονται ὀριακά καί ἐκπαιδευσιμα ν.κ. ἄτομα ποὺ ἔχουν λάβει Ε.Α. στίς ἀντίστοιχες μονάδες. Ἀκόμη, θὰ μποροῦν νὰ τίς παρακολουθοῦν μὲ σύσταση τῶν καθηγητῶν πρὸς τοὺς γονεῖς καί μαθητὲς, ποὺ ἡ ἀπόδοσή τους κρίνεται ἐντελῶς ἀνεπαρκῆς κατὰ τὸ πρῶτο ἔτος τῆς φοίτησής τους στὸ Γυμνάσιο, χωρὶς νὰ γίνεται κατάχρηση σ' αὐτό.

Ἔτσι, τὸ 80ο) ο περίπου τοῦ συνόλου τῶν ἐκπ. ν.κ. ἀτόμων, θὰ λαβαίνει ἐπαγγελματικὴ κατάρτιση.

Τὰ παιδιά ποὺ θὰ γράφονται στίς σχολές αὐτὲς, θὰ πρέπει νὰ ἔχουν ἡλικία 14 - 15 χρόνων.

Φ ο ί τ η σ η :

Θὰ εἶναι τετραετής. Τὰ δύο πρῶτα χρόνια τὰ μα-

θήματα μποροῦν νὰ εἶναι πρωῒνὰ καί οἱ μαθητὲς νὰ ἀπασχολοῦνται τὸ ἀπόγευμα. Τὰ δύο ἐπόμενα χρόνια οἱ μαθητὲς θὰ ἐργάζονται τὸ πρῶτ' καί θὰ παρακολουθοῦν ἀπογευματινὰ καί βραδινὰ μαθήματα. Ὅπου εἶναι δυνατό, οἱ ὥρες τῆς ἐργασίας καί τοῦ σχολικοῦ προγράμματος μπορεῖ νὰ εἶναι περισσότερο ἐλαστικές, ἰδιαίτερα δὲ τὸν τελευταῖο χρόνο τῆς φοίτησης.

Π ρ ο γ ρ ά μ μ α τ α μ α θ η μ ά τ ω ν κ α ι δ ι δ α σ κ α λ ί α ς .

Τὰ μαθήματα θὰ ἀνήκουν σὲ τρεῖς κύκλους. Θὰ εἶναι :

Θεωρητικά (παροχὴ σχολικῶν γνώσεων).

Πρακτικά (ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση σὲ διάφορα ἐργαστήρια ἐπαγγελματικῆς μαθητείας ἢ σὲ ἐργαστήρια τῆς ἴδιας τῆς ἐπαγγελματικῆς σχολικῆς μονάδας, ἢ στοὺς τόπους ἐργασίας).

Ἐνισχυτικά καί καθοδηγητικά μαθήματα.

α) Π α ρ ο χ ή σ χ ο λ ι κ ῶ ν γ ν ὡ σ ε ω ν .

Θὰ συνεχίζονται καί θὰ διευρύνονται οἱ σχολικὲς γνώσεις ποὺ πήραν οἱ μαθητὲς στίς μονάδες Ε.Α. ἢ ὅπου ἄλλοῦ προηγουμένως φοίτησαν. Σὲ τακτὲς ὥρες θὰ διδάσκονται τὰ μαθήματα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας καί τῶν Μαθηματικῶν. Τὴ διδασκαλία μποροῦν νὰ τὴν ἀναλάβουν ἐκπαιδευτικοὶ τῆς Α' / δάθμιας καί Β' / δάθμιας ἐκπαίδευσης ποὺ ἔχουν μετεκπαιδευτεῖ στὴν Ε.Α. Ἀπαραίτητα τὰ ἀνάλογα κατάλληλα βιβλία.

β) Ἐ π α γ γ ε λ μ α τ ι κ ῆ κ α τ ά ρ τ ι σ η - Ἐ π α γ γ ε λ μ α τ α .

Θὰ τὴν ἀναλάβουν ἐκπαιδευτὲς ποὺ θὰ προέρχονται ἀπὸ τοὺς ἴδιους ἐπαγγελματικούς χώρους. Θὰ γίνεταί σὲ ἐργαστήρια ποὺ θὰ ὑπάρχουν μέσα στίς σχολές ἢ ἔξω ἀπ' αὐτὲς. Μπορεῖ ἀκόμη νὰ γίνεται καί στοὺς ἴδιους τοὺς ἐπαγγελματικούς τόπους ἐργασίας. Θὰ εἶναι θεωρητικὴ καί πρακτικὴ. Ὅπως καί προηγουμένως ἀνάφερα, οἱ σχολές αὐτὲς μποροῦν νὰ δίδουν ἐπαγγελματικὴ κατάρτιση γιὰ διάφορα ἐπαγγέλματα ἀλλὰ κατὰ τὴ γνώμη μας εἶναι προτιμότερο νὰ ὑπάρχουν τμήματα, ποὺ θὰ προετοιμάζουν τοὺς σπουδαστὲς τῆς γιὰ ἐργασίας ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὴν ὅλη ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ.

Ἔτσι, μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν τμήματα κηροπλαστικῆς, ἀγιογραφίας, κατασκευῆς διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν σκευῶν, ἱεροραπτικῆς, ἀλλὰ ἀκόμη μπορεῖ νὰ παρασκευάζει καί ἄτομα γιὰ βοηθοὺς τυπογράφους,

διδιδότες, λαντζέρηδες, κηπουρούς, καθώς επίσης και νεωκόρους, κλητήρες, επιστάτες, συντηρητές και μεταφορείς.

γ) Καθοδηγητικά και ενισχυτικά μαθήματα.

Από τις μελέτες στατιστικών στοιχείων άλλων χωρών, γνωρίζουμε ότι οι άποτυχίες των εκπαιδευσιμων ν.κ. ατόμων στον επαγγελματικό τομέα οφείλονται όχι σε έλλειψη επαγγελματικής κατάρτισης, που αφορά την ικανότητα για εκτέλεση της εργασίας, αλλά σε διαταραχές της προσωπικότητας και ανικανότητας κοινωνικής προσαρμογής. Στη χώρα μας παρόμοια στατιστικά στοιχεία που να δείχνουν το βαθμό επιτυχίας του ατόμου στο επάγγελμα δεν έχουμε. Έρευνα που έγινε στη Ν. Υόρκη μάς λέει πως το 60 - 80% ο των εκπαιδευσιμων ν.κ. απομακρύνθηκαν από τη δουλειά τους, επειδή δεν τηρούσαν το ωράριο εργασίας, απουσίαζαν αυθαίρετα, δεν υπάκουαν στις εντολές των προϊσταμένων, εκνευρίζονταν αδικαιολόγητα και τα παρόμοια. Προς τα εκεί θα στοχεύουν τα καθοδηγητικά μαθήματα. Θα πρέπει με τη σχετική διδασκαλία οι άρνητικές καταστάσεις να υποχωρούν, ώστε τα άτομα να αποκτούν σταθερότητα στην ψυχική τους διάθεση, ευστάθεια στο συναισθηματικό τους κόσμο, συγκινησιακή χαλάρωση, ενδιαφέρον για την εργασία τους, να είναι υπάκουοι, ήρεμοι, αποδοτικοί, συνεργάσιμοι. Να έχουν με ένα σωστό λόγο σωστή εργασιακή συνείδηση και πρόπουσα εργασιακή συμπεριφορά. Στα καθοδηγητικά μαθήματα να περιέχονται ακόμη και κοινωνικές γνώσεις που θα αναφέρονται στην εξέυρεση εργασίας και στην άντληση κάθε είδους σχετικής πληροφορίας. Θα μαθαίνουν που θα απευθύνονται για να βρουν δουλειά. Θα γνωρίζουν τα διάφορα αρμόδια γραφεία, τις παντός είδους αγγελίες που δημοσιεύονται σε εφημερίδες, περιοδικά, πινακίδες κ.ά. Έπίσης, θα πρέπει να διδάσκονται και οι θεωρητικές γνώσεις, οι ιδιαίτερες για κάθε επάγγελμα απ' αυτά που μπορούν να κάνουν τα εκπαιδευσιμα ν.κ. άτομα.

Σπουδαία θέση στο πρόγραμμα θα έχουν τα ενισχυτικά μαθήματα. Αυτά με διάφορους τρόπους θα αποβλέπουν στην ενίσχυση των ασθενικής μνήμης, της υποτονικής προσοχής, της αδύνατης φαντασίας, της ανύπαρκτης κριτικής ικανότητας και των άλλων παρόμοιων λειτουργιών. Τη διδασκαλία των καθοδηγητικών μαθημάτων να την αναλάβει το προσωπικό των νέων κλάδων Ε.Α. κατά περίπτωση. Ο κύκλος των μαθημάτων αυτών θα είναι μοιρασμένος και στα τέσσερα χρόνια της φοίτησης και θα αποτελεί οργανική

συνέχεια αυτών που οι μαθητές στις προηγούμενες μονάδες Ε.Α. διδάχτηκαν και ασκήθηκαν. Η διδασκαλία των μαθημάτων δεν μπορεί και δεν πρέπει να εξαντλείται σε συμβουλές, παραινήσεις και λογοκοπία. Πρέπει να συνδυάζει αρμονικά τη θεωρητική γνώση και πρακτική εμπειρία που αποκτιέται με επιτόπιες παρατηρήσεις, επισκέψεις, προβολές, εικόνες και ανάλογες ενισχυτικές ασκήσεις.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Δεν τρέφω αυταπάτες πως κάτι το άγνωστο και πρωτοειπωμένο προσφέρω. Τη σεπτή Ίεραρχία της Εκκλησίας μας και τις ανάλογες υπηρεσίες στις οποίες υπηρετούν φωτισμένοι κληρικοί και ευαισθητοποιημένοι λαϊκοί ως υπάλληλοι, ασφαλώς έχουν απασχολήσει παρόμοιες σκέψεις.

Βαθύτατα πιστεύω πως η Εκκλησία μας δεν μπορεί να έχει μείνει άδρανής στο θέμα της επαγγελματικής κατάρτισης και φροντίζει για την επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Καταθέτω όμως την προσωπική μου εμπειρία από τη 10ετή και πλέον ένασχόλησή μου με τα θέματα της Ειδικής Αγωγής, πιστεύοντας ότι μπορούν να γίνουν περισσότερα και να ευεργετηθεί πραγματικά ένας μεγάλος αριθμός εκπαιδευσιμων ν.κ. ατόμων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αγουρίδου Σάββα, «Ο Κοινωνικός χαρακτήρ της Όρθοδοξίας», Θεσ) κη 1962.
2. Δίπτυχα της Εκκλησίας της Ελλάδος, 1989.
3. Μπρατσιώτου Παναγ., «Οι Τρεις Ίεράρχες και το κοινωνικό πρόβλημα», εν' Αθήναις 1990.
4. Σκανδάλη Χρήστ., «Τα καθυστερημένα άτομα στην Έλληνική Κοινωνία», Ίωάννινα 1980.
5. Σπετσιώτη Γιάννη, «Επαγγελματική κατάρτιση και αποκατάσταση των εκπαιδευσιμων νοητικώς καθυστερημένων ατόμων», Αθήνα 1991.
6. Στογιάννου Βασ., «Κηρύγματα επί θαυμάτων», Θεσ) νίκη 1975.
7. ΓΠΕΠΘ, «Δελτίο Πληροφοριών Ειδικής Αγωγής». Επιμέλεια Νικόδημου Στέλ., Δ) νη Ειδικής Αγωγής, Αθήνα 1988.
8. Φίλη Λουκά, «Παιδιά με ειδικές ανάγκες», Ραδιοφωνική συνέντευξη.

Η Ε΄ ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΠΡΟΣ ΦΩΤΙΖΟΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Τοῦ κ. ΝΙΚ. Κ. ΔΡΑΤΣΕΛΛΑ, Θεολόγου

Γ΄

Συνεχίζοντας την αναφορά μας στις «Κατηχήσεις πρὸς φωτιζομένους» τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, ἐκθέτομε τὸ περιεχόμενο τῆς Στ΄ Κατηχήσεως αὐτοῦ. Ἡ σχετικὴ Κατήχησις φέρει τὸν τίτλο «Κατήχησις Στ΄, φωτιζομένων, ἐν Ἱεροσολύμοις σχεδιασθεῖσα περὶ Θεοῦ Μοναρχίας, εἰς τὸ, Πιστεῖν εἰς ἕνα Θεόν» καὶ περὶ Αἱρέσεων. Καὶ ἀνάγνωσις ἐκ τοῦ Ἡσαίου· ἐγκαινίζεσθε πρὸς με νῆσοι. Ἰσραὴλ σώζεται ὑπὸ Κυρίου σωτηρίαν αἰώνιον· οὐκ αἰσχυνθήσονται, οὐδ' οὐ μὴ ἐντραπῶσιν ἕως τοῦ αἰῶνος καὶ τὰ ἐξῆς¹.

Ὁ ἅγιος Πατὴρ ἀρχίζει τὴν διμιλία του μὲ μία δοξολογία πρὸς τὸν Τριαδικὸ Θεό. Αὐτὸ θὰ τοῦ δώσῃ τὴν εὐκαιρία νὰ τονίσῃ στὴν ἀρχὴ τῆς διμιλίας τὴν ἐνότητα τῆς φύσεως τοῦ Θεοῦ (Μοναρχία) καὶ ταυτοχρόνως τὸ Τρισυπόστατον Αὐτοῦ («οὐ γὰρ ἄλλην δόξαν Πατὴρ καὶ ἄλλην Υἱὸς ἔχει· ἀλλὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν [τῷ ἁγίῳ Πνεύματι]»)².

Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἅγιος Πατὴρ θὰ ἐκφράσῃ ὅλο τὸν Θεολογικὸ Ἀποφατισμὸ του (δηλαδὴ μέθοδο ἀποδόσεως στὸν Θεὸ τῶν ἀρνητικῶν ιδιοτήτων Αὐτοῦ, κατὰ στέρησιν τῶν θετικῶν) καὶ θὰ τονίσῃ τὸ Ἀκατάληπτον Αὐτοῦ, ὡς ἀφετηρίαν Θεογονίας. Εἰδικώτερα, θὰ ἀναφερθῇ στὴν σχέσιν γλώσσης καὶ διανοίας, γιὰ νὰ τονίσῃ ὅτι τὰ αἰσθητήρια ὄργανα ἀποτελοῦν βασικὴ πηγὴ γνώσεως, ἡ διάνοια νοεῖ καὶ ἡ γλῶσσα ἐκφράζει («ἀλλ' ὅπερ ἐν ἀκορῇ νοεῖ, τοῦτο ἐν ῥήμασι πολλοῖς διηγείται») ³. Κατὰ συνέπειαν, ἐξηγεῖ ὁ ἅγιος, δὲν γνωρίζομε τί εἶναι ὁ Θεός, δηλαδὴ τὴν Οὐσίαν Αὐτοῦ, ἀλλὰ ὁμολογοῦμε τὴν ἄγνοιά μας. Καὶ θὰ τονίσῃ τὸ Ἀκατάληπτον τοῦ Θεοῦ, θεωρῶντας, ὡς γινώσκῃ Αὐτοῦ, τὴν ὁμολογίαν τῆς ἀγνοίας («ἐν τοῖς γὰρ περὶ Θεοῦ μεγάλῃ γνώσις, τὸ τὴν ἀγνοσίαν ὁμολογεῖν») ⁴.

Στὴν ἐπομένη παράγραφος θὰ φέρῃ ὡς παράδειγμα τὸν Ἀβραάμ. Μὲ τὸ νὰ εἴπῃ στὸ Θεὸ ἐκεῖνος ὁ μέγας ὅτι «ἐγὼ εἰμι γῆ καὶ σποδός» ⁵, κατέστησε

σαφῆ τὴν μικρότητά του ἔναντι Αὐτοῦ («ἵνα τὸ εὐδιάλυτον αὐτοῦ καὶ σαθρὸν παραστήσῃ») ⁶. Ἐάν, θὰ εἴπῃ ὁ ἅγιος Κύριλλος, καὶ οἱ τρεῖς οὐρανοὶ ἀδυνατοῦν νὰ ὑμνήσουν κατ' ἀξίαν τὸν Θεό, πόσο μᾶλλον ἡ γῆ καὶ σποδός, δηλαδὴ «τὸ μικρότατον καὶ τῶν ὄντων ἐλαχιστότατον» ⁷.

Κατόπιν, συνεχίζων νὰ ἐξαίρῃ τὸ Ἀκατάληπτον τοῦ Θεοῦ, θὰ τονίσῃ ὅτι ὅλοι ἀγνοοῦμε τὸ πλῆθος τῶν ὄντων, τῶν ἀστέρων, τῶν σταγόνων τῆς βροχῆς καὶ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου. Συνεπῶς, δὲν πρέπει νὰ πολυπραγμονοῦμε γιὰ τὴν φύσιν τοῦ Θεοῦ («βαθυτέρα σου μὴ ζήτηι, καὶ ἰσχυρότερα σου μὴ ἐξέταξε») ⁸.

Ἡ Θεία Φύσις εἶναι Ἀκατάληπτος, τονίζει ὁ ἅγιος Πατὴρ καὶ πάλιν. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀμέτοχος σχέσεως μὲ τὸν Θεό. Π.χ. ἡ δοξολογία τοῦ Θεοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ πρόσταγμα τοῦ Πρώτου («κέλευσμα γὰρ θεῖον ἐστὶ τὸ λέγον· Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον») ⁹, εἶναι μορφὴ σχέσεως πρὸς Αὐτόν.

Ἀντίθεσι μεταξὺ τῆς φράσεως ὅτι, «Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε» ¹⁰ καὶ τῆς διατυπώσεως ὅτι «οἱ ἄγγελοι τῶν μικρῶν βλέπουσιν διὰ παντὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Πατρὸς μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς» ¹¹ δὲν ὑφίσταται. Οἱ ἄγγελοι βλέπουν στὸ μέτρο τῆς δυνατότητός των καὶ μόνον ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα γνωρίζουν ἐπακριβῶς τὸν Θεὸν Πατέρα.

Κατὰ συνέπειαν, γιὰ τὴν πίστι τοῦ χριστιανοῦ ἀρκεῖ ἡ ἀποδοχὴ τοῦ ἐνὸς Θεοῦ. Αὐτὸς δὲν μερίζεται, ἀλλὰ εἶναι ὁ Αὐτὸς σὲ ὅλες τὶς ιδιότητές του. Ἡ φιλανθρωπία, ἡ ὁρασις, ἡ γνώσις εἶναι σὲ ἀπειροβαθμὸ στὸν Θεὸ καὶ σὲ ἰσομέρεια. Καὶ ὁ ἅγιος Πατὴρ θὰ καταλήξῃ σὲ αὐτὴν τὴν παράγραφο, μὲ τὴν προτροπὴ τοῦ Μωυσῆ στοὺς Ἰσραηλίτες νὰ διατηροῦν σὲ ἐπιφυλακὴ τὶς ψυχές των, διότι δὲν γνωρίζουν ὁμοίωμα Θεοῦ καί, ἐφ' ὅσον οὔτε αὐτὸ γνωρίζουν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πλησιάσῃ ὁ νοῦς τὴν Οὐσίαν τοῦ Θεοῦ.

(Συνεχίζεται)

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 253 τοῦ ὑπ' ἀρ. 12 τεύχους.

1. Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων (ΒΕΠΕΣ), τ. 39, σελ. 86, στ. 21-26, κριτικὴ ἔκδοσι R-R 154.

2. ΒΕΠΕΣ, ἔ.δ., στ. 30-32, R-R 154.

3. ΒΕΠΕΣ, τ. 39, σελ. 87, στ. 4-5, R-R 156.

4. ΒΕΠΕΣ, ἔ.δ., στ. 10-11.

5. ΒΕΠΕΣ, ἔ.δ., στ. 20, πρὸς καὶ Γεν. 18,27.

6. ΒΕΠΕΣ, ἔ.δ., στ. 21-22.

7. ΒΕΠΕΣ, τ. 39, σελ. 87, στ. 37-38, R-R 158.

8. ΒΕΠΕΣ, τ. 39, σελ. 88, στ. 15-16, R-R 160.

9. ΒΕΠΕΣ, ἔ.δ., στ. 25-26.

10. ΒΕΠΕΣ, ἔ.δ., στ. 30, βλ. καὶ Ἰω. 1,18.

11. ΒΕΠΕΣ, ἔ.δ., στ. 31-32.

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

Καλή Χροιά με ... ὕμνους!

★ Ὁ πάσης Δημιουργὸς τῆς κτίσεως, ὁ καιροῦς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θέμενος, εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρησιότητός σου, Κύριε, φυλάττων ἐν εἰρήνῃ τοὺς βασιλεῖς καὶ τὴν Πόλιν σου, προεβείας τῆς Θεοτόκου, καὶ σῶσον ἡμᾶς. (Ἀπολυτίκιον, Ἦχος Β΄).

★ Ὁ τῶν αἰώνων ποιητὴς καὶ Δεσπότης, Θεὲ τῶν ὅλων Ὑπερούσιε ὄντως, τὴν ἐνιαύσιον εὐλόγησον περιόδον, σῶζων τῷ ἐλέει σου, τῷ ἀπείρῳ Οἰκτιρμον, πάντας τοὺς λαοεύνοντας, σοὶ τῷ μόνῳ Δεσπότη καὶ ἐκβοῶντας φόβῳ, λυτρωτά· εὐφορον πᾶσι τὸ ἔτος χορήγησον (Κοντάκιον, Ἦχος Δ΄).

★ Ἀναρχε, Τρισήλιε Βασιλεῦ, ὁ καιρῶν καὶ χρόνων τὰς ἐξελίξεις περιοκοπῶν, εὐλόγησον τὸν κύκλον, τῆς νέας περιόδου, τὰς ἀγαθὰς σου δόσεις, ἡμῖν δωρούμενος. (Μεγαλυνάριον).

Ὑπεραγίας τιμὴ.

Τῇ ΚΔ' τοῦ αὐτοῦ μηνός, μνήμην ἐπιτελοῦμεν τοῦ ἐξαισίου θαύματος τῆς ὑπερενλογημένης Δεσποῖνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, γεγονότος ἐν τῷ παρσέπτῳ αὐτῆς ραφῇ τῶν Μυρτιδίων, ἐν τῇ νήσῳ τῶν Κυθήρων, οὗτε τὸν παράλυτον ἤγειρεν.

Τέρας νεουργὸν εὐλογῶ τῆς Παρθένου.

Ἐσφιγξε καὶ γὰρ νῦν μέλη παρειμένα.

★ Λαοὶ νῦν κροτήσωμεν, δεῦτε τὰς χεῖρας πιστῶς, καὶ ἄσωμεν ἄσματι τῇ Θεομήτορι, ἐν πόθῳ κραυγάζοντες· χαῖρε ἡ προστασία πάντων τῶν δεομένων· χαῖρε ἡ σωτηρία, τῶν τιμώντων σε πόθῳ· χαῖρε ἡ τῷ παραλύτῳ τὴν ἴασιν χαρίσασα. (Ἀπολυτίκιον, Ἦχος Δ΄).

★ Ὡφθης τῶν Κυθήρων καταφυγή, ἐξαιρέτω ἱρόπῳ, ἀναδύζουσα ἐν αὐτοῖς, ἐκ τῆς σῆς Εἰκόνης, προνοίας σου τὰ ρεῖθρα, ὧς Κεχαριτωμένη· διὸ ὕμνουμέν σε. (Μεγαλυνάριον).

Καὶ τώρα τί θὰ γκρεμίσουμε;

«ΕΙΜΑΙ ΕΛΛΗΝΑΣ πάππου πρὸς πάππου. Καὶ εἶμαι διπλᾶ εὐτυχιμένος γιὰ τὸ χρυσὸ μετάλλιο, γιὰ τὸ κατέκτησα γιὰ τὴν πατρίδα μου». Αὐτὴ ἡ δήλωση τοῦ Βορειοηπειρώτη Ὀλυμπιονίκη Πύρρου Λήμα πρὸς τὰ διεθνῆ τηλεοπτικὰ μέσα προσδιορίζει καὶ τὴ σημασία τῆς ἐλληνικῆς ἐπιτυχίας στοὺς Ὀλυμπιακοὺς τῆς Βαρκελώνης, ἡ ὁποία σαφῶς ὑπερβαίνει τὰ ἀθλητικὰ πλαίσια.

Ἀξίζει νὰ πληροφορηθοῦμε τὴν δήλωση ποὺ ἔκανε ἡ μητέρα τοῦ Ὀλυμπιονίκη, ἡ κ. Ἐλευθερία Λήμα, ἡ ὁποία ξενοπλένει γιὰ νὰ βοηθήσει τὴν οἰκογένειά της καὶ ζεῖ σὲ μιὰ τρύπα στὸ χῶμα, βάθος τριάντα σκαλιῶν: «Καημός μου ἦταν νὰ δῶ τὴν ἐλληνικὴ σημαία νὰ κυματίζει. Ὁ Πύρρος μου τὰ κατάρρε!» Νὰ σημειωθεῖ ἀκόμη ὅτι ὁ πατέρας τοῦ «χρυσοῦ Ὀλυμπιονίκη» ποὺ ἐργάζεται σὰν θυρωρὸς σὲ πολυκατοικία τῆς ὁδοῦ Σόλωνος, τὶς ἡμέρες αὐτὲς ἀπουσίαζε στὴ Χειμάρρα, ὅπου πῆγε νὰ ψηφίσει τὸν Ἑλληνα ὑποψήφιο στὶς δημοτικὲς ἐκλογές.

Καὶ ἡ δεύτερη «χρυσὴ Ὀλυμπιονίκης» μας, ἡ Βούλα Πατουλίδου σὲ δηλώσεις της, ἀμέσως μετὰ τὴ μέγιστη ἐπιτυχία της, εἶπε: «Τρέχοντας σπερφόμουν: Νὰ νικήσω, γιὰ τὴν Ἑλλάδα!»

Στὴν ἀρχαιότητα, διὰν ἐπέστρεφαν οἱ πόλεις τοὺς οἱ Ὀλυμπιονίκες, γκρεμίζονταν τὰ τεῖχη γιὰ νὰ περάσουν. Ὁ συμβολισμὸς εἶναι ξεκάθαρος. Ὅταν ὑπάρχουν τέτοιοι ἄνθρωποι, ὑπερασπιστὲς τῆς πόλεως, τί χρειάζονται τὰ τεῖχη...

Ἐμεῖς ἄραγε, τί θὰ γκρεμίσουμε; Τεῖχη βέβαια δὲν ὑπάρχουν... Ὑπάρχει ὅμως ἡ ἀδιαφορία μας γιὰ τὰ κοινά, ὑπάρχει ἡ ἑλλειψη ἰδανικῶν. Ὑπάρχει τὸ «ἔθιμο» τῆς ἀκρατοῦς ἀντιπαλότητας σὲ ὅλα σχεδὸν τὰ ἐπίπεδα. Αὐτὰ καὶ ἄλλα ἀνάλογα ἀρνητικὰ στοιχεῖα τοῦ ἑαυτοῦ μας, τῆς φυλῆς μας, δὲν πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ γκρεμιστοῦν;

Προσοχή, παρακαλῶ!

ΤΩΡΑ ΠΟΥ Ο ΑΠΟΗΧΟΣ τῶν ἱαχῶν — ἀπὸ τὸ στάδιο τῆς Βαρκελώνης — εἶναι ἀκόμη στ' ἀφτιά μας, μήπως θὰ ἔπρεπε νὰ θυμηθοῦμε καὶ πάλι τὴν

πρόταση του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Καραμανλή για μόνιμη τέλεση των ολυμπιακών αγώνων στην Ελλάδα; Η τελετή έναρξης των ολυμπιακών αγώνων στο υπέροχο στάδιο της Βαρκελώνης ήταν ασφαλώς λαμπρή. Η τελετή λήξεως, το ίδιο. Η ευρηματικότητα των οργανωτών και η εκτέλεση των σχεδίων άγγιξαν την τελειότητα. Όμως, όλο αυτό το φολκλόρ, τί σχέση μπορεί να έχει με το νόημα και το μήνυμα των ολυμπιακών αγώνων, όπως οργανώνονταν στην αρχαία Ολυμπία; Τί σχέση μπορεί να έχει με το «αρχαίο πνεύμα», των αγώνων αυτών;

“Ας επανέλθουν, λοιπόν, οι αγώνες στην κοιτίδα τους, μέσα στην απλότητα και στα διακριτικά τους χρώματα, έτσι ώστε να πάρουμε, επιτέλους, να θρυσκόμαστε στη θέση του «αίτιοντος» σε διεθνές πλαίσιο, για πράγματα αμειγώς ελληνικά...

“Ας σιωπήσουμε...

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ και η λεξάντα από την 106 σελίδα εβδομαδιαίου περιοδικού των Αθηνών, μεγάλης κυκλοφορίας. Η φωτογραφία παρουσιάζει το πασίγνωστο άγαλμα του Ίησού που θρίσκει στο Ρίο ντε Τζανέιρο (έργο που χαρακτηρίζει την πόλη) και μπροστά του μια δλόγυμη νεαρή γυναίκα πωάρει πανευτυχής... Και η λεξάντα αναφέρει επί λέξει: «Τίτλος: Η ώρα και ο Ίησους». Και το κείμενο: Συνέβη κατά τη διάρκεια της Διεθνούς Διάσκεψης για το περιβάλλον στο Ρίο ντε Τζανέιρο. Βραζιλιάνα καλλονή εξετέλεσε το τολμηρό “χάπενινγκ”. Έβγαλε το φόρεμά της και εμφανίστηκε δλόγυμη μπροστά στο περίφημο άγαλμα του “Κρίστο Ρεντεντόρ” που δεσπόζει στην πόλη».

Τί να πρωτοκάνουμε; Να εκφράσουμε την αγανάκτηση, την οργή, τον αποτροπισμό, την αποσιροφή μας (όχι μόνο για την... καλλονή με το γυμνό ξεσωτερικά σώμα και το γυμνό έσωτερικά κρανίο), για την αναδημοσίευση της φωτογραφίας από το ελληνικό περιοδικό; Υπηρετεί άραγε την είδησεογραφική δεοντολογία ή φωτογραφία αυτή; Η μήπως η δικαιολογία είναι ότι έτσι κι αλλιώς το άγαλμα είναι έξω από την ορθόδοξη παράδοση και άρα δεν προσβάλλει τα όσια και ιερά μας; Να σαρκάσουμε, να καγχάσουμε ή απλώς ν’ αγανακτήσουμε;

“Ας σιωπήσουμε κι ως ίκετεύσουμε τον Ουρανό να παρατείνει για λίγο τη μακροθυμία του. Όχι για να δοκιμάσουμε τα περιθώρια της ανοχής, αλλά για να δοκιμάσουμε επιτέλους να ζητήσουμε τη συγγνώμη του...

‘Ημέρα ή νύχτα περιβάλλοντος;

ΤΟ ΠΑΝΣΕΠΤΟ Οικουμενικό Πατριαρχείο έχει όρισει την πρώτη Σεπτεμβρίου —που είναι και η εκκλησιαστική πρωτοχρονιά— ως ημέρα του περιβάλλοντος. Αξίζει να θυμηθούμε το επεξεργασμένο έδαφιο του Παύλου: «Η φύσις συστηνάζει και συνωδίνει» εξαιτίας της αμαρτίας μας.

Σε όλα τα επίπεδα, ο άνθρωπος επιτίθεται βάνανσα κατά της φύσεως. Πάντα επίκαιρο, δυστυχώς, το πρόβλημα των πυρκαϊών —των εμπρησμών πιό σωστά— καταταλαιπώρησε και το φρενικό καλοκαίρι την πατρίδα μας.

Στο σχόλιό μας αυτό, με άφορμή την ‘Ημέρα του Περιβάλλοντος θ’ αναφερθούμε σ’ ένα συμπαθέστατο θηλαστικό, τη φάλαινα, το κνήγι της οποίας ---βπως φαίνεται— αρχίζει ξανά.

Πριν από 25 χρόνια, δέν είχε επιβληθεί ακόμη απαγόρευση στο κνήγι των φαλαινών, έτσι οι φαλαινοθήρες τις σκότωναν κατά κόρον, για να χρησιμοποιήσουν τη σάρκα τους για τροφή, το λάδι τους για την παρασκευή βιομηχανικών λιπαντικών και τις εκκρίσεις των εντέρων τους για την παρασκευή αρωμάτων. Οι φάλαινες συμβόλιζαν το μυστήριο και τη δύναμη της φύσης, εμπνέοντας φόβο και δέος, όπως ο Μόμπι Ντικ στο βιβλίο του Χέρμαν Μέλβιλ. Από τότε όμως που ο πρόεδρος του Ίνστιτούτου Διαιτησεως των φαλαινών, Ρόιλερ Πέιν, ήχογράφησε το «τραγούδι» των φαλαινών στα θαθεία νερά του Σαμάν Μπέι, στη θόρεια ακτή της Δημοκρατίας του Αγίου Δομηνίκου, τα πάντα άλλαξαν. Η εντόπιση που είχαν οι άνθρωποι γι’ αυτό το τρομερό κήτος, αντικαταστάθηκε με μια εικόνα πιό εθγενική: Η φάλαινα σοφός και ήμερος γίγαντας με μεγάλη ευαισθησία. Το κοινό ασπάσθηκε αυτή την εικόνα κι αυτή η μυθολογία τροφοδότησε την εκστρατεία για τη διάσωση των φαλαινών, της 10ετίας του ’70. Η προσπάθεια για τη διάσωση της έφθασε στο αποκορύφωμά της το 1986, με την επιβολή μορατόριουμ στο κνήγι της φάλαινας.

Πρόσφατα, στη συνάντηση της Διεθνούς Επιτροπής για το κνήγι της φάλαινας, που πραγματοποιήθηκε στη Γλασκώδη, η Νορβηγία δήλωσε ότι οι φάλαινες του βορείου Ατλαντικού έχουν πολλαπλασιαστεί από την εποχή που επιβλήθηκε το μορατόριουμ και ανήγγειλε ότι οι Νορβηγοί φαλαινοθήρες θα ξαναρχίσουν το κνήγι τους από το 1993. Ο Ισλανδός επίτροπος κ. Έρικσον, δήλωσε ότι η εκστρατεία για τη διάσωση της φάλαινας είναι πλέον αναχρονιστική.

“Όμως η άρση του διεθνούς μορατόριουμ για το

κυνήγι της φάλαινας δὲν εἶναι ἡ μοναδική ἀπειλή. Ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους κινδύνους εἶναι ἡ ἡχο-
ρύπανση. Ἕνας ἀκόμη ἐχθρὸς τους, φυσικά, ἡ ρύ-
πανση τοῦ περιβάλλοντος.

Δὲν θὰ σταθοῦμε —γιατὶ δὲν μᾶς ἀφορᾷ— ἡ οἰ-
κονομικὴ ἐπιχειρηματολογία τοῦ θέματος. Εἶναι, ἴ-
σως, θεμιτὸ νὰ ἀλιευθοῦναι κάποιες φάλαινες. Στε-
κόμαστε ὅμως στὴν ἀλόγιστη καταδίωξη τοῦ εἵδους,
δίχως ὅρια, μὲ μόνο στόχο τὸν πλουτισμό. Οἱ φάλαι-
νες, ὅπως καὶ οἱ ἐλέφαντες, οἱ μικρὲς λευκὲς φώ-
κιες κι ἄλλα ζῶα μπαίνουν σὶς στόχαστρο τοῦ πλεο-
νέκτη ἀνθρώπου, πὺν —ἀδιαφορώντας γιὰ τοὺς νό-
μους καὶ τοὺς κανόνες τῆς ἰσορροπίας τῆς φύσης—
καταδιώκει μὲ πρωτοφανῆ βουλιμμία τὰ ζῶα μὲ σκο-
πὸ τὸν πλουτισμὸ του.

«Ἡ φύσις συνωδίνει καὶ συσιτεύει». Ὁ Θεὸς
—ὁ Δημιουργὸς τῆς— μακροθυμεῖ. Ὁ ἄνθρωπος δὲν
αἰσχύνεται;

Τελικῶς ὁ μικρόνους ἄνθρωπος, τὴν Ἡμέρα τοῦ
περιβάλλοντος, μᾶλλον σὲ πολιτικὴ νύχτα γιὰ τὸ πε-
ριβάλλον τὴν ἔχει μετατρέψει...

Ἡ Ἀνακομιδὴ τῶν Λειψάνων τοῦ Ἀγίου Νεκταρίου.

ΣΤΙΣ 2 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1953 ἔγινε ἡ Ἀνα-
κομιδὴ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Νεκταρίου.

Παρόντες στὴν Αἴγινα ὁ Μητροπολίτης Ὑδρας
Προκόπιος, ὁ Μητροπολίτης πρ. Ἡλείας Ἀντώνιος,
ὁ ἀρχιερατικὸς Ἀμφιλόχιος Μακρῆς, ὁ Δήμαρχος
Αἰγίνης Γ. Χελιώτης, ὁ ἀρχιμ. Ἰωάννης Ἡλιόπου-
λος, διευθυντὴς τοῦ σχολείου Κυψέλης, ὁ ἀρχιμ. Καλ-
λιόπιος Ἀγγελάκης, ὁ παπα - Κωνσταντῖνος Κανά-
κης ...
καὶ οἱ Μοναχέες: ἡ Ἡγουμένη Χριστοδούλη, ἡ Ἀ-
κακία, ἡ Θεοδοσία, ἡ Νεκταρία, ἡ Μελάνη, ἡ Παρ-
θενία, ἡ Εὐνίκη, ἡ Θεοδώρα ἡ ἀγιογράφος, ἡ Χρι-
στονύμφη, ἡ Θέκλα, ἡ Εὐπραξία, ἡ Μητροδώρα, ἡ
Θεοφανώ, ἡ Εὐφροσύνη, ἡ Σαλώμη καὶ ἄλλες.

Ἡ Ἀνακομιδὴ —πὺν ἀποφασίσθηκε τὸ καλοκαί-
ρι— ἔγινε ἀφοῦ σουροῦπωσε. Θὰ ἴαν 8 - 9, βραδάκι
πιὰ! Δὲν εἴχαμε ἡλεκτρικὸ. Μὲ τὰ λουξ δουλεύαμε.
Ὅλοι, γύρω - τριγύρω, μὲ ἀναμμένες λαμπάδες καὶ
κεριά. Στὴν ἀρχὴ διαβάστηκε ἡ Ἀκολουθία. Ἀφοῦ
βγάλουμε τ' ἅγια λείψανα, τὰ τοποθετήσαμε σὲ λεκά-
νες. Τὰ πλύνουμε μὲ ροδόσταμο καὶ ἄλλα ἀρώματα.
Σὲ ὀρισμένα λείψανα ἦταν τὸ ὕφασμα κολλημένο ἀπά-
νω. Τὰ καθαρίσαμε. Κάνουμε Παννυχίδα καὶ τὰ το-
ποθετήσαμε σὶς Ναὸ γιὰ προσκόνημα. Ἡ εὐωδία πὺν
κυνόταν ὁλόγυρα δὲν γίνεται νὰ περιγραφεῖ. Τὰ το-

ποθετήσαμε στὴ μέση τοῦ Ναοῦ. Τὴν Κάρα καὶ τὰ
ὐπόλοιπα λείψανα. Βάλαμε καὶ τὴν ἀρχιερατικὴ μή-
τρα, τὴν πατερίτσα καὶ τὰ δικαιοῦργερα. Περιοῦσε
ὁ κόσμος καὶ ἀσπαζόταν μὲ συγκίνηση. Ὁ Δεσπότης
εἶπε σὲ μένα καὶ σὶν π. Ἀμφιλόχιος Μακρῆς, νὰ φρον-
τίσουμε γιὰ τὸν εὐτρεπισμὸ τῶν λειψάνων. Στὴ Λει-
τουργία πὺν ἔγινε τὴν ἄλλη τὸ πρωί, λειτούργησα
ἐγώ, ὁ Ἀρχιερατικὸς τῆς Ὑδρας Ἀρχιμ. Ἰωάννης
Χρυσάνθος καὶ ἄλλοι, μὲ διάκω.

Τὸ βράδυ τῆς Ἀνακομιδῆς, κατὰ τίς 8-9, μιὰ πα-
ρέα ἐρχόταν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ πῆγαινε στὴν Ἀγία
Μαρίνα γιὰ νὰ γλεντήσῃ. Ὅταν φτάσαν σὶς γεφυ-
ράκι τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, μιὰ κυρία αἰσθάνθη-
κε πρώτη τὴν εὐωδία. Συνέχισαν τὸ δρόμο τους. Ἐ-
φτάσαν στὴν Ἀγία Μαρίνα. Ἡ εὐωδία τοὺς ἀκολου-
θοῦσε. Ἐκεῖ ρώτησε ἡ κυρία κι ἔμαθε πὺς γινόταν
ἡ Ἀνακομιδὴ. Τὰ παρατάει ὅλα τότε καὶ μιὰ καὶ δυὸ
βάζει πλώρη γιὰ τὸ Μοναστήρι. Γονατίζει μπροστὰ
στ' ἅγια λείψανα, βγάζει τὸ ἀκριβὸ περιδέραιό της
καὶ τὸ ἀφήνει πάνω τους. Ἐξομολογήθηκε σὶν π.
Δημήτριον Λυκούρη, ἐφημέριον Κυψέλης πὺν ἦταν ἐδῶ.
Ἔμεινε 2 - 3 ἡμέρες. Ἀλλάξε πρὸς τὸ καλύτερο,
φυσικά, ὅλη ἡ ζωὴ της. (Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴ συνέν-
τευξη πὺν παραχώρησε σὶν Μαν. Μελινὸ ὁ Ἀρχιμ.
Τιμόθεος Καλαμπερίδης καὶ δημοσιεύεται σὶν Α'
τόμο τοῦ ἔργου «Μίλησα μὲ τὸν Ἀγίον Νεκτάριον»,
σελ. 41-50. Τίτλος τῆς συνεντεύξεως «Ὁ Παιδιάζ-
χης τῆς Αἰγίνης»).

Τὸ ἀκινδύνως ... γκρινιάζειν!

ΔΙΚΑΙΟΥΤΑΙ ἡ σιγή νὰ γκρινιάζει καὶ νὰ
σχολιάσει κάτι, γιὰ τὸ ὅποιο πιθανὸν —κάποιες φο-
ρὲς— νὰ εἶναι... ὑπόλογη!

Ἀναφερόμαστε σὶς συντακτικὰ καὶ ἄλλα ἀνάλογα
λάθη. Βέβαια ὅλοι πὺν γράφουν σ' ἐφημερίδες καὶ
περιοδικὰ ἢ «κάνουν» ραδιόφωνο καὶ τηλεόραση, ἀνὰ
πᾶσαν σιγμὴν μπορεῖ νὰ κάνουν τὸ λάθος τους. Αὐ-
τὸ εἶναι ἀπόλυτα λογικὸ. Ὅμως, ὀρισμένα λάθη βγά-
ζουν... μάτι ἢ... αὐτί! Ἔτσι, σὲ συνέντευξη ὑφυπουργοῦ
τινος καὶ συγκεκριμένα στὴ μακάβρια ἐρώτηση
«πὺς θὰ θέλατε νὰ πεθάνετε», ἡ ἀπάντηση γράφτηκε:
«Γρήγορα καὶ ἀ κ ί ν δ υ ν ω!» Δὲν γνωρίζω πὺς
μπορεῖ νὰ πεθάνει κανεὶς χωρὶς... κίνδυνο(!), πάν-
τως «ἀνώδυνα» ἤθελε σίγουρα νὰ πεῖ ὁ ὑφυπουργός.

Βέβαια καὶ σὲ δελτία εἰδήσεων διάσημων ραδιο-
τηλεοπτικῶν σταθμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐντοπίζει κα-
νεὶς λάθη ἀνάλογα.

Προχειρότητα; Βιασύνη; Ἀγχος; Ἀγωνία; Κά-
τι ἀπ' ὅλα; Ὅλα μαζί;

ΟΙ ΔΩΡΕΕΣ ΠΡΟΣ Ν.Π.Δ.Δ.,

όπως είναι οί ιεροί ναοί και οί μονές, καθώς και πρὸς τὰ φιланθρωπικά ἱδρύματα τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐκπίπτονται ἀπὸ τὸ φόρο εἰσοδήματος σὲ ποσοστὸ 100ο). Εἰδικώτερα:

★ Γιὰ ποσὸ μέχρι καὶ 80.000 δρχ. ἀρκεῖ ἡ ἀπόδειξη τοῦ δωρεοδόχου ΝΠΔΔ ἢ ἱδρύματος.

★ Γιὰ ποσὸ ἄνω τῶν 80.000 δρχ. στὸ ἴδιο ἢ σὲ διαφορετικὰ ΝΠΔΔ ἢ ἱδρύματα, ἢ ὅταν ἄ θ ρ ο ι σ τ ι κ ᾶ τὰ δωρηθέντα ποσὰ ὑπερβαίνουν τὶς 80.000 δρχ., γιὰ τὸ ἐπιπλέον ποσὸ γίνεται π α ρ α κ α τ ᾶ θ ε σ η στὸ Ταμεῖο Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων στὸ ὄνομα τοῦ δωρεοδόχου ΝΠΔΔ ἢ ἱδρύματος. Ὁ δωρεοδόχης ὑποβάλλει τὸ γραμματίο εἰσπράξεως τοῦ Ταμεῖου Παρακαταθηκῶν καὶ τὴν ἀπόδειξη τοῦ ΝΠΔΔ στὴν Ἑφορία μὲ τὴ φορολογικὴ δήλωση, ὥστε νὰ ἐκπέσει τὸ ἀντίστοιχο ποσὸ ἀπὸ τὸ εἰσόδημά του.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΑΞΙΑ ΠΡΟΒΟΛΗΣ

ἀποτελεῖ ἡ προσπάθεια τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἀγίας Τριάδος Πατρῶν, ἡ ὁποία ἐγινε γνωστὴ στὸν «Ἐφημέριο»: Πρόκειται γιὰ μιὰ ὑψηλὸ ἐπιπέδου «ἐνοριακὴ ἔκδοση ποιμαντικῆς εὐθύνης» ἡ ὁποία βασικά ὀφείλεται στὴ μέριμνα τοῦ ἱερατικῶς προϊσταμένου του, πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἱεροθέου Ζαχαρή. Συγκεκριμένα, ἔφθασε στὰ χέρια μας ἕνα τεῦχος τῆς καλαίσθητης πανηγυρικῆς ἔκδοσης «Πεντηκοστὴ 1992». Ἀποτελεῖται ἀπὸ 16 σελίδες, τυπωμένες σὲ χαρτὶ ἰλλουστρασιὸν ἐξ ὀλοκλήρου σὲ τετραχρωμία. Ἀπὸ πλευρᾶς περιεχομένων περιλαμβάνει τὰ ἐξῆς ἄρθρα: Τοῦ Σεβ. Πατρῶν κ. Νικοδήμου (Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος - Ἡ ἀγιότης). Τοῦ ἀρχιμ. κ. Συμεὼν Χατζῆ, ἡγουμένου - ἱεροκήρυκος (Θεμελιώδεις διδασκαλίαι τῆς Ἐκκλησίας). Τοῦ ἀρχιμ. κ. Ἱεροθέου Ζαχαρή (Ὁ παπα - Νικόλας Πλανᾶς), ὁ ὁποῖος τὸν παρελθόντα μῆνα ἀνεγνωρίσθη ἐπισήμως καὶ Ἅγιος. Τοῦ κ. Γ. Κατσούλα (Τὸ ἔργο τοῦ Ἀγ. Πνεύματος στὴ δημιουργία, τὴν ἱερὰ ἱστορία καὶ τὴν προσωπικὴ ζωὴ τῶν πιστῶν) καὶ τοῦ κ. Κων. Θ. Νικολακόπουλου («Παράκλητε... ἔλθε καὶ σκηνώσον ἐν ἡμῖν...»).

ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ Ι. ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

τοῦ Ἀγίου Ὅρους ἀνέλαβε πρόσφατα ὁ γνωστὸς λόγιος Μοναχὸς Μωυσῆς ὁ Ἀγιορείτης, τοῦ ὁποῖου συχνὰ δημοσιεύονται πρωτότυ-

Τοῦ κ. Εὐαγγέλου Π. Λέκκου

πες συνεργασίες καὶ στὸν «Ἐφημέριο». Ὁ νέος Ἀρχιγραμματέας εἶναι εὐφύμως γνωστὸς στὸ πανελλήνιο ἀπὸ τὸ πλούσιο συγγραφικὸ ἔργο καὶ ἀπὸ τὶς ὁμιλίες καὶ διαλέξεις ποὺ κάνει σὲ διάφορες πόλεις τῆς Χώρας μας. Καλὴ δύναμη στὰ νέα ὑψηλὰ καθήκοντά του, πρὸς δόξαν Θεοῦ!

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΔΡΑΜΑΣ

ποὺ διοργανώνει ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δράμας κ. Διονύσιος, πραγματοποιήθηκε καὶ φέτος στὶς φιλόξενες ἐγκαταστάσεις τῆς παλαιάτης ἱερᾶς μονῆς Παναγίας Εἰκοσιφοινίσσης (Παγγαῖον). Τὸ γενικὸ θέμα ἦταν: «Ἡ πρόκληση τῶν αἱρέσεων στὴν Ἑνορία καὶ ἡ εὐθύνη τῆς πρεσβυτέρας». Μετὰ τὴν προσφώνησή του ὁ Σεβ. κ. Διονύσιος ἀνέπτυξε τὸ θέμα «ἡ αἵρεση ὡς ἐκτροπὴ ἀπὸ τὴν Ἀλήθεια», στὴ συνέχεια δὲ ἔγιναν οἱ εἰσηγήσεις: «Παπισμὸς - Οὐνία» (δ. Παρθένια Πουλουτίδου, καθηγήτρια). «Πεντηκοστιανοὶ - Χ.Ο.Ε.» (δ. Βάα Σιδερά, διδασκάλισσα). «Χιλιασμὸς» (δ. Ἀνατολὴ Μυλωνᾶ, καθηγήτρια). «Ἀνατολικὲς ὁρσκειες» (δ. Ἐλισάβετ Στάθη, διδασκάλισσα). «Ἡ ὑπέρβαση τῶν αἱρέσεων» (τελικὴ ὁμιλία τοῦ Σεβ. κ. Διονυσίου). Στὴ διάρκεια τοῦ Συνεδρίου οἱ πρεσβύτεροι ἔλαβαν μέρος στὶς συζητήσεις, παρακολούθησαν δύο θεῖες λειτουργίες, Ἑσπερινὸ καὶ Ἀποδείπνο καὶ ἔζησαν ἀπὸ κοινῶν ὁμορφες στιγμὲς στὸ γαλήνιο περιβάλλον τῆς Μονῆς, χάρη καὶ στὴ μέριμνα τῆς ἡγουμένης, ὁσιωτάτης Ἀλεξίας, καὶ τῆς Συνοδείας αὐτῆς.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

★ Ἀρχιμ. Κων. Σακαρίδη, ΣΑΛΠΙΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ. Ἐκδόσεις «Παρουσία», ἀρ. 7, Καβάλα 1988, σσ. 208. Δεύτερη ἔκδοση θελτιωμένη καὶ ἐπηξημένη, μὲ πρόλογο τοῦ Σεβ. Φιλίππων κ. Προκοπίου. Περιέχει 13 «σαλπίσματα» ἀπὸ τὴν Π. Διαθήκη, 27 ἀπὸ τὴν Καινὴ, 5 χριστουγεννιάτικα, 3 πρωτοχρονιάτικα καὶ 8 πασχαλινὰ. Χαρακτηριστικὸ γνώρισμα ὅλων: ἡ συντομία, ἡ ὁποία ἐντούτοις δὲν ἐμποδίζει τὸν ἐμπειρο συγγραφέα - ἱεροκήρυκα νὰ παραθέτει εὐστοχες σκέψεις καὶ ἰδιαίτερα πρακτικὲς κατευθύνσεις γιὰ κατανόηση τῶν ἱερῶν κειμένων καὶ προσανατολισμὸ τοῦ ἀναγνώστη πρὸς τὴν ὄντως ζωὴν, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.